

MASARYKOVA UNIVERZITA

Přírodovědecká fakulta
Geografický ústav

Bc. Eva Leligdonová

MOŽNOSTI ROZVOJE VENKOVSKÉHO REGIONU
NA PŘÍKLADU SO ORP PELHŘIMOV

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Antonín Věžník, Csc.

Brno 2012

Jméno a příjmení autora: Bc. Eva Leligdonová
Název diplomové práce: Možnosti rozvoje venkovského regionu na příkladu
SO ORP Pelhřimov
Název v angličtině: The Possibilities of Development of Rural Region for
example SO ORP Pelhřimov
Studijní obor : Sociální geografie
Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Antonín Věžník, Csc.
Rok obhajoby: 2012

Anotace v češtině

Diplomová práce se zabývá možnostmi rozvoje venkovského regionu, kterým byl vybrán správní obvod obce s rozšířenou působností Pelhřimov. Práce se skládá ze dvou částí. První část je zaměřena na sběr dat, vytvoření fyzicko-geografické a socioekonomické analýzy a celkový vývoj regionu v posledních deseti letech ve srovnání s Krajem Vysočina a Českou republikou. Ve druhé části práce byly na základě dotazníkového šetření a předchozí analýzy navrženy možnosti dalšího rozvoje mikroregionu. Anketní šetření bylo provedeno s představiteli obcí, zástupci vybraných podniků a obyvateli zvolených obcí. Jako nástroj strategie, která by měla vést rozvoji celého mikroregionu, ale především k trvale udržitelnému rozvoji členských obcí a podmínek pro život v nich, byla zpracována SWOT analýza.

Anotace v angličtině

This diploma thesis deals with the rural development potential of the region, which was chosen the administrative district of the municipality with extended scope Pelhřimov. The thesis consists of two parts. The first part focuses on data collection, creation of physical-geographic and socio-economic and overall development of the region over the past decade compared with the Highlands Region and the Czech Republic. In the second part was based on the previous survey and analysis of proposed options for further development of the micro-region. Questionnaire survey was conducted with community representatives, representatives of selected businesses and residents of selected communities. As an instrument of strategy that should lead the development of microregion, but also to the sustainable development of member municipalities and the conditions for life in them, the SWOT analysis.

Klíčová slova v češtině: regionální rozvoj, rozvoj venkova, správní obvod ORP Pelhřimov, analýza území, dotazníkové šetření, operační programy EU, dotační tituly

Klíčová slova v angličtině: regional development, rural development, district of the municipality with extended scope Pelhřimov, territory analysis, operational programme of EU, subsidy titles

Masarykova univerzita

Přírodovědecká fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student: Eva Leligdonová
Studijní program: Geografie a kartografie
Studijní obor: Sociální geografie

Ředitel Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty MU Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu MU určuje diplomovou práci s tématem:

Možnosti rozvoje venkovského regionu na příkladu SO ORP Pelhřimov

The Possibilities of Development of Rural Region for example SO ORP Pelhřimov

Zásady pro vypracování:

Úvodní část práce bude věnována regionalně geografické analýze modelového území. Základ práce pak bude představovat terénní a anketní šetření, mezi starosty obcí, obyvatelstvem i představiteli rozhodujících firem regionu. na základě zjištěných poznatků bude provedena analýza a syntéza současných možností rozvoje SO ORP.

Rovněž budou analyzovány především zkušenosti a spokojenosti se stávajícími programy rozvoje, které umožňuje SZP EU.

V závěru práce budou zpracovány základní možnosti dalšího rozvoje regionu.

Rozsah grafických prací: podle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: cca 70-80 stran

Seznam odborné literatury:

Rozvoj povodí Kocáby. Edited by Ivan Bičík - Radim Perlín - Luděk Šefrna. 1. vyd. Praha : Univerzita Karlova. Fakulta přírodovědecká, 2001. 87 s. ISBN 80-238-7322-9.

Program obnovy venkova ČR na období 2007-2013. Mze, Praha , 2007, 321 s.

Venkovský prostor a jeho oživení. Edited by Jan Binek. Brno: Georgetown, 2007. 137 s. ISBN 80251195.

Věžník, Antonín. Možnosti rozvoje venkovského mikroregionu (na příkladu Jemnicka a Vranovska). In Česká geografie v Evropském prostoru. České Budějovice : JČU v Českých Budějovicích, 2007. od s. 774-779, 6 s. ISBN 978-80-7040-986-2.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Antonín Věžník, CSc.

Podpis vedoucího práce:

Datum zadání diplomové práce: září 2009

Datum odevzdání diplomové práce: do 15. května 2011

RNDr. Vladimír Herber, CSc.
pedagogický zástupce ředitele ústavu

Zadání práce převzal(a): *dne*

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením doc. RNDr. Antonína Věžníka, Csc. a uvedla v seznamu literatury veškerou použitou literaturu a další zdroje.

V Brně dne 11.1.2012

vlastnoruční podpis autora

Na tomto čestném místě bych ráda poděkovala zejména školiteli doc. RNDr. Antonínu Věžníkovi za odbornou pomoc, poskytnuté informace a veškerý čas, který mi věnoval při vypracování diplomové práce. Dále chci poděkovat mé rodině za vytvořené zázemí a poskytnutou oporu.

OBSAH

1 ÚVOD.....	9
1.2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ A POUŽITÁ DATA	9
1.3 REŠERŠE LITERATURY	10
1.4 POLOHA A VYMEZENÍ SPRÁVNÍHO OBVODU ORP PELHŘIMOV	12
2 FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA SO ORP PELHŘIMOV	15
2.1 TOPOGRAFICKÝ POPIS	15
2.2 GEOMORFOLOGICKÉ A GEOLOGICKÉ CHARAKTERISTIKY	15
2.3 KLIMATICKÉ POMĚRY	17
2.4 HYDROLOGICKÉ POMĚRY	18
2.5 PŮDNÍ POKRYV	19
2.6 BIOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	20
2.7 OCHRANA PŘÍRODY	21
3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA	23
3.1 VZNIK A VÝVOJ LIDSKÝCH SÍDEL VE SPRÁVNÍM OBVODU ORP PELHŘIMOV	23
3.2 OBYVATELSTVO	25
3.2.1 Vývoj počtu obyvatel	25
3.2.2 Věková struktura obyvatel	28
3.2.3 Vzdělanostní struktura	31
3.3 ANALÝZA TRHU PRÁCE V SO ORP PELHŘIMOV	34
3.5.1 Zaměstnanost obyvatel v SO ORP Pelhřimov.....	35
3.5.2 Zaměstnanost dle odvětví.....	39
3.6 VYJÍŽDKA A DOJÍŽDKA VE SPRÁVNÍM OBVODU ORP PELHŘIMOV	41
4 HOSPODÁŘSTVÍ	44
4.1 ZEMĚDĚLSTVÍ.....	48
4.1.1 Rostlinná výroba	53
4.1.2 Živočišná výroba.....	54
4.1.3 Zemědělsky méně příznivé oblasti a cena půdy	55
4.1.4 Zemědělské podniky	57

4.2 PRŮMYSL	59
5 DOPRAVA	63
5.1 SILNIČNÍ SÍŤ	63
5.2 ŽELEZNIČNÍ SÍŤ	64
5.3 DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST	65
6 CESTOVNÍ RUCH.....	66
6.1 PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU	66
6.2 TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA	67
6.3 NÁVŠTĚVNOST V HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH	69
7 OBČANSKÁ A TECHNICKÁ VYBAVENOST	72
7.1 OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	72
7.2 TECHNICKÁ VYBAVENOST.....	73
8 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	74
8.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S PŘEDSTAVITELI OBCÍ	74
8.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S VYBRANÝMI PODNIKY	86
8.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S OBYVATELI OBCÍ	88
9 SWOT ANALÝZA.....	92
10 NÁVRH ROZVOJE	96
11 ZÁVĚR	98
12 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	99
TIŠTĚNÉ PUBLIKACE.....	99
13 SEZNAM PŘÍLOH.....	105

1 ÚVOD

1.1 Cíl práce

Cílem práce bylo vytvořit regionálně geografickou analýzu správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) Pelhřimov a na základě anketního šetření s představiteli obcí, zástupci největších podniků a obyvateli vybraných obcí navrhnout možnosti dalšího rozvoje regionu. Anketní šetření bylo zaměřeno především na pohled na společnou politiku, získávání dotací a celkovou spokojenost či nespokojenost se vstupem České republiky do Evropské unie. Dotazníky věnovaly také spolupráci obcí v dobrovolných svazcích obcí a jejich celkové činnosti. V případě podniků šlo v dotaznících hlavně o čerpání dotací určených pro soukromé subjekty a jejich vliv na vývoj firem. Mezi obyvatelstvem byly zjišťovány názory na pracovní příležitosti, občanskou vybavenost vybraných obcí a kvalitu života v obci. Na základě výsledků charakteristiky území a vlastního šetření bude zpracována SWOT analýza a návrh strategie dalšího rozvoje správního obvodu ORP Pelhřimov.

1.2 Metodika zpracování a použitá data

První část diplomové práce byla zaměřena na sběr potřebných dat pro vytvoření regionálně geografické analýzy zkoumaného území. K vytvoření fyzickogeografické analýzy bylo nejvíce čerpáno z regionální literatury a mapových zdrojů. V případě sociodemografických charakteristik šlo hlavně o sekundární data získaná z veřejně přístupných databází, knižních publikací a mapových zdrojů. Nejčastěji bylo čerpáno z dat zveřejněných Českým statistickým úřadem (dále jen ČSÚ), hlavně z jeho regionální pobočky ČSÚ Jihlava, dále bylo využito internetových stránek jednotlivých Ministerstev (MPSV, MMR, Mze, MPO), Regionální rozvojové agentury Jihlava a serveru Kraje Vysočina. Pro zjišťování získaných dotací byly použity jako zdroj data ze Státního zemědělského intervenčního fondu, Regionálního informačního serveru a informace z krajského úřadu. Ve většině případů byl srovnáván vývoj ve správním obvodu ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice. Pro lepší možnost srovnávání byla data relativizována pomocí vybraných indexů nebo rozdělena na procentuální části.

Ve druhé části práce jsou využita primární data, získána vlastním terénním šetřením. Šetření bylo provedeno v 65 obcích, pěti největších firmách a s vybraným obyvatelstvem. Metodika je blíže popsána ve vlastní kapitole.

Mapové výstupy byly vytvořeny v programu ArcGIS pomocí dat získaných během studia na Geografickém ústavu Masarykovy univerzity.

1.3 Rešerše literatury

Literárních zdrojů, které se zabývají řešenou tematikou existuje poměrně velké množství. V posledních letech, především v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie bylo vydáno mnoho publikací souvisejících s oblastí strategického plánování a regionálního rozvoje.

Důležitým literárním zdrojem pro tuto diplomovou práci byla Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace (BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. 2002), ve které jsou popsány teorie, vedoucí k udržitelnému rozvoji regionu. Jde ale spíše o obecný popis historického vývoje různých teorií. Velmi podobnou knihou, avšak již s kapitolami o politice Evropské unie a jejích finančních zdrojích, je Regionální politika a její nástroje (STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J., 2009). Konkrétnější a prakticky využitelnější je dle mého názoru dílo Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování (WOKOUN, R., MALINOVSKÝ J. a kol., 2008), kde jsou možnosti čerpání financí z EU a následný regionální rozvoj popsány na konkrétních příkladech. Najdeme zde i mnoho mezikrajských srovnání a kartogramů. Myslím, že tato publikace by mohla sloužit i zástupcům obcí nebo podnikatelům jako návod pro lepší pochopení možností čerpání dotací z Operačních programů EU.

Z cizojazyčné literatury jsou z oblasti regionálního rozvoje dostupné knihy An introduction to regional geography (CLAVAL, P., 1998) nebo A World Regional Geography: The new global order (BRADSHAW, M., 1997). Obě tyto publikace jsou velmi podrobné a rozebírají jak teoreticky, tak prakticky možnosti rozvoje v různých oblastech.

Problematikou rozvoje venkova se zabývá ve svých publikacích společnost GaREP spol. s.r.o. V této práci bylo čerpáno z publikací Synergie v rozvoji venkova: Aktéři a nástroje rozvoje venkova (BINEK, J. a kol., 2009), Synergie ve venkovském prostoru: Přístupy

k řešení problémů rozvoje venkovských obcí (BINEK, J. a kol., 2010), Obec a její rozvoj v širších souvislostech (HOLEČEK, J. a kol., 2009) a Venkovský prostor a jeho oživení (BINEK, J. a kol., 2007). Všechna tato díla jsou velmi prakticky využitelná a názorná a všechna by mohla sloužit jako učebnice pro představitele obcí, nacházejících se ve venkovských regionech. Ačkoli byla většina příkladů zpracována na příkladu Jihomoravského kraje, lze postupy aplikovat i na Kraj Vysočina, případně na SO ORP Pelhřimov. Mezi velmi názorné publikace s konkrétními možnostmi řešení problematiky venkovského prostoru lze zařadit článek Možnosti rozvoje venkovského mikroregionu (na příkladu Jemnicka a Vranovska), který vyšel ve sborníku Česká geografie v Evropském prostoru (VĚŽNÍK, A., 2007). Stejnou problematikou jako doc. Věžník z Masarykovy univerzity také doc. Bičík na Karlově univerzitě v Praze, který v knize Rozvoj povodí Kocáby (BIČÍK, I. A kol., 2001) podrobně rozebírá možnosti rozvoje mikroregionu v okrese Příbram. Důležitým zdrojem byl Program rozvoje venkova 2007 – 2013, který je dostupný v elektronické verzi na internetových stránkách Ministerstva zemědělství.

Z anglické literatury jsou historické změny ve venkovském prostoru a jeho restrukturalizace popsány v knihách Rural geography : processes, responses and experiences in rural restructuring (WOODS, M., 2005) a The Geography of rural change (ILBERY, B., 1998).

Z regionální literatury bylo čerpáno převážně z knihy Pelhřimovsko ve druhém tisíciletí (MUSILOVÁ, B. a kol., 2000). Tato publikace se zabývá regionálně geografickou analýzou okresu Pelhřimov, zejména jeho historickým vývojem, a jsou v ní sjednoceny informace z mnoha jiných literárních děl, časopisů a článků, které byly o tomto regionu napsány. Na sepsání fyzickogeografických charakteristik byla využita hlavně kniha Okres Pelhřimov : chráněná území ČR Jihlavsko (MACKOVČIN, P., SEDLÁČEK, M., 2002), ve které jsou popsány biogeografické charakteristiky a chráněná území na Pelhřimovsku. K vytvoření socioekonomické analýzy posloužila jako hlavní zdroj elektronická data dostupná na stránkách Českého statistického úřadu (Demografická ročenka obcí a Demografická ročenka správních obvodů ORP 2001 – 2010, Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011, Veřejná databáze ČSÚ a Městská a obecní statistika), statistiky o zaměstnanosti na Integrovaném portálu Ministerstva práce a sociálních věcí a analytická data Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Dotazníky byly vytvořeny částečně podle knihy Vztah obyvatelstva ku vlastnej obci a ku skúmanému okoliu (KOLLÁR, D., SPIŠIAK, P., 1994).

Jako zdroj posloužily částečně i některé obhájené diplomové práce, jejichž autoři se zabývaly stejnou tematikou. Při výpočtu indexů a tvorbě vzorců bylo využito zadání cvičení předmětů, které jsem absolvovala na Geografickém ústavu Masarykovy univerzity (ANDRÁŠKO, I., MULÍČEK, O., SEIDENGLANZ, D., TOUŠEK, V., VĚŽNÍK, A.).

1.4 Poloha a vymezení správního obvodu ORP Pelhřimov

Správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále ORP) byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. a aktualizovány vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2004 Sb. Obvody jsou vymezeny výčtem obcí, uvedených ve vyhlášce, respektují hranice krajů, nemusí zatím respektovat území okresů (k 1.1.2007 bylo formou vyhlášky MV ČR provedeno sladění územně správního členění okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností ve většině případů. Několik desítek případů nesouladu však zbývá k řešení formou zákona, pak teprve budou správní obvody obce s rozšířenou působností skladebné do okresů). Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (tzv. obcí III. stupně) jsou mezičlánkem přenesené působnosti státní správy mezi krajskými úřady a obecními úřady. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají oproti ostatním obecním úřadům některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v okolí. (Český statistický úřad, www.czso.cz)

Správní obvody ORP byly sestaveny na základě mnoha charakteristik a v České republice jich existuje celkem 205, do Kraje Vysočina jich patří 15.

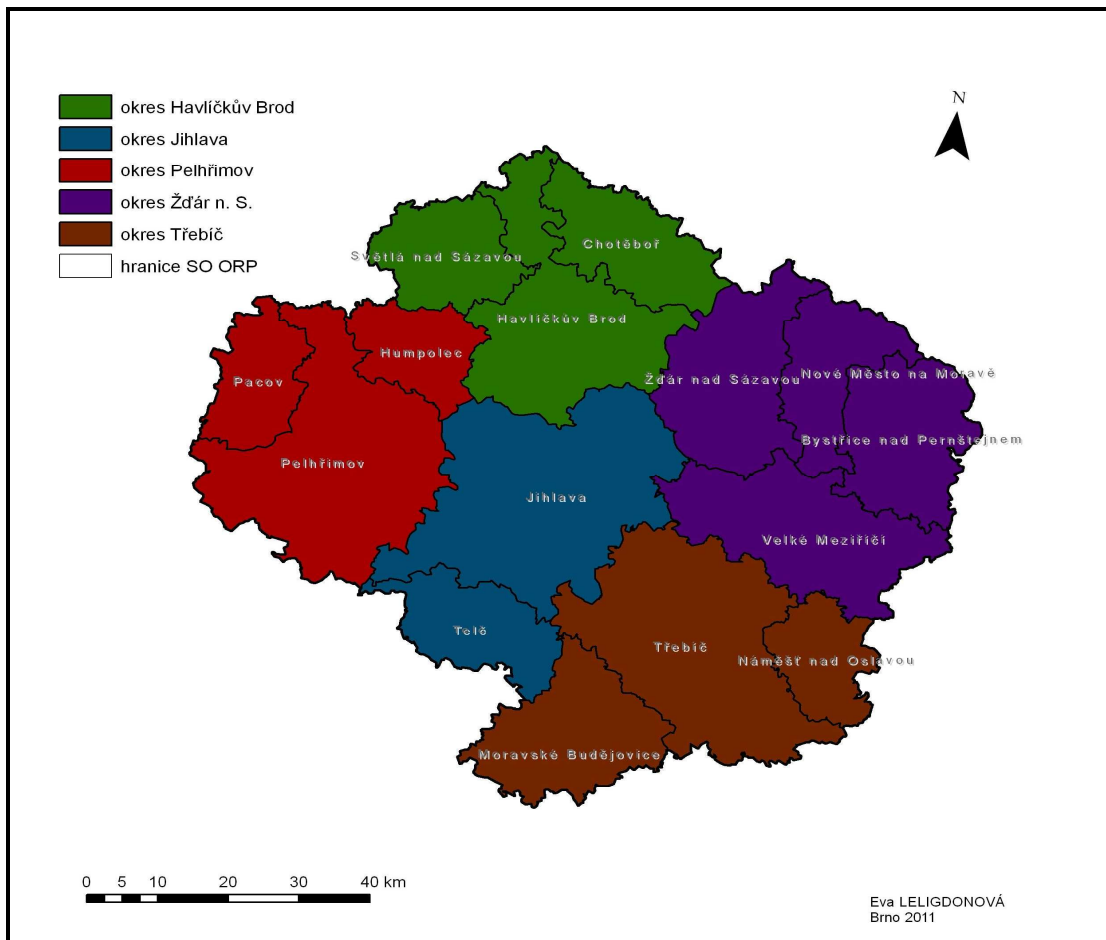
Tab. 1: Základní charakteristiky jednotlivých SO ORP kraje Vysočina k 31.12.2010

SO ORP	rozloha	počet obyvatel	hustota zalidnění	počet obcí
Bystřice nad Pernštejnem	348,0	20 629	59,3	39
Havlíčkův Brod	631,9	52 178	82,6	56
Humpolec	227,9	17 123	75,1	25
Chotěboř	329,0	22 698	69,0	31
Jihlava	921,8	98 202	106,5	79
Moravské Budějovice	414,0	24 438	59,0	47
Náměšť nad Oslavou	211,4	13 406	63,4	27
Nové Město na Moravě	292,9	19 670	67,2	30
Pacov	234,0	10 005	42,8	24
Pelhřimov	827,4	45 330	55,4	71
Světlá nad Sázavou	290,2	20 342	70,1	32
Telč	291,4	13 455	46,2	45
Třebíč	837,7	76 309	91,1	93
Velké Meziříčí	473,3	35 369	74,7	57
Žďár nad Sázavou	464,4	44 023	94,8	48
Celkem	6795,7	513 877	75,6	704

Data: Kraj Vysočina (www.kr-vysocina.cz)

Největším správním obvodem ORP Kraje Vysočina SO ORP Jihlava s rozlohou 921,8 ha a 98 202 obyvateli a nejmenším z pohledu rozlohy je SO ORP Náměšť nad Oslavou s 211,4 ha a z pohledu počtu obyvatel SO ORP Pacov s 10 005 obyvateli.

Správní obvod ORP Pelhřimov má celkovou rozlohu 827, 4 ha a počet obyvatel byl k 1.3. 2011 45 330. Správní obvod zabírá většinu plochy bývalého okresu Pelhřimov, který se rozdělil na tři správní obvody: ORP Pelhřimov, ORP Humpolec a ORP Pacov. Správní obvod ORP Pelhřimov lze také rozdělit na tři správní obvody obce s pověřeným obecním úřadem (dále jen SO POÚ) a to SO POÚ Pelhřimov, SO POÚ Kamenice nad Lipou a SO POÚ Počátky. (Kraj Vysočina, www.kr-vysocina.cz)

Obr. 1: Správní obvody ORP a okresy Kraje Vysočina

Zdroj: Kraj Vysočina (www.kr-vysocina.cz), Databáze ArcČR 500

V příloze č. 1 je uvedena poloha správního obvodu ORP Pelhřimov v rámci České republiky. Oblast se nachází v západní části kraje Vysočina. Nejseverněji z celého správního obvodu sahá katastr obce Křešín a nejjižněji katastr obce Počátky. Za nejzápadnější obec lze označit obec Hojovice a nejvýchodněji najdeme katastr obce Nový Rychnov. Nejmenší území podle rozlohy spadá pod obec Jankov (169 ha), která má i nejméně obyvatel a to pouhých 38. Naopak největší, co do rozlohy i počtu obyvatel je centrum správního obvodu město Pelhřimov s rozlohou 9527 ha a 16610 obyvateli.

2 FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA SO ORP PELHŘIMOV

2.1 Topografický popis

Správní obvod ORP Pelhřimov (dále také Pelhřimovsko) tvoří mírně zvlněná Křemešnická vrchovina o průměrné nadmořské výšce 550 – 600 m n. m. Tato vrchovina je rozčleněna údolními potoky a řek Hejlovky, Trnavy, Želivky a Jihlavy. Vzhledem k tomu, že územím prochází hlavní evropské rozvodí, sklání se georeliéf mírně k severozápadu (kde tvoří plošiny) a jihovýchodu, do oblasti neogenních jezerních sedimentů. Nejvyšším vrcholem Pelhřimovska je Křemešník (765m), dále zde najdeme například vrchol Troják (704m), Varta (624m) a Čertova skála (604m). Nejnižším bodem je místo, kde správní obvod opouští řeka Želivka, která protéká ve směru jih – sever. (JIRKŮ, M. 1999)

2.2 Geomorfologické a geologické charakteristiky

Z hlediska regionálně-geomorfologického dělení georeliéfu ČR náleží správní obvod ORP Pelhřimov k Česko-moravské soustavě České vysočiny, a to k její podsoustavě Českomoravská vrchovina. Základním rysem je výskyt plošin a holorovin se zaoblenými hřbety a různě hloubenými říčními údolními. Převládá zde pahorkatinný a vrchovinný georeliéf. Téměř celé území správního obvodu patří ke geomorfologickému celku Křemešnická vrchovina. Výjimku tvoří pouze malý výběžek Křižanovské vrchoviny kolem údolí řeky Jihlavy u obce Horní Cerekev.

Křemešnická vrchovina, ležící v západní části Českomoravské vrchoviny, je plochá vrchovina převážně na přeměněných horninách. Její vcelku jednotvárný georeliéf se střední výškou 551,5 m n. m. je rozřezán hlubokými údolními vodními toků. Území Pelhřimovska se dělí na 4 podcelky.

Do jižní části Pelhřimovska zasahuje podél řeky Žirovnice u obcí Žirovnice a Počátky malý výběžek Jindřichohradecké pahorkatiny. Plochý povrch na vyvěřelinách moldanubického plutonu a jejich obalu se sklání od severu k jihu a má střední výšku 537 m n. m. Nejvyšším bodem je zalesněný vrch Čihadlo (665,3 m n. m.) u obce Častrov.

Střední a západní část SO ORP Pelhřimov náleží ke geomorfologickému podcelku Pacovská pahorkatina. Její georeliéf se vyvinul převážně na rulách, v jižní části na

hlubinných vyvřelinách centrálního moldanubického plutonu. Na vrcholech pahorkatiny jsou četné kryogenní tvary. Řeky a potoky tečou většinou v širokých údolích, její střední nadmořská výška odpovídá 585 m n. m. Nejvyšším bodem, ležícím na území správního obvodu je Svidník (739,3 m n. m.).

Severovýchod území řadíme k Želivské pahorkatině, ve které leží i město Pelhřimov. Je to členitá pahorkatina s hlubokými údolími řeky Želivky a jejích přítoků. Georeliéf pahorkatiny má střední nadmořskou výšku 481 m n. m. a vklíňuje se jako pruh nižšího povrchu mezi vyšší Pacovskou pahorkatinu na jihozápadě a Humpoleckou vrchovinu na východě. Georeliéf se vyvinul na rulách a sklání se od jihu k severu a od západu na východ. Nejvyšším vrchem je křemencová Čertova skála (609,5 m n. m.).

Severní část správního obvodu náleží k jižní části podcelku Humpolecká vrchovina zvanému Výskytenská pahorkatina. Nad plochý povrch pahorkatiny se na jihu výrazně zvedá hrát' vrchu Křemešníku (765,0 m n. m.). Celý masiv je tvořen cordietrickými rulami a migmatity. (DEMEK, J. 1967)

Nejrozšířenější horninou jsou jednoznačně různé typy rul, které jsou v různém stupni migmatizované. Ostatní horniny mají mnohem menší zastoupení. V okrajových částech správního obvodu najdeme žuly, dále kvarcity, amfibolity, ortoruly a erlány. Pokryvné sedimentární horniny mají podřadné zastoupení, najdeme zde terciérní štěrky a štěrkopísky a kvartérní svahové a říční sedimenty. Na území Pelhřimovska se nachází dva typy zrudnění: polymetalické žíly (s olovem, zinkem a stříbrem) a křemenné žíly (se zlatem). Těžba těchto kovů ale neměla na Pelhřimovsku velkou roli a měla spíše charakter průzkumných prací. Výjimku tvoří těžba na dole Václav u obce Proseč nad Křemešníkem, kde se těžilo pravděpodobně již od 13. století. (SVOBODA, J. 1990)

Tab. 2: Geomorfologické členění správního obvodu ORP Pelhřimov

System	subsystém	provincie	subprovincie	oblast	celek	podcelek
Hercynský systém	Hercynská pohoří	Česká vysočina	Česko-moravská subprovincie	Českomoravská vrchovina	Křemešnická vrchovina	Humpolecká pahorkatina
						Jindřichohradecká pahorkatina
						Pacovská pahorkatina
						Želivská pahorkatina
					Křižanovská vrchovina	Brtnická vrchovina

Data: DEMEK, J.: Geomorfologie českých zemí. Praha, 1967.

2.3 Klimatické poměry

Správní obvod ORP Pelhřimov patří podle E. Quitta (Atlas podnebí Československé republiky, 1971) převážně k mírně teplé oblasti. Nejteplejší je oblast Želivské pahorkatiny (klimatická jednotka MT7), plošně nejrozsáhlejší klimatickou jednotkou je MT5, která se nachází v nejvyšších polohách Želivské pahorkatiny a středních polohách Pacovské pahorkatiny a Humpolecké vrchoviny. Klimatická jednotka MT3 zahrnuje nejvyšší polohy Pacovské pahorkatiny a Humpolecké vrchoviny a v jihovýchodní části území přechází do chladné klimatické oblasti. V chladné klimatické oblasti CH7 jsou situovány pouze nejvyšší části Křemešnické vrchoviny.

Dlouhodobé průměrné roční teploty vystupují na hodnoty v rozmezí 6,0 – 7,0°C. V ročním režimu teploty vzduchu je v průměru nejchladnějším měsícem leden (-2,6 až - 3,9°C) a nejteplejším měsícem červenec (15,8 až 16,7°C). Zima začíná na území správního obvodu v průměru v období mezi 24. listopadem a 4. prosincem. Velké vegetační období trvá cca 200 dní v průměru od začátku dubna do poslední říjnové dekády. Malé vegetační období trvá asi 150 dní zhruba od první květnové dekády do posledních dní září. Území je značně větrné, hlavně díky své nadmořské výšce, což má nepříjemné důsledky na krajinu a hospodářské aktivity člověka v ní (větrná eroze půdy, polomy, vývraty, sněhové návěje atd.). Převládající směr proudění vzduchu lze určit v celoročním průměru jako západní směr a vedlejší převládající směr větru je jihovýchodní.

Průměrný roční úhrn atmosférických srážek se pohybuje od 635 do 771 mm. Nejdeštivějším měsícem je červenec, ve kterém je zaznamenáno průměrně 80 – 100 mm srážek. Vysoké měsíční srážkové úhrny jsou většinou spojeny s výskytem vysokého denního srážkového úhrnu, který má katastrofické dopady na krajiny – lokální záplavy, extrémní vodní eroze půdy, sněhové kalamity). Nejmenší měsíční srážkové úhrny jsou zaznamenávány nejčastěji v březnu, na jihu území v únoru. Pohybují se v průměru od 30 do 45 mm. V oblasti Křemešníku a v nadmořských výškách nad 650 m bývají hodnoty srážek o třetinu vyšší. Období se sněhovou pokrývkou trvá v průměru od 1. listopadu do 27. dubna (v průměru asi 143 dní). V nadmořských výškách nad 600 m jsou tato období výrazně delší. Výška sněhové pokrývky je nejvyšší v lednu a v únoru, kdy dosahuje asi 20 cm, v extrémních případech až 65 cm. (QUITT,E. 1975)

Tab. 3: Klimatické oblasti nacházející se na území SO ORP Pelhřimov a jejich charakteristiky

Klimatické charakteristiky	Klimatické oblasti			
	MT7	MT5	MT3	CH7
Počet letních dnů	30 - 40	30 - 40	20 - 30	10 – 30
Počet mrazových dnů	110 - 130	130 - 140	130 - 160	140 – 160
Průměrná teplota v lednu [°C]	-2 - -3	-4 - -5	-3 - -4	-3 - -4
Průměrná teplota v červenci [°C]	16 - 17	16 - 17	16 - 17	15 – 16
Počet jasných dnů	40 - 50	50 - 60	40 - 50	40 – 50
Srážkový úhrn ve vegetačním období [mm]	400 - 450	350 - 450	350 - 450	500 – 600
Srážkový úhrn v zimním období [mm]	250 - 300	250 - 300	250 - 300	350 – 400
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	60 - 80	60 - 100	60 - 100	100 – 120

Pramen: QUITT, E. 1975

2.4 Hydrologické poměry

Správní obvod ORP Pelhřimov náleží převážně k povodí Sázavy a tedy k úmoří Severního moře, ke kterému patří i malá jižní oblast, z níž odvádí vody některé přítoky Lužnice. Pouze malá část území při východní hranici v okolí Horní Cerekve se nachází v pramenné oblasti řeky Jihlavy a patří k úmoří Černého moře.

Hlavním vodním tokem území je Želivka (Hejlovka), která pramení u vrchu Troják a protéká celým správním obvodem od jihu k severu. Do Želivky ústí z nejvýznamnějších

přítoků zleva Cerekevský potok (plocha povodí - dále P 54 km²), Trnava (P 341 km²), Martinický potok (P 116 km²) a zprava Bělá (P 141 km²) a Jankovský potok (P 128 km²).

Jihozápadní část správního obvodu náleží do povodí pravostranných přítoků Lužnice, a to Dírenského potoka a Černovického potoka. Řeky Kamenice a Žirovnice jsou zdrojnice Nežárky. Kamenice (P 96 km²) pramení severozápadně od obce Těmice a větší Žirovnice (P 102 km²) severně od obce Pelec.

Povodí řeky Jihlavy zasahuje na území SO částí své pramenné oblasti (P 36 km²) a povodími Hraničního potoka (P 22 km²) a Rohozné (P 18 km²).

Východní částí území prochází hlavní evropská rozvodnice oddělující úmoří Černého a Severního moře.

V správním obvodu převládají zdroje povrchové vody např. Ježkovský rybník na Žirovnici, který je od roku 1966 využíván pro zásobování pitnou vodou.

Zdroje podzemní vody jsou většinou malé a nevýznamné (pouze studny, pramenní jímky a jímací zářezy). (*Hydrologické poměry ČSSR*, 1965)

2.5 Půdní pokryv

Na území správního obvodu ORP Pelhřimov výrazně převažují hnědé půdy (kambizemě), které vznikly na rulových a částečně žulových horninách. Zjednodušeně lze hnědé půdy nacházející se na studovaném území rozdělit do dvou skupin.

Ve vyšších polohách (severní okraj Jindřichohradecké pahorkatiny, nejvyšší část Pacovské pahorkatiny a vyšší polohy Humpolecké vrchoviny) pokrývá kambizem districká, což je mělká až středně hluboká půda s obsahem štěrků a kamenů, silně kyselá. Je to typická lesní půda.

V nižších polohách Pacovské pahorkatiny, téměř celé Želivské pahorkatině a v nižších polohách Humpolecké vrchoviny dominuje výskyt kambizemě typické kyselé, která je zpravidla středně hluboká, v erodovaných polohách i mělká půda. Je využívána především jako orná půda, výrazně menší část je kryta lesy a trvalými travními porosty.

Na místech, kde jsou zvětralinou vyvěřelých a metamorfovaných hornin překryty polygenetickými hlínami, se vyskytuje mozaikově pseudoglej. (TOMÁŠEK, M. 1995)

2.6 Biogeografická charakteristika

Vzhledem k malé pestrosti geologického podloží, vyrovnanosti klimatu a tvaru georeliéfu je květena SO ORP Pelhřimov relativně chudá.

Potenciální přirozená vegetace území je tvořena převážně bukovými bučinami. Druhové složení těchto porostů je chudé. Kromě buku lesního se v dřevinném patru vyskytuje smrk ztepilý a jedle bělokorá. Poměrně vzácné jsou květnaté bučiny, v jejichž bohatém bylinném patru roste např. Kyčelnice devítilistá, samorostlík klasnatý, svízel vonný a další. V okolí skalních výchozů dominuje v podrostu kostřava lesní. Jen velmi ojediněle se vyskytují suťové lesy s javorem klenem, javorem mléčem a jilmem horským. V nivách vodních toků se vyskytují ptačincové olšiny a na trvale podmáčených místech ve vyšších polohách s jsou rozšířeny smrkové olšiny. V dřevinném patru olšin dominuje olše lepkavá spolu s olší šedou a jasanem ztepilým. Primární bezlesí, zřejmě jen s minimálním rozsahem, představují místa nevelkých rašelinišť se suchopýrem pochvatým, borůvkou bažinnou a rašelínky. Náhradní nelesní vegetace odpovídá společenstvím luk a pastvin.

Vodní vegetace je dnes výrazně ovlivněna intenzivním hospodařením na rybnících, tak se lze jen vzácně setkat s porosty bublinek či rdestů. Na březích rybníků se vyskytují charakteristická společenstva vysokých ostřic.

Lesní vegetace je tvořena převážně smrkovými monokulturami. Původní bučiny a suťové lesy se zachovaly pouze na Křemešníku. Systematicky odvodněná a značně zdevastovaná zemědělská krajina je téměř bez původní a přírodě blízké lesní i nelesní vegetace. Poslední zbytky cenné luční a mokřadní vegetace zůstaly už jen místy a jejich existence je podmíněna cílenou péčí. (ČÁBERA A., 1969)

Dle fyto geografického členění České republiky se SO ORP Pelhřimov nachází v mezofytiku. Naprostá většina území je součástí fyto geografického okresu 67. Českomoravská vrchovina, pouze malá část na jihovýchodě území spadá pod fyto geografický okres 90. Jihlavské vrchy.

Druhové spektrum a rozšíření živočichů je ovlivněno relativně vysokou lesnatostí a nadmořskou výškou. Díky vodohospodářské ochraně povodí Želivky zůstala ve značném rozsahu zachována síť neupravených vodních toků s navazujícími mokřady. Významný je výskyt perlorodky říční, která je dnes, kvůli intenzivnímu zemědělskému hospodaření, na

pokraji zániku. Poněkud tolerantnější ke změnám prostředí jsou rak říční a mihule potoční. Druhem se značnou bioindikační hodnotou je střevle potoční, která ještě v 70. letech obývala většinu vodních toků Pelhřimovska. V důsledku intenzivního chovu pstruha potočního, plošně prováděných regulací vodních toků a zejména mnohonásobného nárůstu obsahu živin ve vodách se tento druh stal vzácným a jeho současný výskyt je omezen na několik posledních lokalit, zejména v okolí Kamenice nad Lipou. Z ptáků je na prostředí podhorských bystřin vázán skorec vodní, konipas horský a ledňáček říční, ze savců se můžeme setkat s rejskem vodním a vydrou říční. Z obojživelníků se zde vyskytují čolek obecný, čolek horský, skokan hnědý, skokan zelený, ropucha obecná a rosnička zelená. Za běžně se vyskytující můžeme považovat také užovku obojkovou, slepýše křehkého, ještěrku živorodou a na sušších místech ještěrku obecnou. Méně často lze zastihnout zmiji obecnou. (ANDĚRA, M, ZBYTOVSKÝ, P. 2002)

2.7 Ochrana přírody

Ochrana přírody nemá v SO ORP Pelhřimov dlouhou tradici. První maloplošná zvláště chráněná území (ZCHÚ) byla zřízena až v roce 1985. Soustavné budování dnešní sítě maloplošných ZCHÚ bylo zahájeno počátkem 90. let 20. století. Chráněn je především soubor mokřadních a rašelinných biotopů. Ke konci roku 1999 se na území správního obvodu ORP Pelhřimov nalézalo 15 maloplošných ZCHÚ s celkovou rozlohou 192,37 ha, z toho 12 přírodních rezervací a 3 přírodní památky. Při východní hranici správního obvodu byla v roce 1992 zřízena národní přírodní památka (NPP) Jankovský potok s rozsáhlým ochranným pásmem.

Kromě chráněných území jsou zvláště chráněny i některé významné stromy, které jsou vyhlášeny jako tzv. významné stromy. Na Pelhřimovsku je jich v současné době více než 30. Mezi nevýznamnější patří Kamenická lípa v Kamenici n. L., jejíž věk se odhaduje na 760 let. Jako nejstarší památné stromořadí můžeme jmenovat lípy na hrázi rybníka Valcha u Počátek. Obvod jejich kmenů dosahuje až 6 m a jejich věk je 400 – 450 let. Určitým statutem ochrany, i když ne tak striktně vymezeným jako u chráněných území, se vyznačují tzv. významné krajinné prvky. Patří mezi ně veškeré lesy, rašeliniště, rybníky, vodní toky, jezera a údolní nivy. Veškerá lidská činnost ve významných krajinných prvcích je pod kontrolou orgánů ochrany přírody. (MACKOVČIN, P., SEDLÁČEK, M. 2002)

Tab. 4: Maloplošná zvláště chráněná území SO ORP Pelhřimov

Chráněné území	Výměra (ha)	Rok vyhlášení	Katastrální území	Předmět ochrany
PR Čermákovy louky	6,25	1993	Nový Rychnov	mokřadní a rašelinné louky
PR Hrachoviště	7,88	1992	Ústrašín	dva rybníky s přílehlými mokřady
PR Huťský potok	5,8	1999	Těmice	vlhké louky v nivě Huťského potoka
PR Ivaniny rybníčky	3,67	1994	Proseč pod Křemešníkem	soustava tří rybníčků v lesním komplexu
NPP Jankovský potok	72,51	1992	Vyskytná, Jankov, Zachotín	meandrující potok s přílehlými lučními a rašelinnými společenstvy
PR Kladinský potok	5,02	1993	Zachotín	meandrující tok s břehovými porosty
PR Krčil	16,2	1992	Polesí	rybník Krčil a přílehlé rašeliniště
PR Křemešník	31,23	1985	Nový Rychnov	přirozené lesní porosty
PR Nový rybník	13,46	1997	Horní Ves	rybník Nový s přílehlými porosty
PP Pstruhovec	1,31	1997	Častrov	rybník Pstruhovec
PP Rašelinná louka u Proseče - Obořiště	3,05	1985	Nová Cerekev	rašelinné louky
PR Rybník Starý	13,14	1992	Nový Rychnov	kaskáda tří rybníků s okolními mokřady
PR U Milíčovska	6,16	1993	Jankov	luční rašeliniště
PR V Lísovech	5,3	1997	Počátky	rašeliniště
PR V Mezence	1,39	1993	Mezná	rašelinná a luční společenstva

Zdroj: Kos, J – Maršálková, M: Chráněná území ČR, Praha 1997.

Vysvětlivky:

PR – přírodní rezervace

PP – přírodní památka

NPP – národní přírodní památka

3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA

3.1 Vznik a vývoj lidských sídel ve správním obvodu ORP Pelhřimov

Osídlování dnešního správního obvodu ORP Pelhřimov začalo již v prehistorické době a ve druhé polovině 12. století bylo ve vrcholné fázi.

Pro období do přelomu 12. a 13. století je doložena existence řady vsí, nelze však ještě uvažovat o osídlení městském. Na území se nalézala skupina větších tržních vsí na obchodních cestách (Pelhřimov, Počátky) a významná podhradí (Červená Řečice).

Osídlování ve 12. a 13. století kopírovalo místní terén: postupovalo od vodních toků, razících si cestu hustými lesy, po vrstevnicích od nejnižších poloh s nadmořskou výškou 300 – 400 m do poloh s nadmořskou výškou 500 m, 600 m a výše. Osídlované území můžeme také rozdělit na dvě části dle světových stran. V první, ležící severovýchodně od vrchu Křemešník, začala kolonizace dříve a probíhala také rychleji. Centrem této části byla především obec Červená Řečice. Druhá oblast, rozkládající se na jihozápadně od evropského rozvodí byla osídlena z velké části až ve druhé kolonizační etapě. Do této oblasti přicházeli lidé především z jižněji položených oblastí kolem měst Jindřichův Hradec a Telč.

O průběhu osídlování na zkoumaném území informovala „rynárecká listina“, vydaná v roce 1203 pražským biskupem Danielem II. Tehdejšímu rynáreckému faráři vymezovala obvod jeho farnosti a přitom poprvé pojmenovala asi 23 osad ležících na jih od Pelhřimova. Počet sídel na Pelhřimovsku byl ve 12. a 14. století sice vyšší než dnes, ale tato sídla měla jiné parametry. Nejstarší osady tvořilo v průměru 3 – 10, maximálně 20 usedlostí. Přičemž v jedné usedlosti žily 2 až 4 osoby.

Původní počet kolonizací vytvořených vsí nebyl stabilní a postupně zanikaly z několika důvodů. První etapou zániku bylo období útlumu těžby stříbra ve východní části území na přelomu 13. a 14. století, kdy z map zmizelo 20 – 40 osad. Další etapu představovala husitská doba a celé 15. století vyplněné domácími válkami, epidemiemi smrtelných chorob a hladomorem. Do počátku 16. století klesl počet obyvatel proti době předhusitské o jednu čtvrtinu a počet sídel se tak snížil o 20 – 30%. Poslední etapu zanikání sídel představuje období třicetileté války (1618 – 1648), kdy zmizelo několik dalších vsí. Po tomto období vrchnosti na místech zaniklých obcí obvykle zřizovali dvory.

Růst obyvatel v 16. a 18. století vedl k nutnosti zaniklá a zpustlá sídla obnovovat a mírně se zvyšoval i počet obyvatel ve městech. (DOBIÁŠ, J. 1927)

Města měla až do 19. století agrární charakter. Největším z nich byl Pelhřimov s výměrou cca 720 ha a počtem 136 domů a kolem 1000 obyvatel (16. století). Další města na panství se mu rozlohou zpočátku takřka vyrovnala: Červená Řečice měla 648 ha, Vyskytná 576 ha, Nová Cerekev 540 ha, Nový Rychnov 360 ha. Ještě v 16. a 17. století žilo ve městech pouze 10 – 15% populace. Počty domů málokde dosahovaly stovky, pouze ve městě Pelhřimov je doloženo přes sto domů. Zvyšování jejich počtu bránily hradby, kvůli tomu se zvětšovala hlavně „předměstí“ ležící vně hradeb. Jejich největší rozvoj spadá do období 1650 – 1800. Zatímco od počátku novověku stoupal průměrný počet obyvatel především na vesnicích, v moderní době se radikálního přírůstku obyvatel dočkala města. Obyvatelstvo v nich vzrostlo na několik stovek až tisíc lidí. Postup urbanizace se na Pelhřimovsku zřetelně urychlil od poloviny 20. století. (POLESNÝ, K., WIRTH, Z. 1911)

Byla vytvořena kategorizace obcí podle počtu obyvatel. Obce jsme rozdělili do 5 kategorií a vypočítali jak absolutní, tak relativní součty. Nyní se na území správního obvodu OPR Pelhřimov nachází 71 obcí, z nichž 38 spadá do kategorie s nejnižším počtem obyvatel (0 – 199), 17 obcí lze zařadit do druhé kategorie (200 – 499), 9 obcí do kategorie 500-999, 4 obce do kategorie 1000-2999 a pouze 3 obce do kategorie 3000 a více obyvatel. Pokud jde o počty obcí trend je sestupný. Více než 75% (přesně 77,4%) má do 499 obyvatel, což dokazuje, že SO ORP Pelhřimov lze zařadit k venkovským regionům, protože zde leží velké množství obcí s malým počtem obyvatel. Pokud se v Tab. 5 zaměříme na počet obyvatel je trend přesně opačný a to sestupný. Největší procentuální zastoupení a to 51,9% má největší velikostní kategorie. Ve třech největších městech žije 23 727 obyvatel. Naopak v 38 nejmenších obcích najdeme pouze 3 665 obyvatel, což je pouze 8,0% z celkového počtu.

Tab. 5: Velikostní kategorie obcí spadajících do SO ORP Pelhřimov dle počtu obyvatel k 31.12.2010

Velikostní kategorie	počet obcí		počet obyvatel	
	absolutně	relativně	absolutně	relativně
0-199	38	53,5	3665	8,0
200-499	17	23,9	4519	9,9
500-999	9	12,7	6395	14,0
1000-2999	4	5,6	7453	16,3
3000 a více	3	4,2	23727	51,9
Celkem	71	100,0	45759	100,0

Data: Český statistický úřad

3.2 Obyvatelstvo

3.2.1 Vývoj počtu obyvatel

První písemné prameny o počtu obyvatel v SO ORP Pelhřimov pochází až z konce 14. století a jsou pouze torzovité, proto počty obyvatel do tohoto období jsou pouhým odhadem historiků. Průměrná hustota obyvatel v polovině 11. století byla na území správního obvodu ORP Pelhřimov dle Zdeňka Boháče 1 – 2 osoby na km², pro dobu na přelomu 12. a 13. století to bylo 5 – 15 osob na km² a pro přelom 14. a 15. století již 25 – 35 osob na km². (BOHÁČ, Z. 1987)

V průběhu 15. století vlivem válek a jejich následků (hladomory, epidemie, zvýšení úmrtnosti, snížení porodnosti) klesl počet obyvatel téměř o jednu čtvrtinu. Tento jev nepostihl pouze Pelhřimovsko ale současně celou Českou republiku a i další země Evropy. V 16. století obyvatelstvo vykazovalo pozvolný přírůstek. V Čechách se sice objevilo několik morových epidemií (1520 – 1521, 1549, 1570, 1585), ale oblast Českomoravské vrchoviny patřila mezi méně postižené. (BOČKOVÁ, H. 1981)

Počátek 17. století byl plný demografických výkyvů a katastrof, z nichž největší byla třicetiletá válka, v jejímž průběhu došlo k dosud největší depopulaci v českých zemích. Nejzničenějšími městy byly Pelhřimov, který v roce 1646 vyhořel a zůstalo zde pouze 122 domů oproti předchozím dvěma stům, dále Černovice, kde zůstalo 56 obydlých a 58 pustých domů, Horní Cerekev (26 obydlých/ 38 pustých) a Nová Cerekev (13 obydlých/36 pustých). Zatímco jiná města zůstala téměř bez úhony, např. Kamenice nad

Lipou (91 obydlých/3 pusté), Nový Rychnov (33 obydlých/1 pustý), Počátky (104/20) a Žirovnice (57/10). Od konce padesátých let 17. století počet obyvatel stoupal až do roku 1680, kdy postihla Pelhřimovsko jedna z nejtěžších morových epidemií, jejíž ohnisko bylo na Jindřichohradecku. Populační ztráty se odhadují okolo 20%.

Na počátku 18. století byl zaznamenán nový nárůst a o počtu obyvatel existovaly přesnější prameny. Jedním z nich byl soupis konzumentů soli, který byl sepsán roku 1702, a druhým duchovenské fase (přiznání) Tereziánského katastru z roku 1714. Ani jeden z těchto zdrojů však neviduje děti mladší 10 let. Dle těchto pramenů docházelo v celém 18. století, i přes morové epidemie a hladomory (1713 – 1714 a 1770) k vzestupu počtu obyvatel.

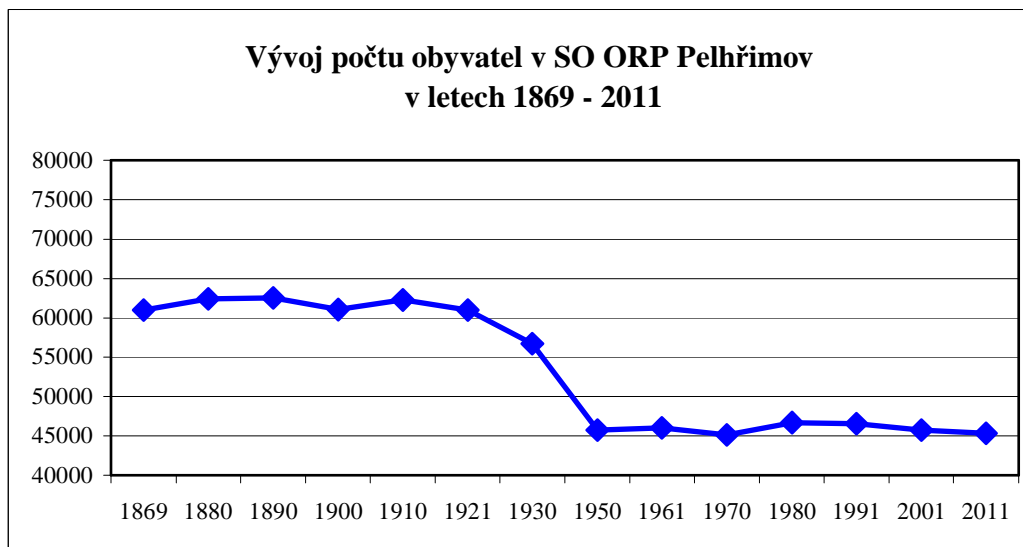
V 19. století dochází k dalšímu růstu populace na Pelhřimovsku a dle již téměř přesných zdrojů k nejlidnatějším městům patří Pelhřimov (3 591 obyvatel), Kamenice nad Lipou (3 480 obyvatel) a Počátky (2 803 ob.). K nejlidnatějším vesnicím patřily Košetice (1 303 ob.), Křešín (845 ob.), Častrov (792 ob.) nebo Bácovice (663 ob.). (MAUR, E. et al. 1998)

Od roku 1869 došlo k prvnímu oficiálnímu sčítání lidu na území tehdejšího Rakouska-Uherska, které se pravidelně opakuje po deseti letech.

Tab. 6: Počet obyvatel správního obvodu ORP Pelhřimov v období 1869 - 2011

Rok	Počet obyvatel
1869	60983
1880	62414
1890	62517
1900	61064
1910	62292
1921	60965
1930	56708
1950	45775
1961	46013
1970	45174
1980	46698
1991	46567
2001	45745
2011	45380

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů

Obr. 3: Počet obyvatel správního obvodu ORP Pelhřimov v období 1869 – 2011

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů

Jak můžeme sledovat názorně v grafu č.3 a v tabulce č. 6 od roku 1869 do roku 1890 počet obyvatel SO OPR Pelhřimov pozvolna stoupal a zastavil se až na historickém maximu z roku 1890, kdy mělo vybrané území 62 517 obyvatel. Na přelomu století počet obyvatel mírně klesl (61 064 obyvatel), což bylo zapříčiněno hlavně migrací do vyspělejších oblastí českých zemí a odchod obyvatel do Ameriky, ve kterém Pelhřimovsko zaujímalo přední místo ve srovnání s ostatními regiony.

Do roku 1910 je opět zaznamenán mírný nárůst, ale v tomto roce nastal zlom ve vývoji počtu obyvatel na Pelhřimovsku. Počet obyvatel začal klesat. Zpočátku mírně a byl způsobený hlavně první světovou válkou (odvody mužů na frontu, hlad, nemoci), ale také trendem poklesu porodnosti. Ve třicátých letech měla na snižování počtu obyvatel vliv také světová finanční krize (1929). Od roku 1910 do roku 1930 tak počet obyvatel klesl o 5 584 lidí.

Ještě razantněji strmější křivku vidíme mezi roky 1930 a 1950 (v roce 1940 sčítání lidu kvůli druhé světové válce neproběhlo). Pokles o 10 933 obyvatel byl odpovědí nejen na události druhé světové války, ale hlavně na odsun obyvatel německé národnosti z českých zemí.

Největší pokles počtu obyvatel byl zaznamenán ve městech a větších vsích. Prostorově je tento jev orientován hlavně na jihozápadní oblast v okolí Černovic a naopak na východní

cíp správního obvodu v okolí Nového Rychnova. Tyto lokality jsou známé právě vyšším podílem německé populace před druhou světovou válkou. U těchto obcí také probíhaly za války největší nepokoje.

Od roku 1950 do roku 2011 byl počet obyvatel téměř vyrovnaný. V tomto období sice dochází k poklesu porodnosti, ale hned za ní klesá i úmrtnost, a proto počet obyvatel zůstává vyrovnaný. Počet obyvatel nejvíce vzrostl od roku 1970 do roku 1980, což bylo dáno hlavně tím, že děti měla silná generace narozená po druhé světové válce. Obyvatelé narození v 70. letech tak patří k nejsilnějším ročníkům.

3.2.2 Věková struktura obyvatel

Pro hodnocení věkové struktury na modelovém území jsem použila rozdělení do základních věkových kategorií, které byly zvoleny z ekonomického pohledu na tři skupiny. První skupinou jsou obyvatelé v předproduktivním věku od 0 do 14 let, další skupinou jsou obyvatelé ve věku 15 – 64 let, tzv. produktivním věku a poslední skupinou jsou obyvatelé starší 65 let, tzv. poproduktivní věk. Dalším ukazatelem je průměrný věk obyvatel určitého území a v neposlední řadě index stáří. Tento index vyjadřuje poměr obyvatel předproduktivního a poproduktivního věku. Pokud je výsledek indexu 100%, jsou obě složky vyrovnané, ale pokud je index vyšší než 100%, v populaci žije více obyvatel starších 65 let než dětí od 0 do 14 let a naopak. (PAVLÍK, Z. 2002)

V příloze č. 3 je možné sledovat rozdíly ve věkovém složení obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Pelhřimov. Ve všech zkoumaných obcích je nejsilnější složkou produktivní obyvatelstvo. Rozdíly na první pohled však vidíme v podílu složky předproduktivní a poproduktivní. V padesáti obcích, což je přes 70%, převažuje obyvatelstvo starší 65 let nad obyvateli ve věku 0 – 14 let.

Zdaleka nejvyšší index stáří vykazují obce Hojovice (933%) a Chýstovice (900%). Obě obce měly k 31.12.2010 velmi nízký počet obyvatel a starší lidé zde počtem značně převyšovali dětskou složku. Dalších 48 obcí má index stáří od 100 do 300%. Do této skupiny patří jak některé menší obce, tak všechna města a městyse nacházející se na území SO ORP Pelhřimov. Centrum regionu město Pelhřimov má index stáří 111%. Do skupiny obcí, které mají index stáří nižší než 100% se zařadily většinou obce, které leží v těsné blízkosti Pelhřimova. Na věkovém složení těchto obcí se zřejmě projevil proces

suburbanizace. Do obcí ležících blízko větších měst se stěhují mladé rodiny s dětmi a zvyšují tak podíl dětské složky.

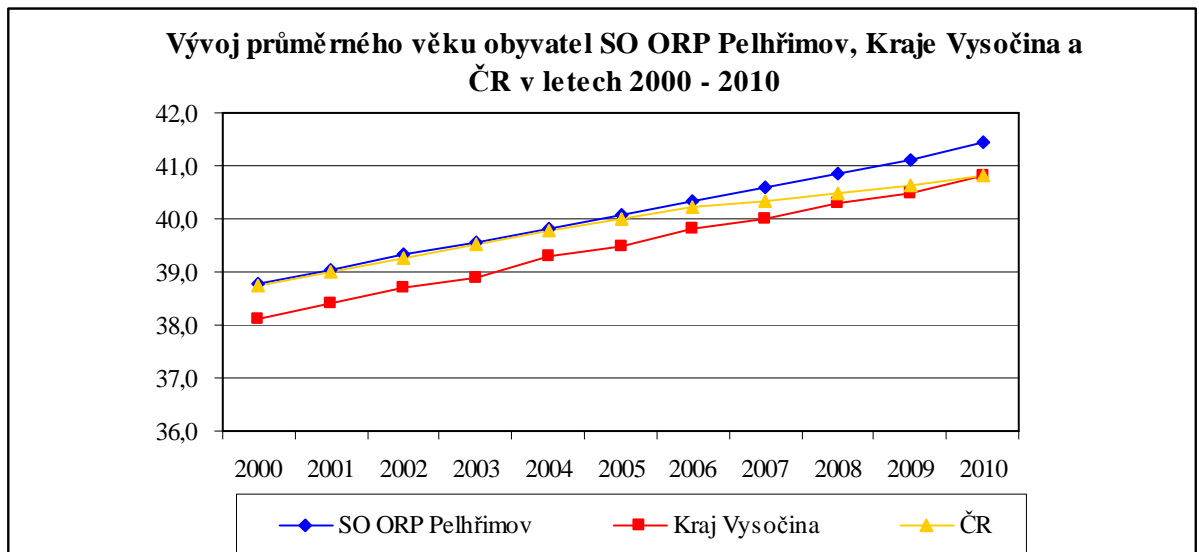
Tab. 7: Vývoj věkové struktury podle věkových kategorií, průměrný věk a index stáří obyvatel SO ORP Pelhřimov v období 2000 – 2010 (k 31.12.)

Rok	Celkový počet obyvatel	v tom ve věku:			Průměrný věk	Index stáří (65+ / 0 - 14 v %)
		0 - 14	15 - 64	65 +		
2000	46 222	7 564	31 969	6 689	38,8	88,4
2001	45 586	7 417	31 456	6 713	39,0	90,5
2002	45 574	7 265	31 555	6 754	39,3	93,0
2003	45 562	7 127	31 639	6 796	39,6	95,4
2004	45 395	7 010	31 607	6 778	39,8	96,7
2005	45 420	6 829	31 760	6 831	40,1	100,0
2006	45 530	6 698	31 898	6 934	40,3	103,5
2007	45 830	6 604	32 145	7 081	40,6	107,2
2008	46 013	6 472	32 316	7 225	40,9	111,6
2009	45 888	6 457	32 026	7 405	41,1	114,7
2010	45 759	6 427	31 708	7 624	41,5	118,6

Data: CSU, Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností (2000 až 2009)

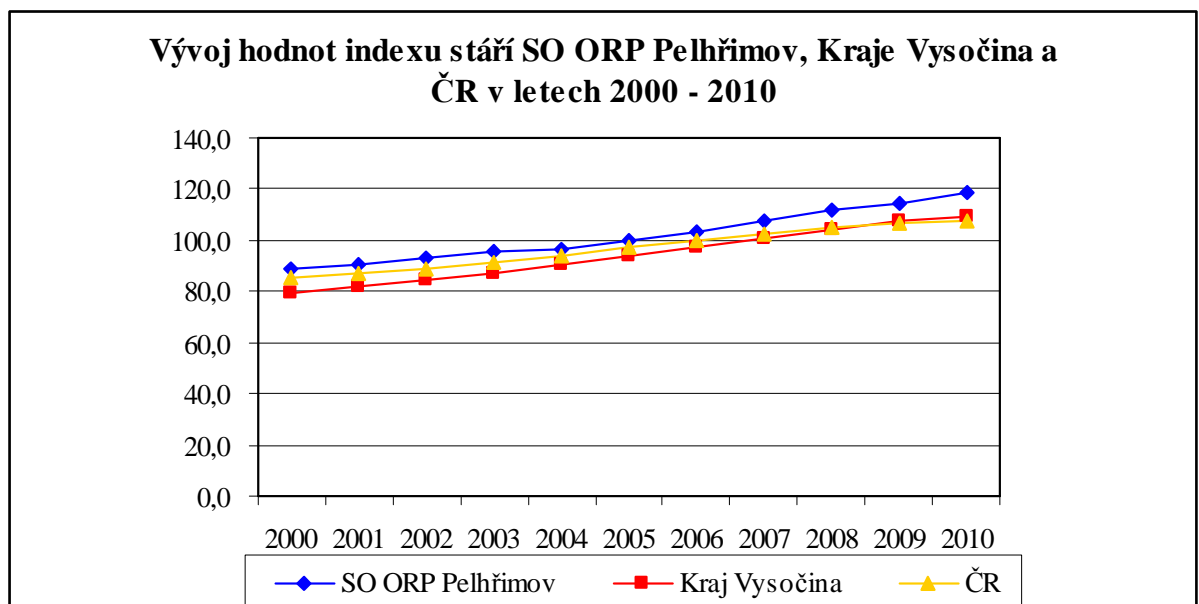
Jak můžeme sledovat v tabulce č. 7 hodnoty prostřední kategorie (15 – 64 let) se nějak výrazně nemění. Výraznější změny se projeví ve zbylých dvou kategoriích. Předproduktivní složka obyvatelstva se zmenšila o 1 137 osob a naopak poproduktivní složka vzrostla o 935 osob. Proces demografické stárnutí obyvatelstva je typický pro celou Českou republiku, takže výjimkou není ani SO ORP Pelhřimov. Tento jev je zapříčiněn hlavně snižující se porodností a zvyšující se nadějí na dožití, ale i dalšími faktory. Typickým ukazatelem demografického stárnutí je, že poproduktivní složka obyvatel převyšuje předproduktivní složku. V SO ORP Pelhřimov za zlomový rok z hlediska stárnutí obyvatel můžeme označit rok 2005, ve kterém se počet obyvatel v obou složkách téměř vyrovnal. Od roku 2006 již složka 65+ měla více obyvatel než složka 0 – 14 let.

Demografické stárnutí není pro budoucí vývoj území moc příznivé, protože přináší velkou zátěž pro sociální systém.

Obr. 4: Vývoj průměrného věku obyvatel SO ORP Pelhřimov, Kraje Vysočina a České republiky v letech 2000 - 2010

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Obr. 5: Vývoj indexu stáří SO ORP Pelhřimov, Kraje Vysočina a České republiky v letech 2000 - 2010

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Poslední dva grafy zobrazují srovnání vývoj průměrného věku a indexu stáří obyvatel správního obvodu ORP Pelhřimov, Kraje Vysočina a České republiky. Jak můžeme sledovat ve všech vybraných oblastech jak průměrný věk, tak index stáří postupně rostly, což dokazuje již dříve zmíněný jev tzv. stárnutí populace.

3.2.3 Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura patří spolu s věkovou strukturou k jedním z nejdůležitějších faktorů, které mohou napovědět, jaký bude vývoj regionu v budoucnosti.

Tab. 8: Školy rozdělené dle typu nacházející se na území SO ORP Pelhřimov ve školním roce 2010/2011

Typ školy	počet škol
Mateřské školy	21
Základní školy	21
Střední školy celkem	6
obory gymnázií	1
obory středních odborných škol a praktických škol	6
obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	6
obory nástavbového studia	3
Konzervatoře	-
Vyšší odborné školy	1
Vysoké školy	-

Data: Veřejná databáze ČSÚ

V SO ORP Pelhřimov jsou z hlediska vzdělanosti poměrně dobré podmínky, i když se zde nenachází žádné pracoviště vysoké školy. Nejbližší vysoká škola, Vysoká škola polytechnická Jihlava, je vzdálena 30 km od Pelhřimova. Studenti z Pelhřimova však nejčastěji dojíždí na vysoké školy do Prahy, Brna a Českých Budějovic. Vyšší odborná škola a Střední škola hotelová Pelhřimov nabízí obor Management hotelové provozu a šest středních škol svými obory většinou naplní přání žáků při výběru střední školy.

V příloze č. 4 byl pro lepší představu úrovně vzdělanosti v jednotlivých obcích SO ORP Pelhřimov použitý jako hlavní ukazatel index vzdělanosti. Tento index se vypočítá tak, že se obyvatelstvo dle dokončeného vzdělání rozdělí do skupin, kterým jsou poté přiděleny indexy od 1 do 4. První skupinou je obyvatelstvo se základním a neukončeným vzděláním (koeficient 1), druhou skupinou jsou vyučení a obyvatelé se středním odborným vzděláním bez maturity (koeficient 2), do třetí skupiny jsem zařadila obyvatele se středním vzděláním s maturitou a absolventy nástavbového studia a vyšších odborných škol (koeficient 3) a konečně do poslední skupiny patří lidé s vysokoškolským vzděláním (koeficient 4). Následně jsem vynásobila absolutní hodnoty jednotlivých skupin jejich koeficienty, vzniklá čísla jsem potom sečetla a nakonec vydělila celkovým počtem obyvatel starších 15.

Ačkoli při sčítání lidu, domů a bytů 2001 bylo na prvním místě v indexu vzdělanosti centrum regionu město Pelhřimov, v předběžných výsledcích SLBD 2011 se na první místo dostala obec Vokov a Pelhřimov je až na místě druhém. Tento výsledek lze vysvětlit probíhajícím procesem suburbanizace. Obec Vokov patří k nejčastějším lokalitám pro stavení nových domů, protože zde jsou dostupnější pozemky než přímo v Pelhřimově. Do Vokova se tak stěhují hlavně mladé rodiny, jejichž členové mají často vyšší stupeň vzdělání. Podobné je to i s dalšími obcemi, na jejichž okrajích se nacházejí „satelitní městečka“. Naopak na konci tabulky se umístily obce, které leží v okrajových částech celého regionu. V těchto obcích je většina obyvatel vyučených a má střední odborné vzdělání bez maturity nebo pouze základní vzdělání. Příčinou je dle mého názoru hlavně horší dostupnost vzdělání a vyšší věk obyvatel těchto obcí.

Tab.9: Struktura obyvatel podle nevyššího dosaženého vzdělání a index vzdělanosti v SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice k 26.3.2011

	ORP Pelhřimov		Kraj Vysočina		Česká republika	
	absolutní počet	relativní počet	absolutní počet	relativní počet	absolutní počet	relativní počet
Obyvatelstvo 15+	38956	100,0	437721	100,0	9034544	100,0
bez vzdělání	275	0,7	2017	0,5	47253	0,5
základní vč. neukončeného	6911	17,7	79505	18,2	1574856	17,4
vyučení a střední odborné bez maturity	14367	36,9	162361	37,1	2963972	32,8
úplné střední odborné s maturitou	12428	31,9	136351	31,2	2794996	30,9
vysokoškolské	3772	9,7	43575	10,0	1117830	12,4
index vzdělanosti	2,259		2,256		2,253	

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, předběžné výsledky

V tabulce č. 9 byla porovnána úroveň dosaženého vzdělání v SO ORP Pelhřimov s Krajem Vysočina a Českou republikou.

Můžeme vyčíst, že výsledky relativních počtů Kraje Vysočina a SO ORP Pelhřimov jsou téměř totožné a liší se pouze v desetinách. Velké rozdíly nevykazují tato dvě území ani proti výsledkům ČR. Zde pozorujeme pouze vyšší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním v republikovém průměru a naopak ve výsledcích správního obvodu a kraje na

úkor těchto dvou úrovní lze pozorovat vyšší podíl vyučených a obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity. V Kraji Vysočina nenajdeme mnoho velkých měst s vysokými školami ale hlavně zde mají oproti ostatním regionům stále velké zastoupení tradiční řemesla, kterým se žáci učí právě na středních školách bez maturity.

Tab. 10: Vývoj vybraných demografických charakteristik ve správním obvodu ORP Pelhřimov v letech 2001 - 2010

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet obcí	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71
Stav obyvatel	45 586	45 574	45 562	45 395	45 420	45 530	45 830	46 013	45 888	45 759
v tom ve věku:										
0 - 14	7 417	7 265	7 127	7 010	6 829	6 698	6 604	6 472	6 457	6 427
15 - 64	31 456	31 555	31 639	31 607	31 760	31 898	32 145	32 316	32 026	31 708
65 +	6 713	6 754	6 796	6 778	6 831	6 934	7 081	7 225	7 405	7 624
Průměrný věk	39,0	39,3	39,6	39,8	40,1	40,3	40,6	40,9	41,1	41,5
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)	90,5	93,0	95,4	96,7	100,0	103,5	107,2	111,6	114,7	118,6
Sňatky	234	243	215	196	200	217	209	188	157	182
Rozvody	110	98	103	97	95	116	117	118	120	126
Živě narození	385	422	407	424	408	456	419	438	442	459
Potrasy	177	180	164	196	172	164	186	155	154	179
Zemřelí	486	502	500	509	506	424	467	447	467	458
Přistěhovalí	456	645	688	623	723	797	1 057	845	548	514
Vystěhovalí	534	577	607	705	600	719	709	653	648	644
Přírůstek stěhováním	-78	68	81	-82	123	78	348	192	-100	-130
Přírůstek celkový	-179	-12	-12	-167	25	110	300	183	-125	-129

Data: ČSÚ, Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 2011

V tabulce č. 10 je uveden vývoj vybraných demografických charakteristik SO ORP Pelhřimov v letech 2001 – 2010. Počet obcí zůstal pořád stejný a podobně je na tom i počet obyvatel, který od roku 2001 vzrostl o 173 lidí. Poměrně výrazně se změnila věková struktura. V roce 2001 bylo nejvíce obyvatel ve věku 15 - 64let, po nich následovala skupina ve věku 0 – 14 let a poslední byla skupina obyvatel starších 65 let. V roce 2010 to, u již bylo jinak a na druhé místo se posunula věková skupina 65+, která vzrostla o téměř 1000 obyvatel právě na úkor skupiny 0 – 14 let. Průměrný věk vzrostl o 2,5 roku a index

stárí o 28,1%. Na těchto příkladech je vidět, že proces stárnutí populace se nevyhnul ani Pelhřimovsku.

U počtu sňatků docházelo v minulých letech k nevelkým ročním výkyvům (přibližně o 20 sňatků za rok), kdy nejméně sňatků proběhlo v SO ORP Pelhřimov v roce 2009, ale v roce 2010 již počet sňatků mírně vzrostl. Počet rozvodů v letech 2001 – 2005 klesl ze 110 na 95, ale v roce 2006 strmě stoupl na 116 rozvodů a do roku 2010 postupně na 126 rozvodů. I přes tento nárůst patří Pelhřimovsko k oblastem s nejmenší rozvodovostí v české republice.

Počet živě narozených dětí stoupl o 74 narozených v souvislosti s babyboomem, kdy začali mít děti silné ročníky ze 70. let. Naopak od roku 2006 postupně klesá počet zemřelých. Počet potratů je téměř vyrovnaný. Počet přistěhovalých obyvatel postupně stoupal od roku 2001 do roku 2007, ale od tohoto roku začal poměrně strmě klesat. Stejně lze popsat i počet vystěhovalých a v závislosti na tom i přírůstek stěhování. Celkově v roce 2010 docházelo k úbytku obyvatel správního obvodu ORP Pelhřimov.

3.3 Analýza trhu práce v SO ORP Pelhřimov

Analýza trhu práce patří k důležitým ukazatelům, které určují ekonomickou úspěšnost mikroregionů. Ministerstvo práce a sociálních věcí provozuje integrovaný portál, na kterém pravidelně zveřejňuje nejnovější data o zaměstnanosti v České republice. Tato data jsou dostupná od celorepublikových až do úrovně jednotlivých obcí. Bohužel počet ekonomicky aktivních obyvatel na úrovni SO ORP (obcí) je uvedený pouze ve Sčítáních lidu, domů a bytů. Počty ekonomicky aktivních obyvatel SO ORP Pelhřimov v roce 2001 a 2011 se nějak výrazně nezměnily (pokles o 678 obyvatel), proto se započítává ve všech letech údaj z roku 2011.

3.5.1 Zaměstnanost obyvatel v SO ORP Pelhřimov

Tab. 11: Vývoj počtu dosažitelných uchazečů, ekonomicky aktivních obyvatel, míry nezaměstnanosti a volných pracovních míst v SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a ČR v letech 2005 – 2011 (k 1.1.)

rok (k 1.1.)		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
dosažitelní uchazeči	SO ORP	1462	1265	1009	823	1324	2075	1883
	Vysočina	24507	22973	19879	16057	20201	30271	29814
	ČR	526964	498629	434939	340436	383842	562409	555133
ekonomicky aktivní obyvatelé	SO ORP	22559	22559	22559	22559	22559	22559	22559
	Vysočina	260468	263052	265788	272017	271429	271427	269848
	ČR	5368813	5442015	5503906	5562785	5647770	5719850	5707364
míra nezaměstnanosti (%)	SO ORP	6,5	5,6	4,5	3,6	5,9	9,2	8,3
	Vysočina	9,4	8,7	7,5	5,9	7,4	11,2	11,0
	ČR	9,8	9,2	7,9	6,1	6,8	9,8	9,7
volná pracovní místa	SO ORP	337	342	461	695	183	93	140
	Vysočina	1944	2309	4369	5547	1979	829	1117
	ČR	53248	57775	95717	142796	67309	31310	31441

Vysvětlivky:

Dosažitelní uchazeči: Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

Metodická poznámka: "Podle oficiální metodiky se míra registrované nezaměstnanosti na úrovni ČR, krajů a okresů počítá na základě výsledků výběrového šetření pracovních sil. Míra nezaměstnanosti v obcích, mikroregionech, ORP a POU se z důvodu nedostupnosti dat o zaměstnaných na úrovni těchto územních celků počítá na základě ekonomicky aktivního obyvatelstva."

Data: Integrovaný portál MPSV (portal.mpsv.cz)

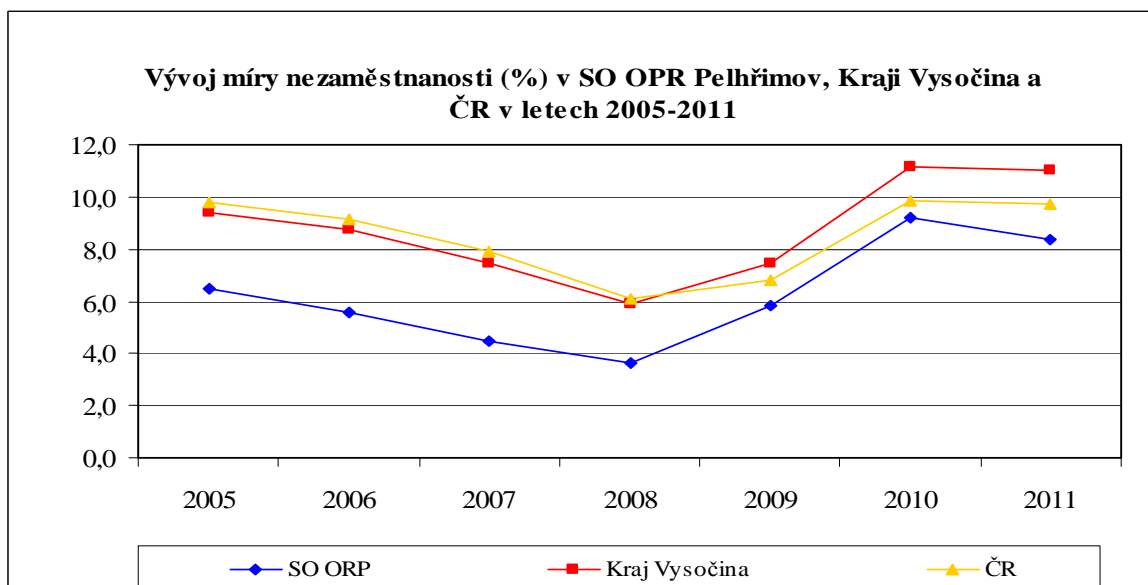
V Tab. 11 lze sledovat vývoj vybraných ukazatelů trhu práce v SO ORP Pelhřimov a jejich srovnání s Krajem Vysočina a Českou republikou. Vývoj těchto ukazatelů byl téměř stejný, ale lišil se pouze jejich absolutní počet. Od 1.1. 2005 do 1.1. 2008 se byl vývoj velice pozitivní. Klesal počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání, klesala i míra nezaměstnanosti a rostl počet volných pracovních míst. Tento vývoj odpovídá příznivému vývoji trhu práce v celé České republice po vstupu do Evropské unie (1.5.2004). Od roku 2008 se ale vývoj obrátil. Prudce roste počet uchazečů o zaměstnání spolu s mírou nezaměstnanosti a naopak klesá počet volných pracovních míst. V průběhu roku 2008

zasáhla Českou republiku (spolu s celou EU) ekonomická krize, která se nejvíce projevila na trhu práce. Krize zasáhla velké podniky, mnohdy hlavní zaměstnavatele obyvatel v regionu, které musely snížit počet pracovníků nebo dokonce výroby úplně uzavřely.

Pokud se zaměříme na srovnání ukazatelů trhu práce z územního hlediska, můžeme sledovat, že správní obvod ORP Pelhřimov dosahuje oproti krajským a republikovým výsledkům příznivějších hodnot. Kraj Vysočina měl do roku 2008 přibližně o 0,4% nižší míru nezaměstnanosti než ČR. Na začátku roku 2008 se rozdíl téměř vyrovnal a od roku 2009 vykazoval naopak vyšší nezaměstnanost Kraj Vysočina (nejprve o 0,6%, později až přes 1,0%). Důvodem bylo, že ekonomická krize zasáhla Kraj Vysočina velmi drasticky. Mnoho zaměstnanců propouštěla největší firma sídlící v Jihlavě Bosch Diesel s.r.o., zkrachovaly sklárny ve Světlé nad Sázavou (Sklo Bohemia a.s., Bomaco Rossi a.s.), které byly hlavním zaměstnavatelem ve světelském regionu, a další podniky.

Správní obvod SO ORP Pelhřimov na tom byl (a stále je) s nezaměstnaností poměrně lépe. Do roku 2008 byla jeho míra nezaměstnanosti oproti kraji a ČR přibližně o 3,0% nižší. Od 1.1.2008 do 1.1.2010 se ale rozdíl prudce snižoval (v roce 2010 to bylo pouze 1,3%). V tomto případě je opět na vině ekonomická krize, která se nevyhnula téměř žádnému podniku na Pelhřimovsku. Největší zaměstnavatel firma Agrostroj Pelhřimov a.s. propustila během roku 2009 stovky zaměstnanců, další významná společnost Spojené kartáčovny a.s. dokonce zavřela část své výroby a textilní podnik Alfatex s.r.o. zkrachoval úplně.

Důvodem velkých problémů podniků jak v SO ORP Pelhřimov, tak v Kraji Vysočina může být, že hospodářská recese postihuje široké spektrum firem, včetně těch původně „zdravých“ a také sektor služeb a obecně progresivnějších aktivit, jejichž výskyt je vázán spíše na rozvinutější oblasti. Proto nejvyšší relativní nárůst zaznamenaly okresy Rychnov nad Kněžnou, Prostějov, Jablonec nad Nisou, Plzeň-jih, Pelhřimov, ale i Praha-východ a Praha-západ a Mladá Boleslav, které patřily (a nadále patří) k těm nejrozvinutějším v České republice. (PILEČEK, J.,MÜLLER, J. 2010)

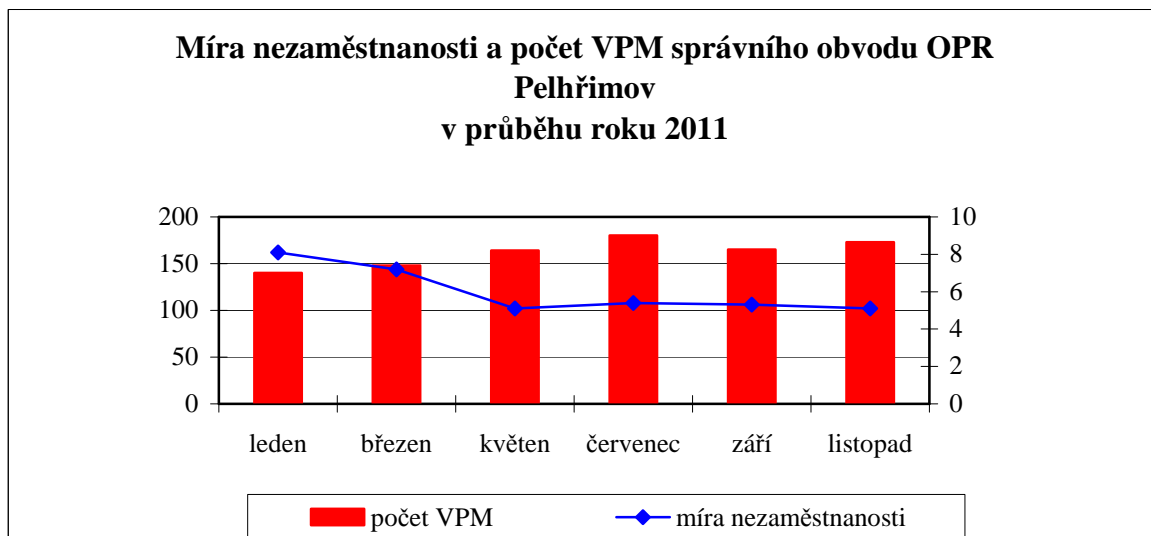
Obr. 6: Vývoj míry nezaměstnanosti (v %) v SO OPR Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice v letech 2005 – 2011 (k 1.1.)

Data: Integrovaný portál MPSV (portal.mpsv.cz)

V příloze č. 5 je uveden počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání, volných pracovních míst (k 1.1.2011) a počet ekonomicky aktivních obyvatel a míra nezaměstnanosti (k 26.3.2011) pro jednotlivé obce SO OPR Pelhřimov.

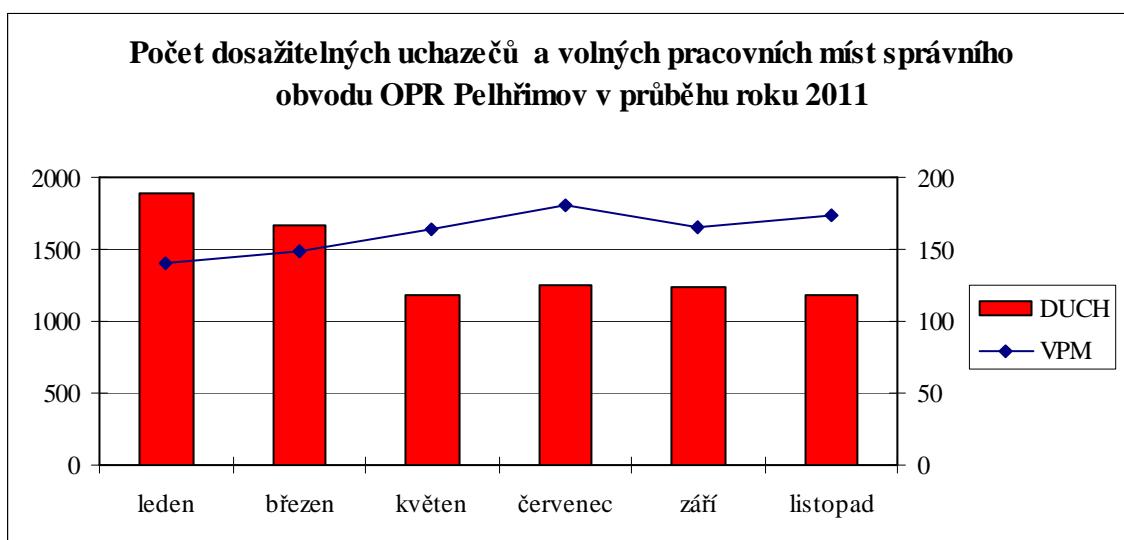
Nejnižší nezaměstnanost a to 0,0% je v obcích Bořetice a Vokov, kde nenbyl ani jeden dosažitelný uchazeč o zaměstnání. Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v nejmenších obcích regionu Bělá (33,3%) a Jankov (25,8%). V obou obcích žije nízký počet ekonomicky aktivních obyvatel a poměrně hodně uchazečů o zaměstnání.

Ve většině obcí (v 55) nebyla k 1.1.2011 žádná volná pracovní místa, ve 12 obcích byl počet volných pracovních míst od jednoho do tří a pouze v největších městech správního obvodu byl vyšší. V Žirovnici nabízel Úřad práce 7 míst, v Kamenici nad Lipou 18 míst a v Pelhřimově 93 míst. Ale samozřejmě v těchto městech je velká poptávka po zaměstnání, takže volná pracovní místa nevystačí na počet uchazečů o zaměstnání. I když míra nezaměstnanosti v regionu postupně klesá, bude trvat ještě dlouho, než se dostane na dobu před zásahem ekonomické krize.

Obr. 7: Míra nezaměstnanosti (v %) a počet volných pracovních míst správního obvodu ORP Pelhřimov v průběhu roku 2011

Data: Integrovaný portál MPSV (portal.mpsv.cz)

Obr. 8: Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst správního obvodu ORP Pelhřimov v průběhu roku 2011

Data: Integrovaný portál MPSV (portal.mpsv.cz)

Sezónní průběh míry nezaměstnanosti odpovídá průběhu ve většině správních obvodů v České republice. Rozdíly v letních a zimních měsících zde nejsou tak markantní jako například ve správním obvodu ORP Prachatice, o kterém zpracovával svou diplomovou práci Jan Hondlík a kde je mnoho obyvatel zaměstnáno sezónně hlavně v lesnictví a částečně také v zemědělství. (HONDLÍK, J. 2011)

Vždy na začátku nového roku dochází k navýšení míry nezaměstnanosti a snížení počtu pracovních míst. Nově příchozí uchazeči v tomto období byli propuštěni zejména ze stavebních firem nebo jim k 31.12. předchozího roku končila pracovní smlouva, která již nebyla prodloužena. Od února se nezaměstnanost zpravidla začíná snižovat a tento pokles trvá zhruba do června. Červenec a srpen je typickým nárůstem nezaměstnanosti, která je způsobena příchodem čerstvých absolventů učilišť, středních i vysokých škol. Absolventi nemají vstup na trh práce jednoduchý, protože většinou nemohou vykázat žádnou praxi. Problémem správního obvodu Pelhřimov je také nízký počet pracovních míst pro absolventy vysokých škol. Ti musí často dojíždět za prací do Jihlavy nebo až do Prahy nebo Brna. Podobné to je i s absolventy gymnázií a obchodní akademie, kteří nepostupují na vysokou školu. Naopak žáci Střední školy Pelhřimov (střední průmyslová škola a střední odborné učiliště) již během školního roku dělají praxi v pelhřimovských podnicích, se kterými má škola smlouvu a po maturitě nebo vyučení zde začnou pracovat na plný úvazek. Od září do listopadu byly míra nezaměstnanosti, počet uchazečů a i počet volných pracovních míst téměř vyrovnané.

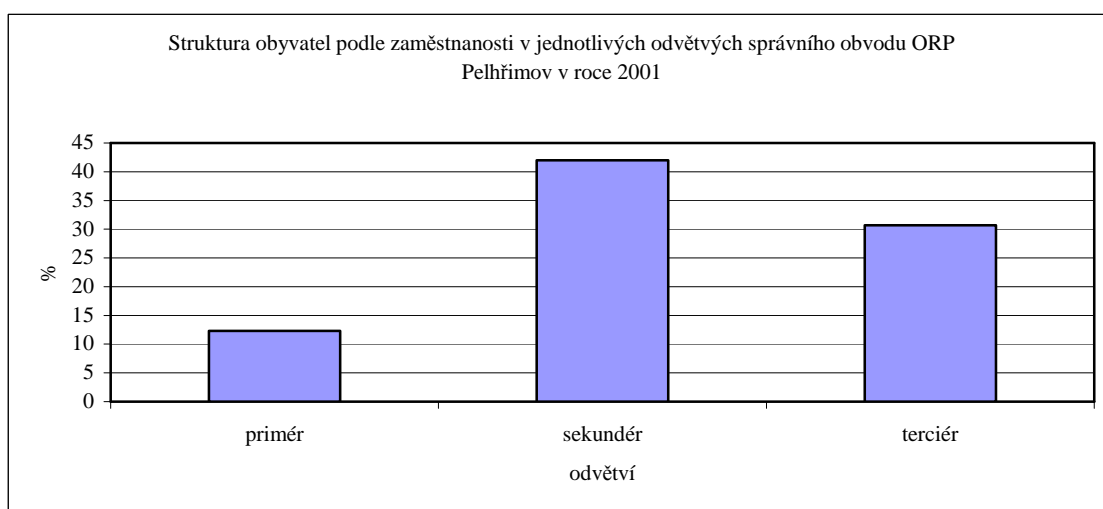
3.5.2 Zaměstnanost dle odvětví

V Tab. 12 můžeme sledovat porovnání zaměstnanosti dle odvětví v SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice. Ve všech oblastech bylo nejvíce obyvatel (přibližně jedna třetina) zaměstnáno v průmyslu. Ve správním obvodu ORP Pelhřimov pak převažuje zemědělství, lesnictví a rybolov (12,3%), V Kraji Vysočina bylo toto odvětví zastoupeno 9,7% a v ČR dokonce pouze 4,4% ekonomicky aktivních obyvatel. Tabulka potvrzuje, že Pelhřimovsko patří k výrazně zemědělským regionům. Všechny tři oblasti se dále shodují a téměř ve všech odvětvích měly podobné procentuální zastoupení. Pouze ve stavebnictví převažoval republikový průměr o 2,0% nad Krajem Vysočina i SO ORP Pelhřimov.

Tab.12 : Zaměstnanost dle odvětví v SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a ČR v roce 2001

Odvětví	ORP Pelhřimov		Kraj Vysočina		Česká republika	
	absolutní počet	% z celkového počtu EA	absolutní počet	% z celkového počtu EA	absolutní počet	% z celkového počtu EA
ekonomicky aktivní	22832	100,0	256686	100,0	5253400	100,0
zemědělství, lesnictví, rybolov	5617	12,3	24837	9,7	230475	4,4
průmysl	15571	34,1	92276	35,9	1525837	29,0
stavebnictví	3607	7,9	21468	8,4	454835	8,7
obchod, opravy motorových vozidel	3973	8,7	21573	8,4	555913	10,6
doprava, pošty a telekomunikace	2420	5,3	13571	5,3	350916	6,7
Veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení	2283	5,0	13621	5,3	322008	6,1
školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost	5343	11,7	28029	10,9	570450	10,9

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Obr. 9: Zaměstnanost dle odvětví správního obvodu ORP Pelhřimov v roce 2001

Data: ČSÚ Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Graf na obrázku č. 9 potvrzuje převahu sekundéru ve struktuře obyvatel podle odvětví. Ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov se jedná hlavně o druhy průmyslu, které mají na Pelhřimovsku svou tradici a dnešní majitelé zdejších podniků v ní chtějí pokračovat. Jde hlavně o průmysl strojírenský, zpracovatelský (hlavně kartáčnický), textilní a potravinářský.

Terciér je zastoupen 31%, což se přibližuje republikovému průměru. Nutno dodat, že v SO ORP Pelhřimov jsou v terciéru zaměstnány hlavně ženy. Přesným opakem je primér (téměř 13%), ve kterém pracují hlavně muži. Nalezneme zde buď velké podniky, které vznikly transformací bývalých Jednotných zemědělských družstev nebo menší zemědělské podniky fyzických osob.

3.6 Vyjížd'ka a dojížd'ka ve správním obvodu ORP Pelhřimov

Problémem venkovských oblastí České republiky je nedostatek pracovních příležitostí, který způsobuje zvyšování migrace (hlavně u mladých lidí) a dojížd'ku za prací do měst. V dnešní době se vyjíždí za prací i na větší vzdálenosti a ničím neobvyklým není jak meziokresní, tak i mezikrajská vyjížd'ka. Od 90. let 20. století se stal trendem proces suburbanizace, kdy se zejména lidé ve středním věku stěhují z měst do přilehlých venkovských oblastí, ale zaměstnání mají stále ve městech. Tím pádem se statisticky dojížd'ka do zaměstnání, do škol a za službami zvyšuje. (BINEK a kol., 2010)

Nedostatkem při zkoumání dojížd'ky a vyjížd'ky jsou opět neaktuální data. Nejnovější údaje na úrovni obcí získáme pouze z výsledků SLDB 2001. Avšak pokud porovnáme výsledky z roku 1991 a 2001, můžeme konstatovat, že se nějak závažně nezměnily. Pouze se vyjížd'ka za prací uskutečňuje na větší vzdálenosti a hlavním dopravním prostředkem již není hromadná doprava (autobus, příp. vlak), ale osobní automobil. Dá se očekávat, že stav od roku 2001 se doteď také výrazně nezměnil.

V příloze č.6 je uveden podíl vyjíždějících za prací z obce na podílu ekonomicky aktivních obyvatel. Byli vybráni právě vyjíždějící za prací za hranice obce, protože při započtení vyjíždějících mezi místními částmi obcí byl výsledek zkreslený a většina obcí i větších měst se vyznačovala vyjížd'kou okolo 80,0% ekonomicky aktivních obyvatel. V hodnocení celého SO ORP Pelhřimov vychází toto číslo na 38,1%. Tento podíl je ale ovlivněn výsledky větších měst, kde je výsledek mnohonásobně nižší. Z centra správního obvodu

z Pelhřimova vyjíždí za prací pouze 16,0% ekonomicky aktivních obyvatel, necelá polovina obyvatel vyjíždí za prací do jiného kraje. V tomto případě jde hlavně o lidi zaměstnané v největších městech, jako v Praze, Brně, Plzni atd. Tito lidé většinou nedojíždí za prací denně, ale v místě zaměstnání zůstávají část nebo i celý pracovní týden.

Z pouze 10 obcí (včetně již zmíněného Pelhřimova) vyjíždí za zaměstnáním méně než 50,0% ekonomicky aktivních obyvatel. Do této kategorie patří větší města jako je Kamenice nad Lipou (34,1%), Počátky (34,2%), Žirovnice (38,3%) a Černovice (37,1%), ale i poměrně malé obce. V těchto obcích se většinou nachází větší podnik, který dokáže uspokojit poptávku místních po zaměstnání (Hořepník), nebo je zde mnoho menších živnostníků, kteří nikam nedojíždějí (Častrov, Chyšná, Křešín, Útěchovice).

Ze zbylých 61 obcí vyjíždí více než 50,0% ekonomicky aktivních obyvatel za prací. Největším proudem vyjížděky je vyjížděka mezi obcemi ležícími ve stejném okrese. Velký proud míří za prací do Pelhřimova, kde se nachází mnoho možností a zaměstnání zde najdou i lidé s různým vzděláním (od základního po vysokoškolské). Další střední proudy míří do větších okolních měst jako jsou Kamenice nad Lipou, Žirovnice, Počátky a další. V těchto městech se v posledních dvaceti letech otevřely nové průmyslové zóny s velkými podniky. Mnoho obyvatel, hlavně žen, pracuje ve městech v sektoru služeb, který není v menších obcích tolik rozšířený.

Z dosažitelných dat je zřejmé, že nejvíce obyvatel vyjíždí z nejmenších obcí správního obvodu. Například v obci Jankov žije 15 ekonomicky aktivních obyvatel a 14 z nich vyjíždí za prací.

Co se týká prostorového rozložení vyjížděky tak zaleží na konkrétní poloze. Z obcí ležících na hranici správního obvodu vyjíždí často obyvatelé do jiného okresu či dokonce kraje. V severozápadní části SO ORP Pelhřimov jde hlavně o dojížděku do Prahy či obcí Středočeského kraje, ve východní části okresu do krajského města Jihlavy, příp. Havlíčkova Brodu a v jižní části okresu o mezikrajskou dojížděku do jihočeských měst, hlavně Jindřichova Hradce.

Pokud se zaměříme na vyjíždějící do škol, tak z nejmenších obcí SO ORP Pelhřimov vyjíždělo nejvíce žáků denně a to do základních škol, které se nacházejí v nejbližších větších obcích. Šlo také hlavně o vyjížděku mezi obcemi okresu a mezi částmi obcí. Naopak z větších obcí už vyjížděli žáci hlavně na střední školy a vysoké školy. Pokud šlo o vyjížděku mezi obcemi okresu, ta probíhala nejčastěji denně. Pokud si ale žák vybral

střední školu ležících za hranicemi okresu často zde zůstával celý pracovní týden a domů jezdil pouze na víkendy. Obdobné je to i s vyjížděnkou na vyšší odborné a vysoké školy. V rámci SO ORP Pelhřimov se nachází pouze jedna vyšší odborná škola. V rámci kraje najdeme v Jihlavě Vysokou školu polytechnickou a řadu vyšších odborných škol. Ale tato nabídka často studentům nestačí a podávají si přihlášky do měst, ležících v jiných krajích a často ve vzdálených koutech České republiky. Nejvíce studentů vysokých škol studuje v Praze, Brně a Českých Budějovicích. Na dalších místech se nachází města jako je Plzeň, Olomouc nebo Pardubice a Hradec Králové.

Na vysoké a střední školy často studenti dojíždějí dobrovolně. Problém je ale u základních a mateřských škol. Tyto školy byly a jsou často na menších obcích rušeny, protože na jejich provoz nemá obecní úřad potřebné finance. Do mateřských škol nejčastěji dováží děti sami rodiče nebo fungují autobusové svozy, ve kterých s dětmi jezdí i učitelky. Do škol základních již většinou žáci dojíždějí hromadnou dopravou sami. Zde nastává problém s návazností dopravy na konec vyučování. Všichni dojíždějící totiž nekončí stejně a pokud žák nenavštěvuje družinu může na zastávce strávit dlouhé minuty a někdy i hodiny.

4 HOSPODÁŘSTVÍ

Kvalitní hospodářství je hlavním nástrojem pro rozvoj každého regionu, pokusíme se ho podrobněji analyzovat i na případu modelového venkovského regionu. Jako hlavní zdroj jsem použila volně dostupná data na stránkách Českého statistického úřadu. Velmi kvalitní data jsou dostupná na serveru Registru ekonomických činností, ale přístup k nim je bohužel zpoplatněný. K analýze největších podniků ve správním obvodu ORP Pelhřimov jsem použila Online databázi firem (www.hbi.cz), kde jsou podrobná a aktuální data a jednotlivých podniků, rozdělená dle odvětví. (Centrum pro regionální rozvoj Masarykovy univerzity v Brně)

Tab. 13: Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců ve správním obvodu ORP Pelhřimov a Kraji Vysočina k 31. 12. 2010

Ekonomické subjekty	Kraj Vysočina		SO ORP Pelhřimov	
	absolutní počet	relativní počet	absolutní počet	relativní počet
celkem (bez neuvedeno)	49 161	100,00	5 061	100,00
0 - 9	46 571	94,73	4 816	95,16
10 - 19	1093	2,22	91	1,80
20 - 49	820	1,67	76	1,50
50 - 99	385	0,78	41	0,81
100 - 199	178	0,36	21	0,41
200 - 499	75	0,15	14	0,28
500 - 999	28	0,06	1	0,02
více než 1000	11	0,02	1	0,02

Poznámka: U více než 50% podniků (v Kraji Vysočina 54 349 a v SO ORP Pelhřimov 5 130) není uveden počet zaměstnanců. Statistika je tím tak mírně zkreslená.

Data: Veřejná databáze ČSÚ (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>)

V Tab. 13 můžeme sledovat rozdělení ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov a v Kraji Vysočina. V obou územních celcích platí nepřímá úměra, čím více zaměstnanců, tím méně firem. Nejvíce se zde nachází malých podniků (95%), které mají od 0 do 9 zaměstnanců, ostatní čísla jsou téměř zanedbatelná a pohybují se v rozmezí 0 – 3%.

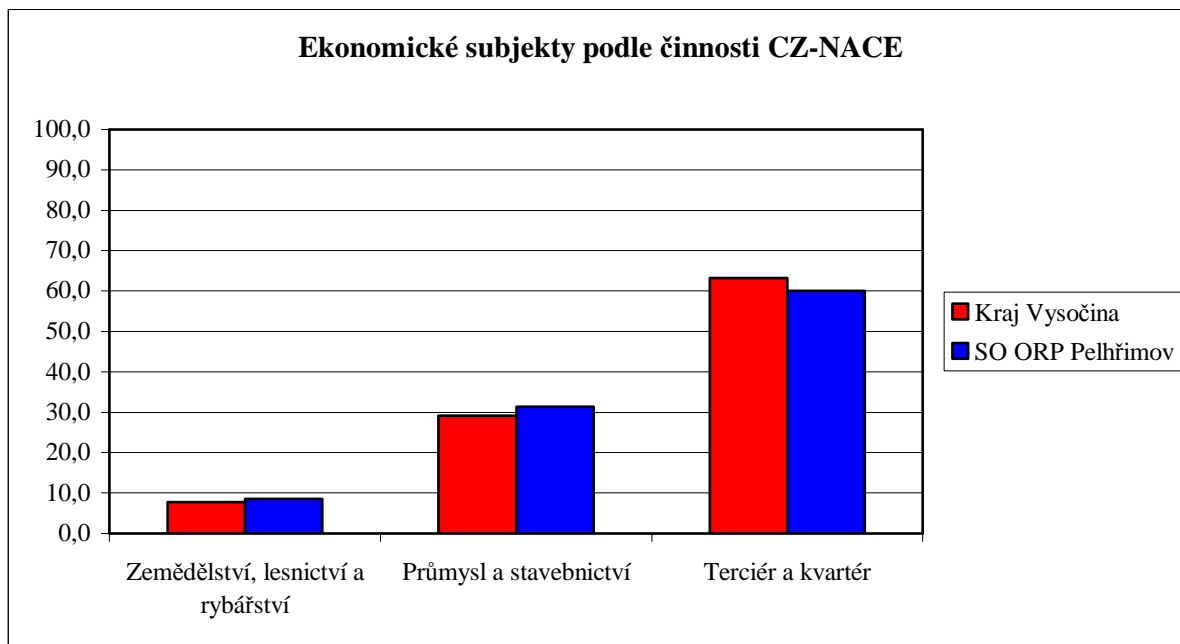
Problémem je, že celkově je ve správním obvodu ORP Pelhřimov 10 191 ekonomických subjektů, ale u více než poloviny (u 5 130) není uveden počet zaměstnanců. To vytvořenou statistiku zkresluje. Totéž platí i pro data Kraje Vysočina.

Tab. 14: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE ve správním obvodu ORP Pelhřimov a Kraje Vysočina k 31. 12. 2010

Převažující činnost	Kraj Vysočina		SO ORP Pelhřimov	
	absolutní počet	relativní počet	absolutní počet	relativní počet
Celkem (bez neuvedeno)	101 436	100,00	9 968	100,00
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	7 857	7,75	860	8,63
B Těžba a dobývání	18	0,02	1	0,01
C Zpracovatelský průmysl	15 013	14,80	1 412	14,17
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla, klimatizovaného vzduchu	296	0,29	37	0,37
E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	414	0,41	38	0,38
F Stavebnictví	13 785	13,59	1 640	16,45
G Velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	22 788	22,47	2 220	22,27
H Doprava a skladování	2 822	2,78	257	2,58
I Ubytování, stravování a pohostinství	4 950	4,88	465	4,66
J Informační a komunikační činnosti	1 504	1,48	150	1,50
K Peněžnictví a pojišťovnictví	1 867	1,84	192	1,93
L Činnosti v oblasti nemovitostí	3 475	3,43	296	2,97
M Profesní, vědecké a technické činnosti	10 983	10,83	928	9,31
N Administrativní a podpůrné činnosti	1 129	1,11	118	1,18
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1 735	1,71	192	1,93
P Vzdělávání	1 615	1,59	144	1,44
Q Zdravotní a sociální péče	1 333	1,31	118	1,18
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	2 253	2,22	188	1,89
S Ostatní činnosti	7 599	7,49	712	7,14

Poznámka: U 2074 v Kraji Vysočina a 223 ekonomických subjektů v SO ORP Pelhřimov nebyla uvedena činnost CZ-NACE

Data: ČSÚ Jihlava (<http://notes2.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/home>)

Obr. 10: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE rozdělené do tří hlavních sektorů hospodářství ve správním obvodu ORP Pelhřimov a Kraje Vysočina k 31. 12. 2010

Data: ČSÚ Jihlava (<http://notes2.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/home>)

V Tab. 14 a na Obr. 10 je srovnání rozdělení ekonomických subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE. Český statistický úřad podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, zavedl s účinností od 1. ledna 2008 Klasifikaci ekonomických činností (dále jen „CZ-NACE“). Klasifikace CZ-NACE byla vypracována podle mezinárodní statistické klasifikace ekonomických činností, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES). Tato klasifikace zohledňuje technologický rozvoj a strukturální změny hospodářství za posledních 15 let, je relevantnější s ohledem na hospodářskou realitu a lépe srovnatelná s jinými mezinárodními klasifikacemi, proto nahrazuje Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ), vydanou sdělením Českého statistického úřadu ze dne 18.prosince 2003 č. 486/2003 Sb. (Český statistický úřad)

V tabulce č.12 můžeme sledovat podrobné rozdělení ekonomických subjektů a v grafu č.10 bylo použito pouze dělení do tří základních sektorů. Nejvíce ekonomických subjektů patří do skupiny "Velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel", v obou územních celcích tvoří tato skupina přes 22,0% ekonomických subjektů. Mezi další větší skupiny můžeme zařadit "Zpracovatelský průmysl" (přes 14,0% v obou celcích) "Stavebnictví" (13,6% v Kraji Vysočina a 16,5% v SO ORP Pelhřimov) a "Profesní,

vědecké a technické činnosti" (10,8% v Kraji Vysočina a 9,3% v SO ORP Pelhřimov). Na druhé straně žebříčku je "Těžba a dobývání" (0,02% a 0,01%), protože Kraj Vysočina je poměrně chudý na nerostné suroviny. V okolí Dolní Rožínky se sice těží uran, ale těží ho společnost Diamo, která má sídlo ve Stráži pod Ralskem a jako ekonomický subjekt je tak zapsána v Libereckém kraji. Podobné je to i s těžbou stavebního kamene. Nachází se zde několik větších či menších kamenolomů, ale společnosti, které zde těží mají sídlo v jiném kraji nebo v zahraničí. Stejně je to i ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov, kde se nachází pouze jeden kamenolom u obce Nemojov, kde těží společnost Českomoravský štěrk a.s., která má sídlo v Mokré u Brna. Téměř stejný případ je i skupina "Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla, klimatizovaného vzduchu", která zaujímá jen 0,3% v Kraji Vysočina a 0,4% v SO ORP Pelhřimov. V Kraji Vysočina se sice nachází jaderná elektrárna Dukovany, která má největší výkon ze všech elektráren v České republice, ale jejím provozovatelem je společnost ČEZ, a.s. se sídlem v Praze.

Pokud se zaměříme na rozdělení v grafu č.10 z územního hlediska můžeme konstatovat, že správní obvod ORP Pelhřimov má oproti Kraji Vysočina větší zastoupení ekonomických subjektů v zemědělství (je to typický venkovský region) a v průmyslu a stavebnictví (zejména zpracovatelský průmysl zde má velkou tradici). Naopak zaostává o oblasti terciéru a kvartéru. Terciér a kvartér jsou v Kraji Vysočina zastoupeny 63,1% a v SO ORP Pelhřimov 60,0%.

Nejvíce ekonomických subjektů je registrováno v Pelhřimově, za ním následují další větší města správního obvodu. Prostorové rozložení ekonomických subjektů odpovídá rozložení dle počtu obyvatel.

Tab. 15: Deset největších zaměstnavatelů v SO ORP Pelhřimov v roce 2010

Název	rok založení	sídlo	počet zaměstnanců	obrat (mil. CZK)	vlastnictví
AGROSTROJ Pelhřimov, a.s.	1990	Pelhřimov	1300	3 281	soukromé
Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace	1992	Pelhřimov	650	450	státní, komunální
Spojené kartáčovny a.s.	1991	Pelhřimov	450	709	soukromé
UNICLEAN spol. s r.o.	1996	Pelhřimov	430	43	soukromé
Edscha Bohemia s.r.o.	1994	Kamenice	407	1 844	joint venture
SITO spol. s r.o.	2005	Pelhřimov	300	400	joint venture
ADÉLKA a.s.	1996	Pelhřimov	232	234	soukromé
AGOS stavební a.s. Pelhřimov	1992	Pelhřimov	210	437	soukromé
Jan Prantl - Masný průmysl Žirovnice	1992	Žirovnice	200	550	soukromé
CIRET. s r.o.	1990	Pelhřimov	193	395	joint venture

Data: Centrum pro regionální rozvoj Masarykovy univerzity v Brně

V tabulce č. 15 je uvedeno deset největších zaměstnavatelů ve správním obvodu ORP Pelhřimov. Největším zaměstnavatelem je AGROSTROJ Pelhřimov, a.s., jehož hlavním zaměřením je výroba zemědělských a lesnických strojů. Druhým největším zaměstnavatelem je Nemocnice Pelhřimov, jejímž majitelem je Kraj Vysočina a třetím je podniky Spojené kartáčovny a.s. Osm z deseti největších zaměstnavatelů má jako hlavní činnost uvedeno stavebnictví nebo průmyslovou výrobu.

4.1 Zemědělství

Zemědělství patřilo na Pelhřimovsku vždy k nejdůležitějším zdrojům obživy obyvatelstva. Charakter zemědělské výroby byl ovlivněn především přírodními podmínkami regionu. Tato závislost byla v minulosti mnohem větší než dnes. Tereziánský katastr zařadil v polovině 18. století většinu území správního obvodu ORP Pelhřimov k oblastem nejméně úrodným, ale vhodným k chovu dobytka. V rámci rozdělení Čech podle typu zemědělské výroby náležel správní obvod k oblasti dobytkařsko-obilného typu (vyšší polohy) nebo extenzivně obilnářského typu (nižší polohy). Ani modernizace zemědělské výroby v 19. a první polovině 20. století nemohly zásadně změnit spíše extenzivní než intenzivní charakter zdejšího zemědělství. Na výživě obyvatel se v minulosti na Pelhřimovsku významnou měrou podílely luštěniny, řepa a pohanka. Podíl těchto plodin však významně

klesl na přelomu 18. a 19. století, kdy je postupně nahradily brambory. Důležité bylo pěstování chmele užívaného v místních pivovarech. Poslední chmelnice se zde udržely do počátku 19. století. Mezi nejvýznamnější technické plodiny, pěstované na Pelhřimovsku, patřil len, který kromě vlákna poskytoval i olej. (KODEDOVÁ, O. 1982)

Chov hospodářských zvířat dlouho využíval – podobně jako jinde – extenzivní metodu pastvy. Základem byl od počátku chov hovězího dobytka. K výraznějšímu chovu vepřů došlo až ve druhé polovině 19. století. Významného rozsahu nabyl (hlavně v 16. – 18. století) chov ovcí, který ale po polovině 19. století rychle upadal.

Struktura venkovské společnosti si na Pelhřimovsku dlouhodobě uchovávala tradiční rysy. Charakteristický byl především vliv největších hospodářů, kteří byli nejenom přirozenými autoritami kolektivu, ale měli i rozhodující společenský a hospodářský vliv. Od počátku 20. století se mezi zemědělci prosadilo také družstevní hnutí. V letech 1902 – 1914 vznikla první lnářská, lihovarnická, pro pojištění dobytka, později družstva skladištní. Období německé okupace se ve správním obvodu ORP Pelhřimov sice v zásadě nedotklo majetkových poměrů v zemědělství, přineslo však do organizace výroby a obchodu některé prvky, které vyplývaly ze systému válečného hospodářství a které byly používány ještě v době socializace v padesátých letech. Patřily sem například regulace osevních plánů, omezení nebo odstranění volného obchodu se zemědělskými produkty a další. Po únorovém převratu v roce 1948 byly na vesnice vysílány skupiny politických funkcionářů, kteří přesvědčovali zemědělce o výhodách vstupu do jednotných zemědělských družstev (JZD). K masivnímu zakládání JZD došlo na Pelhřimovsku až v letech 1956 – 1959. Produktivita práce se ale zvyšovala pomalu, protože dlouhou dobu existoval direktivní systém určování dávek, přiděl strojů, krmiv a hnojiv. Kolektivizace měla za následek zpřetrhání mezilidských vztahů na vesnici, devastaci přírody i samotných vesnic, kde opuštěná, vyrabovaná vesnická stavení hyzdila vzhled obcí. V roce 1960 byla zahájena další etapa ve vývoji JZD – nastal proces slučování družstev do větších celků. Pole byla postupně scelena, meze rozorány a stavěly se nové zemědělské objekty. Na Pelhřimovsku se tyto změny dotýkaly především místního bramborářství. Brambory se pěstovaly v obrovské míře, ale ztrácely svoji bývalou kvalitu. Export brambor tak nakonec ustal a prudce se snížila i výměra půdy k jejich pěstování. (HLADÍLEK, M. et al. 1975)

Kvalitativní i kvantitativní změny v zemědělství nastaly po roce 1989, postupně se začaly urovnávat majetkoprávní vztahy k zemědělské půdě a rozběhly se restituční procesy. Naše

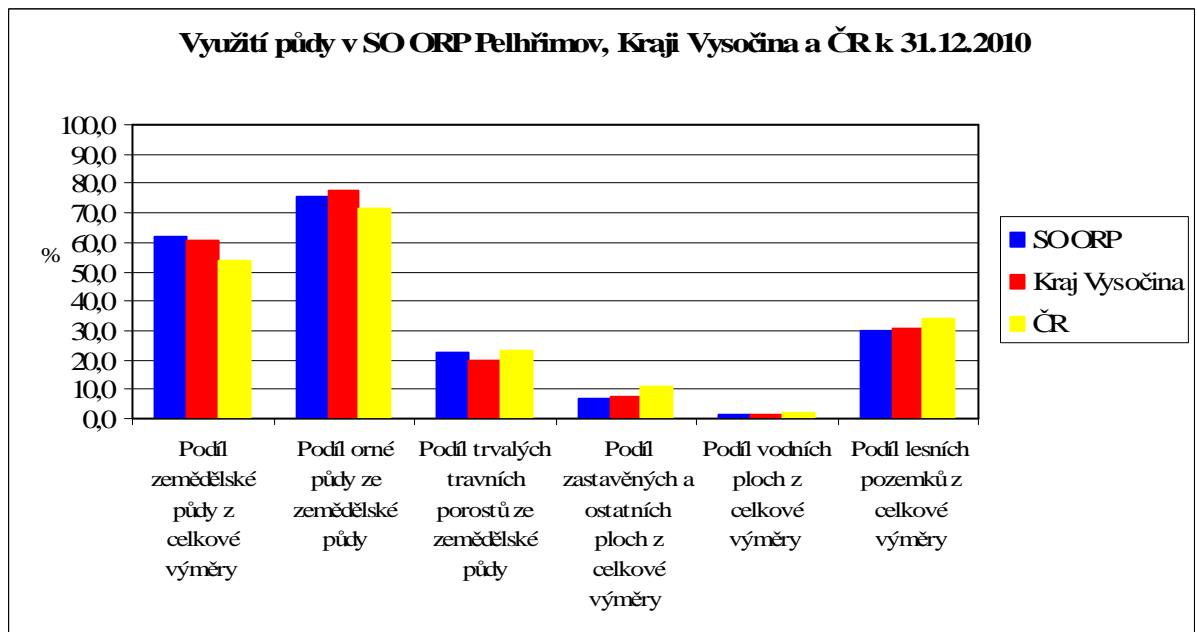
zemědělské výrobky se v důsledku politických změn ve východní Evropě přestaly na tamní trhy dovážet (nebo alespoň ne v takové míře, jako tomu bylo před rokem 1989). Pozvolna dochází k poklesu objemu zemědělské produkce (v letech 1990 – 1993 to bylo přibližně o 20%), mnoho pracovních sil tak odchází z venkova do měst. I přesto zůstává v této době na Pelhřimovsku zaměstnáno v zemědělství mnohem více osob, než je celostátní průměr. I když se plocha obdělávané půdy zmenšuje, její rozloha zůstává nadále poměrně velká. Vedle tradiční plodin se na ní pěstují i ty, pro něž nejsou v oblasti nejpříhodnější podmínky (pšenice, sladovnický ječmen). Takové hospodaření bývá často nerentabilní.

Ačkoliv došlo k navrácení velkého množství půdy do rukou malých a středních zemědělců, mají stále na Pelhřimovsku významné postavení velké zemědělské podniky.

Tab. 16: Využití půdy ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice k 31.12. 2010

Území	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy (%)	Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry (%)	Podíl vodních ploch z celkové výměry (%)	Podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)
SO ORP	61,9	75,4	22,4	6,8	1,5	29,7
Kraj Vysočina	60,4	77,4	20,0	7,5	1,7	30,4
ČR	53,7	71,1	23,3	10,6	2,1	33,7

Data: Veřejná databáze ČSÚ

Obr. 11: Využití půdy ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republiky k 31.12.2011

Data: Veřejná databáze ČSÚ

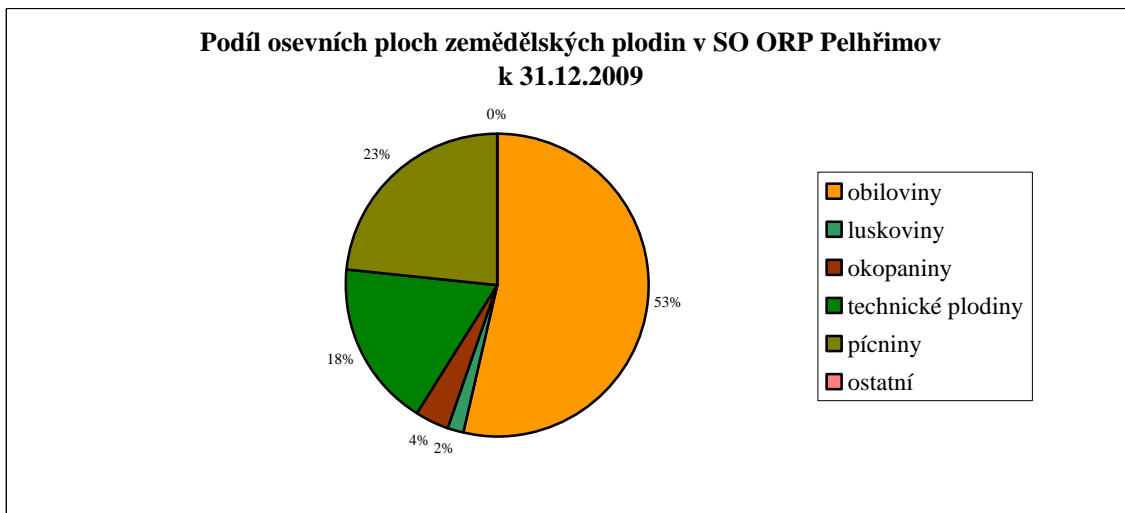
V Tab. 16 a graficky v Obr. 11 můžeme sledovat srovnání využití půdy ve správním obvodu ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republiky. Správní obvod má ze všech tří srovnávaných územních jednotek nejvyšší podíl zemědělské půdy z celkové výměry (61,9%), což dokazuje, že patří k zemědělským regionům. V Kraji Vysočina je podíl zemědělské půdy na celkové výměře 60,4% a v České republice pouze 53,7%. Procento zornění je nejvyšší v Kraji Vysočina (77,4%), kde je zemědělsky nejpříznivější okres Třebíč. Naopak nejméně příznivou oblastí jsou Žďárské a Jihlavské vrchy. Přes polovinu osevních ploch na Vysočině zaujímají obiloviny, především pšenice a ječmen, ve vyšších polohách v menší míře i žito (asi pětina produkce Česka). Dlouhou tradici má na Vysočině pěstování brambor, zejména v okresech Pelhřimov a Havlíčkův Brod. Přestože osevní plochy brambor výrazně poklesly, pochází více než třetina všech sklizených brambor v Česku z Vysočiny. Asi třetinu osevních ploch kraje zaujímají pícniny - jetel, vojtěška a krmná kukuřice. Osevní plochy obilovin a brambor se mírně snižují, naopak rostou osevní plochy řepky (již 18,0 % celkové výměry osevních ploch) a máku. Z polí Vysočiny kvůli malému zájmu téměř skončilo pěstování lnu. Na území SO ORP Pelhřimov jsou zorněny tři čtvrtiny zemědělské půdy a v České republice 71,0%. Trvalých travních porostů je ve všech sledovaných oblastech přes 20,0% a jejich rozloha stále roste na úkor orné půdy. Je

to dáno hlavně vlivem společné zemědělské politiky Evropské unie. V období socialismu byla rozorávána veškerá méně či více vhodná půda. Dnes jde trend opačným směrem a v rámci postupné ekologizace a konceptu trvale udržitelného zemědělství se prosazuje přirozené ponechávání luk a pastvin a postupné zatravňování půdy. Pokud se zaměříme na další využití půdy, tak po půdě zemědělské následují lesní pozemky. Lesnictví má dlouhou tradici jak ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov, tak v celé České republice. Nejvíce lesů se nachází v horských oblastech poblíž státních hranic, takže nejhustší lesy lemují naši celou republiku. V Kraji Vysočina najdeme nejvíce lesních ploch na Žďársku. V SO ORP Pelhřimov jsou lesy rovnoměrně rozloženy, přičemž na západě se nacházejí hlubší lesy s větší rozlohou na zbývajících plochách nalezneme spíše větší počet menších lesních pozemků. Celkem zabírají 30% půdy, přičemž lesů jehličnatých, hlavně smrkových monokultur, je přes 90%.

Z pohledu vodních ploch Pelhřimovsko za průměrem ČR mírně zaostává. Hlavním důvodem je to, že se zde nenachází žádné větší vodní stavby. I když správní obvod ORP Pelhřimov přímo sousedí s Jihočeským krajem, královstvím rybníků, najdeme zde spíše menší rybníky, které slouží hlavně k chovu ryb a k rekreaci.

V podílu zastavěných a ostatních ploch můžeme vidět největší rozdíly při srovnávání těchto třech územních celků. Výsledek pro Českou republiku je 10,6%, přičemž Kraj Vysočina má podíl 7,5% a SO ORP Pelhřimov pouze 6,8%. Zastavěné plochy jsou umístěny hlavně ve velkých městech a těch ve venkovském regionu moc nenajdeme. Centrum správního obvodu město Pelhřimov patří spíše ke středním městům, co se počtu obyvatel týká, a tomu odpovídá i podíl zastavěných ploch. Podobné je to i s výsledkem Kraje Vysočina, jehož sídlo město Jihlava je nejmenším krajským městem v ČR. Naopak republikový výsledek je vysoký hlavně kvůli Praze a také oblastem s velkým počtem průmyslových podniků, které pro své výrobní potřebují mnoho hektarů zastavěných ploch.

4.1.1 Rostlinná výroba

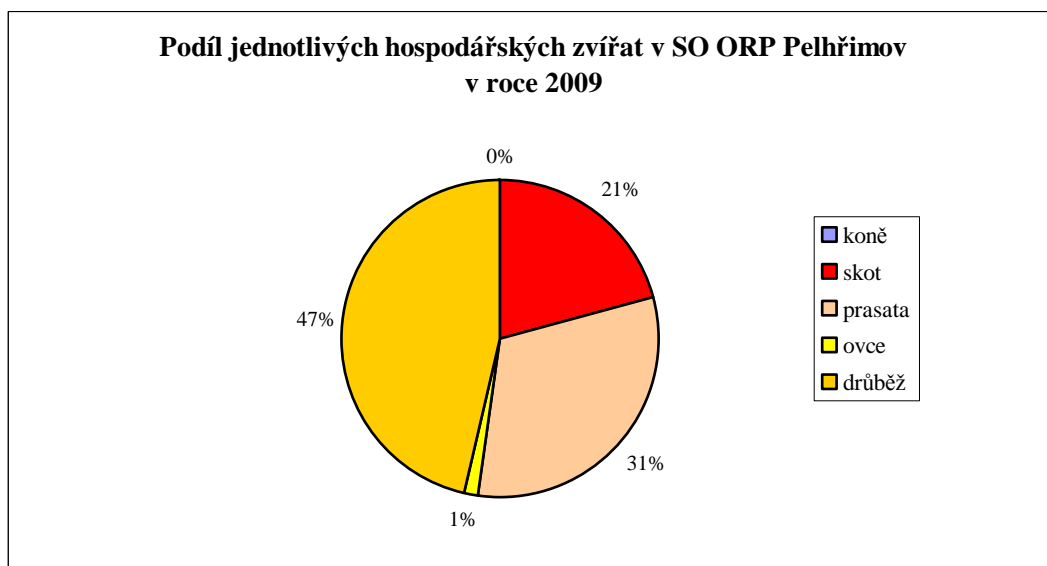

Obr. 12: Podíl osevních ploch jednotlivých zemědělských plodin ve správním obvodu SO ORP Pelhřimov k 31.12.2011

Data: MZE Pelhřimov

Na Obr. 12 můžeme sledovat rozdělení osevních ploch zemědělských plodin. Na více než polovině orné půdy na Pelhřimovsku se pěstují obiloviny (53%), hlavně pšenice a ječmen. Následují pícniny (23%), z nichž je hlavním artiklem kukuřice pěstovaná na zeleno a na siláž, ale pěstuje se i jetel a vojtěška. Technické plodiny (18%) zažívají na Vysočině velký rozvoj. Hlavní plodinou je řepka olejka, která se uplatňuje jako surovina pro získávání oleje, který je využíván nejen v potravinářství a v poslední době k výrobě bionafty. S řepkou se můžeme setkat i v podobě pelet, jimiž se topí v kotlích na biomasu. V téměř zanedbatelné míře se pěstuje mák a hořčice jako další druhy technických plodin. Mezi zástupce okopanin (4%) patří hlavně brambory, jejichž pěstování má na Vysočině dlouhou tradici, ale bohužel jsou nyní spíše na ústupu. Na ústupu je také pěstování luskovin (2%), z nichž se pěstuje hlavně hrách setý. Do složky ostatní, která tvoří pouze nepatrnou část, byla zahrnuta zelenina (hlavně zelí a cibule), květiny a jahody.

4.1.2 Živočišná výroba

Obr. 13: Podíl jednotlivých druhů hospodářských zvířat na celkovém počtu hospodářských zvířat ve správním obvodu ORP Pelhřimov k 31.12. 2009

Data: Mze Pelhřimov

Téměř polovinu ze všech chovaných zvířat ve správním obvodu ORP Pelhřimov tvoří drůbež. Její stavy ale strmě klesají a ještě v roce 2007 se chovalo drůbeže jednou takové množství. Oproti jiným regionům je jejich stav velmi nízký. Přibližně třetinu tvoří chov prasat, která se chovají na maso, jejich celkový počet na Pelhřimovsku klesá, ale ne tak strmě jako u drůbeže. Z hospodářských zvířat je ekonomicky nejdůležitější skot. Jeho chov má na Vysočině velkou tradici, především díky přírodním podmínkám a zejména v nejvyšších oblastech se v posledních letech velmi rozšířil extenzivní chov skotu. Skot je chován jak na mléko, tak na maso. Po vstupu do EU zemědělci zanechávali chovu na mléko kvůli nízkým výkupním cenám. V současné době se však situace zlepšuje. Chov skotu se z celkového pohledu mírně snížil. Opačným případem je chov ovcí, který vzrůstá. Souvisí to s větším podílem pastvin. Ovce je možné často vidět také na zahradách rodinných domků, kde je lidé využívají ke spásání trávy. Chov koní tvoří pouze 0,1% z celkového chovu hospodářských zvířat. Koně se chovají hlavně na rekreační a zdravotní činnost.

4.1.3 Zemědělsky méně příznivé oblasti a cena půdy

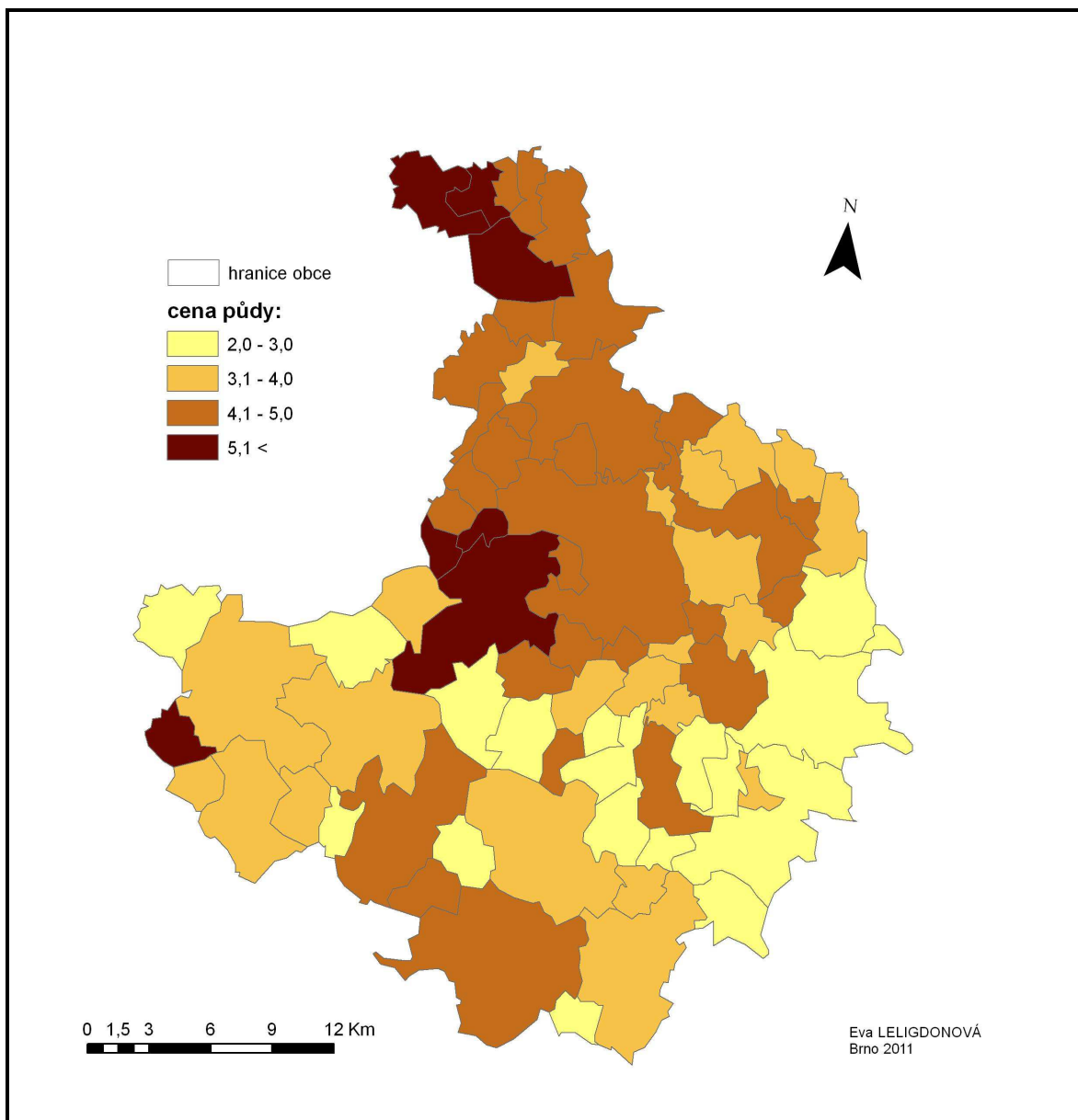
Méně příznivé oblasti pro zemědělství jsou oblasti (dále jen LFA) s přírodním či ekologickým omezením. Dělí se na horské LFA (> 600 m n.m, 500-600 m n.m. se sklonem > 7° na > 50% území), ostatní LFA (výnosnost území je < 34 bodů -průměr ČR je 42 bodů-podíl pracovníků v zemědělství, rybnářství a lesnictví ≥ 8 %) a specifické LFA (výnosnost území 34-38 bodů se sklonem > 7° na > 50% území + specifické nevýhody těchto území). (Mze, 241/2004Sb.)

Na území správního obvodu SO ORP Pelhřimov byla všechna zemědělská půda zařazena do LFA, přičemž 42 katastrálních území obcí patří do „ostatních LFA“ a 29 katastrálních území obcí do „horských LFA“. Specifické LFA nenajdeme na Pelhřimovsku žádné. Zemědělsky méně příznivé oblasti jsou vymezeny kvůli zachování zemědělské činnosti a rázu krajiny i v méně příhodných podmínkách. Zemědělci hospodařící na LFA mohou žádat o zvláštní dotace na svou půdu.

Ministerstvo zemědělství na základě vyhlášky č.287 o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků vydalo 1.1.2008 aktualizovaný seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými cenami zemědělských pozemků. Tento seznam byl vytvořen odvozením z bonitovaných půdně ekologických jednotek zemědělských pozemků.

Z bonitované půdně ekologických jednotek byly také odvozeny zemědělské výrobní oblasti České republiky. Pelhřimovsko spadá téměř celé do tzv. bramborářské oblasti, na které se pěstují hlavně brambory a řepka, roční průměrná teplota je 8 - 9°C a nadmořská výška – 400 – 600 m n.m. Zastoupeny jsou nejvíce hnědé půdy na krystaliniku.

Průměrná cena zemědělské půdy ve správním obvodu ORP Pelhřimov byla k 1.1.2008 3,92Kč, což bylo o 1,23 Kč za průměrem České republiky. Z jednotlivých obcí Pelhřimovska na tom byla z pohledu cen nejlépe obec Čížkov (6,34Kč) a dále obce Leskovice (5,76Kč), Košetice (5,53Kč), Křešín (5,44Kč) a Hojovice (5,43Kč). Naopak nejnižší ceny zemědělské půdy měli v obcích Veselá (2,36Kč), Nový Rychnov (2,48Kč), Čelistná (2,49Kč), Dobrá Voda (2,51Kč) a Bělá (2,58Kč).

Obr. 14: Ceny půdy v obcích So ORP Pelhřimov k 18.11.2008

Data: Vyhláška 412/2008 Sb., ArcCR 500

4.1.4 Zemědělské podniky

Tab. 17: Zemědělské subjekty dle právních forem v SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a ČR v roce 2010

subjekt území	fyzické osoby	právnícké osoby	z toho		
			s.r.o.	a.s.	družstva
SO ORP	86,4	13,6	50,0	14,6	33,3
Kraj Vysočina	86,4	13,6	42,8	21,4	33,4
ČR	86,5	13,5	56,8	21,1	17,1

Data: Mze Pelhřimov, ČSÚ – Agrocensus 2010

V Tab. 17 můžeme sledovat podíly počtu jednotlivých druhů ekonomických subjektů na celkovém počtu subjektů ve správním obvodu ORP Pelhřimov. Fyzické osoby tvoří 86,4% a právnícké 13,6%. Právnícké osoby jsou ještě byly rozděleny na společnosti s ručením omezeným (50,0% z práv.osob), akciové společnosti (14,6%) a družstva (33,3%). Kraj Vysočina má úplně stejné rozdělení fyzických a právníckých osob. V dalším dělení právníckých osob má Kraj Vysočina oproti správnímu obvodu nižší podíl společností s ručením omezeným ve prospěch akciových společností. Družstva mají opět stejný a poměrně vysoký podíl, čímž je právě správní obvod ORP Pelhřimov i celý Kraj Vysočina typický. Existuje zde stále velký počet družstev jako pozůstatek po bývalých JZD. Ta se po roce 1989 přejmenovala a změnila vlastníky, ale pokračovala většinou se stejným vedením dál.

V tabulce č.18 jsou uvedeny podíly jednotlivých zemědělských subjektů na obhospodařované půdě ve stejných územních celcích. Zde se již změnilo pořadí fyzických a právníckých osob. Ve správním obvodu ORP Pelhřimov a v Kraji Vysočina obdělávají fyzické osoby okolo 20% zemědělské půdy, v České republice je to necelých 30%. Je tedy vidět, že ač je fyzických osob mnohem více, obdělávají většinou pouze malá pole. Z podílu právníckých osob na Pelhřimovsku nejvíce půdy obdělávají družstva, pak společnosti s ručením omezeným a nakonec akciové společnosti. V Kraji Vysočina obdělávají družstva dokonce přes polovinu veškeré zemědělské půdy, za nimi následují akciové společnosti a nakonec společnosti s ručením omezeným. Česká republika jako celek má podíly obhospodařované zemědělské půdy docela jiné. Můžeme ho rozdělit přibližně na třetiny, přičemž nejméně obhospodařují družstva a nejvíce akciové společnosti. Tyto údaje potvrzují fakt, že z územního hlediska se družstva s velkým vlastnictvím půdy udržela hlavně na Vysočině. Podle výsledků Agrocenzu z roku 1995 obhospodařovala družstva

v České republice nejvíce půdy (47,0%), druhou nejrozšířenější formou držby půdy byly různé obchodní společnosti, nejvíce akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným (28,0%) a samostatně hospodařící rolníci obhospodařovali 21,7%. Ve druhé polovině devadesátých let došlo k další významné změně v majetkoprávních vztazích, kdy vlivem tzv. druhé transformace stále klesal počet zemědělských družstev, a to na úkor obchodních společností. Nepatrný nárůst zaznamenávají Podniky fyzických osob (PFO), a to z 23,3% na 26,4% podílu výměry, naopak podíl Podniků právnických osob (PPO) má mírně klesající tendenci, 76,7% na 73,6%.

Tab. 18: Obhospodařovaná zemědělská půda dle právních forem zemědělských subjektů v SO ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice v roce 2010

Subjekt Území	fyzické osoby	právnícké osoby	z toho		
			s.r.o.	a.s.	družstva
So ORP	18,6	81,4	25,9	9,1	43,8
Kraj Vysočina	23,8	76,2	20,6	26,5	52,6
ČR	29,1	70,9	32,5	36,1	29,7

Data: Mze Pelhřimov, ČSÚ – Agrocensus 2010

Tab. 19: Deset největších zemědělských podniků dle počtu zaměstnanců v SO ORP Pelhřimov

Název	sídlo	právní forma	počet zaměstnanců
Agropodnik Košetice a.s.	Košetice	s.r.o.	132
ZD Častrov	Častrov	družstvo	89
ZD Kojčice	Kojčice	družstvo	85
ZZN Pelhřimov a.s.	Pelhřimov	a.s.	82
Zemědělské družstvo "Kalich"	Kamenice n. L.	družstvo	70
Agrodružstvo Počátky	Počátky	družstvo	65
Zemědělské družstvo Údolí	Olešná	družstvo	64
Výrobně-obchodní družstvo Nová Cerekev	Nová Cerekev	družstvo	62
SPV spol. s r.o.	Plevnice (Olešná)	s.r.o.	61
Agrodam Hořepník s.r.o.	Hořepník	s.r.o.	48

Data: Online databáze firem (www.hbi.cz), Centrum pro regionální rozvoj Masarykovy univerzity v Brně

Největším zaměstnavatelem v oblasti zemědělství na Pelhřimovsku je Agropodnik Košetice a.s., který vznikl v roce 2003 změnou právní formy (na akciovou společnost) z původního družstva Agrodružstvo Košetice, které vzniklo sloučením JZD Košetice, JZD Buřenice a JZD Chyšná. V současné době Agropodnik Košetice, a.s. obhospodařuje přibližně 2 850 ha. Mezi další větší podniky patří družstva v obcích Častrov a Kojčice. Z deseti největších zemědělských podniků je šest družstev, tři společnosti s ručením omezeným a jedna akciová společnost.

4.2 Průmysl

Jak již bylo řečeno, Pelhřimovsko patří k později osídlením oblastem České republiky, což mělo vliv i na následný rozvoj měst a průmyslu.

Větší rozvoj průmyslu byl zaznamenán až ve druhé polovině 19. století, ale už dávno předtím se objevily první řemeslnické dílny. Rozdílnou strukturu měla řemeslná výroba na vesnicích a ve městech. Na venkově pracovali zejména řemeslníci, kteří zpracovávali zemědělskou produkci a vyráběli nástroje a nářadí. Ve městech se objevují i řemesla vyrábějící oděvy, obuv, oděvní doplňky, šperky, zbraně, potravinářská řemesla a řada dalších.

Město Pelhřimov bylo střediskem řemeslné výroby a obchodu. To s sebou přinášelo nutnost dohledu nad kvalitou a množstvím vyrobeného zboží. Část těchto povinností převzala vrchnostenská a městská správa, větší část však nesli sami řemeslníci, přesněji řečeno řemeslnické organizace, které původně vznikaly jako podpůrná a náboženská bratrstva a postupně se přeměnily v cechy. Nejstarším cechem v Pelhřimově byl cech ševcovský. Poté vznikalo mnoho dalších cechů, z nichž každý měl svůj znak a hierarchii. Později s dalším větším rozvojem průmyslu se zdálo, že už je cechovní zřízení zastaralé. Roku 1859 byl vydán živnostenský řád a cechy byly zrušeny. Po získání práva vařit pivo byl v letech 1565 – 1577 založen společný obecní pivovar. V roce 1572 se město Pelhřimov vykoupilo z poddanství a v roce 1596 se stalo městem královským, to umožnilo další rozvoj průmyslu, do města přišlo mnoho přistěhovalců. V předhusitské době se na vrchu Křemešník dolovalo stříbro, ale ložiska se brzy vyčerpala a pokusy o jejich obnovu v 16. a 18. století nebyly úspěšné. V roce 1872 vznikla v Pelhřimově škrobárna. Roku 1872 založili bratři Hermannové továrnu na perleťové knoflíky, která ale později výrobu

v Pelhřimově ukončila a přesunula se do nedaleké Žirovnice. V roce 1882 založil v Pelhřimově Josef Hrdina továrnu na výrobu rýžových kartáčů. Jeho počín měl nečekaný úspěch. Hrdina svými výrobky ovládl trhy v Rakousko-Uhersku. Výroba sukna se postupně transformovala na výrobu pletených výrobků. Mezi nejvýznamnější patřil závod Josefa Kouřimského, založený roku 1892, který se z původní domácí výroby pletených svetrů vypracoval na obrovskou továrnu s vlastní elektrickou centrálou, barvírnou a přádelnou. První českou továrnu na dámské punčochy, dětské patentní punčochy a pánské ponožky vlastnil Rudolf Kott. Roku 1894 založil Karel Hostomský podnik na výrobu cementového zboží. Již koncem 19. století se na Pelhřimovsku rozvíjí strojírenský průmysl. V roce 1896 zámečník Jan Matějka otevírá opravářenskou dílnu, kde později začal sám vyrábět i jednoduché zemědělské stroje. Jsou to především řezačky na úpravu krmení a stroje pro sklizeň píce.

V roce 1900 byl měšťanský pivovar přebudován na parostrojní, roku 1910 byla zřízena městská elektrárna. Počátek 20. století přinesl nová průmyslová odvětví. První světová válka a následná hospodářská krize ochromila další rozvoj hlavně strojírenského průmyslu. Roku 1928 vznikla Pejclova mlékárna. (*Řemesla a řemeslníci na Pelhřimovsku od středověku do poloviny 20. století, 1999*)

Díky nedostatku větších průmyslových podniků se druhá světová válka téměř nedotkla zdejšího průmyslu. Jediný větší strojírenský podnik Matějкова strojírna se ubránil nátlaku nacistů na zavedení zbrojního programu. Naopak v době války byla k závodu ještě přistavěna slévárna a lakovna.

V roce 1945 neproběhla první vlna znárodnění, ale řada továren byla majitelům konfiskována na základě skutečné či údajné spolupráce s nacisty. V roce 1948 byla znárodněna Matějкова továrna a byla postupně začleněna do národního podniku AGROSTROJ. Z pletářské továrny Kouřimský byl vytvořen národní podnik Modeta Pelhřimov. Roku 1950 vznikl samostatný podnik Spojené kartáčovny se sídlem v Pelhřimově, sdružující kartáčnické závody Pelhřimov I a II, Pardubice, Nová Cerekev, Koloveč a Hejnice. (KUBÍČEK, H. 1994)

V roce 1947 vzniklo družstvo DUP, které se původně zabývalo výrobou dřevěných hraček a dřevěné galanterie, ale poklesem zájmu o tyto předměty došlo ke změně výrobního programu. Družstvo začalo vyrábět kožené a koženkové neceséry a manikúry. V roce 1948 byla znárodněna také škrobárna a mlékárna (dostala se pod Jihočeské mlékárny). Stavební

firmy se sloučily a vznikl Okresní stavební podnik. AGROSTROJI prospěla státní podpora těžkého průmyslu. Dynamicky se rozvíjel a rozšířil o nové výrobní haly. Výrazně vzrostl export především do Polska, Maďarska a NDR. Začínají se vyrábět nové zemědělské stroje. V roce 1980 se závod Pelhřimov spolu s dalšími pobočkami stává součástí státního koncernu AGROZET.

V listopadu 1989 došlo k revoluci a komunistická nadvláda odešla z Československa, tím pádem docházelo opět k obrovským změnám v průmyslu (transformace hospodářství, privatizace atd.). Přišlo také mnoho nových podniků a investorů.

Nejprve bude věnována pozornost změnám ve stávajících pelhřimovských podnicích. Po rozpadu státního koncernu AGROZET byla v roce 1990 založena akciová společnost pod původním názvem Agrostroj Pelhřimov a.s. Na odbytové potíže způsobené ztrátou východních trhů zareagoval Agrostroj rozšířením vyráběného sortimentu. V roce 1998 došlo k restrukturalizaci podniku. Podnik vlastní jeden majitel, který investoval do výrobního vybavení a modernizaci technologií provázají podstatné změny ve vnitřní organizaci a snížení počtu zaměstnanců. Privatizace se dotkla i Spojených kartáčoven, které byly v roce 1991 přeměněny na akciovou společnost, a držitelem všech akcií se stal stát. V roce 1993 dochází v podniku k překupu akcií a v roce 1998 získávají majoritní podíl dva akcionáři, čímž dochází ke stabilizaci vlastnických vztahů. Po roce 1989 se také rozdělil státní podnik Jihočeské mlékárny a v Pelhřimově opět vznikl závod Madeta a.s..

V textilní společnosti Modeta Pelhřimov byl vlastníkem po revoluci stát a v roce 1992 došlo k privatizaci podniku. Firma se přejmenovala na Alfatex Móda s.r.o.. Společnost měla ze začátku mnoho problémů, největším z nich byla ztráta odbytu, vzhledem k tomu, že před revolucí bylo 80% výroby exportováno do Sovětského svazu., proto musela investovat do modernizace a nákupu pletací technologie a do rekonstrukce podniku. V podniku DUP družstvo Pelhřimov k privatizaci nedošlo. Naopak nastala modernizace výroby a v roce 2001 DUP odkoupilo od státu pelhřimovský pivovar, který dostává obchodní jméno POUTNÍK. I zde došlo k mnohým změnám, byl změněn marketing i technologický postup vaření piva.

Po roce 1989 vznikala a stále vzniká řada menších či větších podniků a firem, které se zabývají buď v Pelhřimově tradiční výrobou, nebo se objevují firmy s úplně novým výrobním programem. Mezi tyto nové podniky můžeme zařadit například pekárnu Adélka a.s., kterou založil v roce 1990 L. Teisler. Když v roce 1993 došlo k privatizaci

Jihočeských pekáren, koupil majitel Adélky akcie bývalé pelhřimovské pekárny a došlo k rekonstrukci a rozšíření celého areálu pekárny. Další je např. NEZA spol. s r.o., která se zabývá výrobou nerezových produktů pro gastronomii, zdravotnictví a stavebnictví. (KUČA, K. 1999)

Na konci roku 2008 byly průmyslové podniky velmi zasažené ekonomickou krizí. Firma Agrostroj a.s musela propustit přes 300 zaměstnanců, což velmi zasáhlo do zaměstnanosti na Pelhřimovsku. Zaměstnanci dostávaly výpovědi i z dalších průmyslových podniků a Alfatex Móda s.r.o. v roce 2009 dokonce uzavřel výrobu. Dnes se již situace mírně urovnala a od jara roku 2011 firmy postupně nabírají propuštěné zaměstnance zpět.

Tab. 20: Deset největších průmyslových podniků správního obvodu ORP Pelhřimov seřazených dle počtu zaměstnanců v roce 2010

Název	rok založení	sídlo	počet zaměstnanců	obrat (mil.Kč)	vlastnictví
AGROSTROJ Pelhřimov, a.s.	1990	Pelhřimov	1300	3 281	soukromé
Spojené kartáčovny a.s.	1991	Pelhřimov	450	709	soukromé
Edscha Bohemia s.r.o.	1994	Kamenice n/L	407	1 844	korporace
SITO spol. s r.o.	2005	Pelhřimov	300	400	korporace
ADÉLKA a.s.	1996	Pelhřimov	232	234	soukromé
Jan Prantl - Masný průmysl Žirovnice	1992	Žirovnice	200	550	soukromé
IPC plast s.r.o.	1990	Žirovnice	200	329	soukromé
CIRET. s r.o.	1990	Pelhřimov	193	395	korporace
DUP - družstvo Pelhřimov	1988	Pelhřimov	180	110	soukromé

Data: Online databáze firem (www.hbi.cz), Centrum pro regionální rozvoj Masarykovy univerzity v Brně

Největším zaměstnavatelem je s 1 300 zaměstnanci AGROSTROJ Pelhřimov a.s. Téměř o dvě třetiny méně zaměstnanců má podnik Spojené kartáčovny a.s. a na třetím místě je firma Edscha Bohemia s.r.o, která se zabývá výrobou pro automobilový průmysl. Zajímavé je, že čtyři (Spojené kartáčovny a.s., SITO spol. s.r.o., IPC plast s.r.o. a CIRET s.r.o.) z deseti největších zaměstnavatelů v průmyslu mají podobné zaměření a to kartáčnickou výrobu, výrobu mycích houbiček nebo výrobu válečků. ADÉLKA a.s. a firma Jan Prantl – Masný průmysl Žirovnice se zabývají potravinářským průmyslem. DUP družstvo Pelhřimov má jako hlavní činnost uvedený kožedělný a kovodělný průmysl, ale po koupi Pivovaru POUTNÍK je řazeno i do průmyslu potravinářského.

5 DOPRAVA

5.1 Silniční síť

Ve správním obvodu ORP Pelhřimov se nachází poměrně malé množství silnic I. třídy. Je to pouze komunikace I/34, která prochází správním obvodem od jihu na sever a tvoří napojení Českých Budějovic na dálnici D1 v Humpolci. Právě na této silnici bylo v posledních letech vybudováno nejvíce nových úseků a obchvatů obcí, kterými dříve přímo procházela a byla velkou zátěží pro místní obyvatele. Další silnicí I. třídy je I/19, která spojuje Pelhřimov a Tábor a podle výsledků posledního sčítání dopravy je to nejvíce zatížená komunikace na Pelhřimovsku. Na silnice I. třídy navazují v důležitých směrech silnice II. třídy. Nejdelší jsou logicky silnice III. třídy, které dopravní síť doplňují.

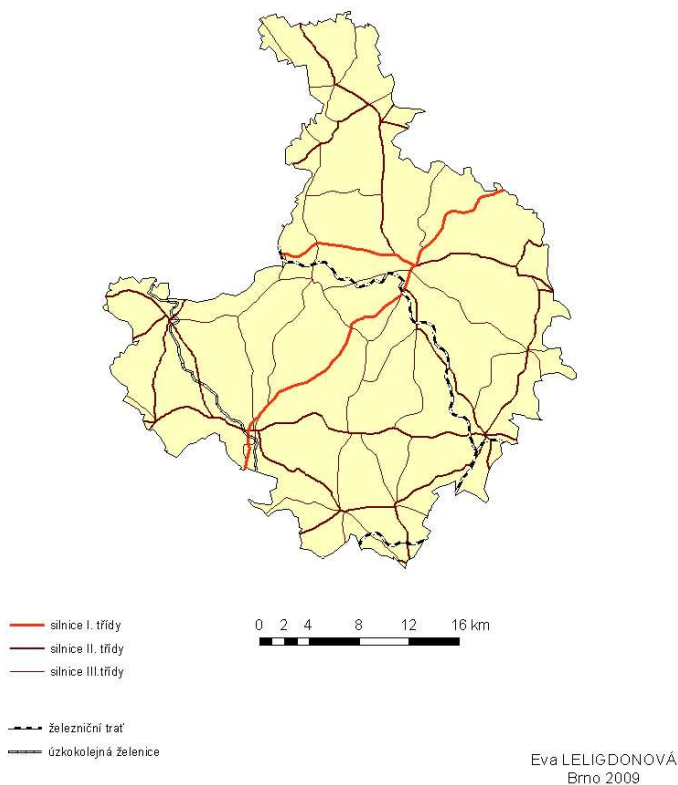
Přesná čísla o délce silniční sítě a počtu motorových vozidel bohužel ve statistikách existují pouze pro kraje a okresy a nejsou zjišťována pro menší územní jednotky. Pokusím se popsat proto výsledky okresu Pelhřimov a ne správní obvodu ORP Pelhřimov. Podíly jednotlivých komunikací jsou pro obě územní jednotky podobné. Liší se pouze v přítomnosti dálnice D1. Ta se sice nachází v okrese Pelhřimov, ale při zkoumání z pohledu správních obvodů ORP patří pod SO ORP Humpolec.

Tab. 21: Délka silnic a dálnic podle jejich kategorizace ve okrese Pelhřimov, Kraji Vysočina a ČR k 1.7.2011

území	délka silnic a dálnic	v tom:							
		dálnice		silnice I. třídy		silnice II. třídy		silnice III. třídy	
		abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)	abs.	rel.(%)
okres Pelhřimov	983	20	2	69	7	291	30	603	61
Kraj Vysočina	5 098	93	2	427	8	1 639	32	2 939	58
ČR	55756	740	1,3	5826	10,4	14629	26,2	34134	61,2

Data: ŘSD, Přehledy z informačního systému o silniční a dálniční síti ČR KRAJ VYSOČINA

Dopravní síť správního obvodu ORP Pelhřimov

Obr. 14: Dopravní síť správního obvodu SO ORP Pelhřimov k 1.7.2009

Data: ŘSD, ArcCR 500

5.2 Železniční síť

Správním obvodem prochází od východu na západ jednokolejná trať číslo 224 z Horní Cerekve do Tábora. Na této trati byly zrušeny kvůli velkému množství zatáček a změnám nadmořské výšky rychlíkové spoje a jezdí zde pouze osobní vlaky. Ty jsou významné hlavně pro obce, které leží přímo u tratě a dojíždějící je využívají jako hlavní dopravní prostředek při cestě do zaměstnání a do škol. Na východním okraji správního obvodu v okolí obcí Horní Cerekve a Horní Ves a na jihu u obce Stojčín vede významnější trať č. 225 (České Budějovice – Havlíčkův Brod), po které jezdí i rychlíky. Jihozápadní částí prochází úzkokolejná trať, která vede z Jindřichova Hradce do obce Obrataň. Tato trať má pouze regionální význam.

5.3 Dopravní obslužnost

K určení dopravní obslužnosti ve správním obvodu ORP Pelhřimov jsme použili jízdní řády zveřejněné na internetových stránkách idos.cz. Internetový jízdní řád IDOS je jedním z výstupů Celostátního informačního systému o jízdních řádech (CIS JŘ), který vede z pověření Ministerstva dopravy České republiky společnost CHAPS spol. s r.o. Data jízdních řádů poskytují pro CIS JŘ orgány státní správy, další data shromažďuje CHAPS od dopravců a spolupracujících organizací. (Jízdní řády, www.idos.cz)

Jako zkoumané dny jsme vybrali čtvrtek 15.12.2001 a sobotu 17.12.2011, hlavně kvůli aktuálnosti dat, protože v neděli 11.12.2011 začal platit nový jízdní řád veřejné dopravy. Uvažovaly jsme jak linky bez přestupů, tak linky s přestupy (ale pouze do pěti přestupů).

Na mapě na obr. č. 5 můžeme sledovat, že nejlepší dostupnost veřejnou dopravou do města Pelhřimov mají obce Olešná, Rynárec a Dubovice. Tyto obce leží v těsné blízkosti města. Mezi další obce, které mají dobrou dostupnost patří větší města jako Kamenice nad Lipou nebo Černovice a také obce ležící na trati Horní Cerekev-Tábor. Z těchto obcí mohou do Pelhřimova dojíždět lidé jak vlakem, tak autobusem. Výhodou vlaku je hlavně že jezdí brzy ráno (již ve 4:00) a naopak i pozdě večer (23.30h). Lepší obslužnost mají také obce, které se nacházejí na trasách dálkových autobusů (do Prahy, Brna, Českých Budějovic, Pardubic atd.). Tyto autobusy většinou nestaví přímo v obci, ale např., na odbočce do oce z hlavní silnice. To může být problém pro starší nebo méně mobilní obyvatele. Naopak nejhorší je spojení do obce Lhota-Vlasenice, kde není ani jedno spojení denně. Pouze dvakrát jezdí hromadná doprava do obcí Jankov a Rovná a dobře na tom nejsou ani obce Žirov a Onšov. Všeobecně se dá říci, že jde o nejmenší obce, které jsou velmi vzdálené od města Pelhřimov.

V pracovním týdnu jezdí veřejná doprava z obcí do centra hlavně v ranních hodinách, kdy vozí zaměstnance do práce a žáky do škol, a v odpoledních hodinách opačným směrem. Problémem je spojení o víkendech, kdy jezdí pouze vlaky nebo dálková spojení.

Hromadnou dopravu ve správním obvodu zajišťuje firma ICOM transport a.s., ke které se přidávají již zmínění dálkoví dopravci.

6 CESTOVNÍ RUCH

6.1 Předpoklady cestovního ruchu

Cestovní ruch patří mezi nejdynamičtější a nejrychleji se rozvíjející hospodářská odvětví. Během posledních let zaznamenává v České republice významný rozvoj. Jako komplexní odvětví má zásadní vliv na ekonomický a sociální rozvoj regionů, zaměstnanost, platební bilanci, je součástí tvorby hrubého domácího produktu a ovlivňuje i příjmy místních rozpočtů.

Správní obvod Pelhřimov, stejně jako kraj Vysočina, má vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Turisticky atraktivní je zejména z důvodu jedinečné kulturní krajiny, množství kulturních a historických památek a nedotčené přírody s řadou významných přírodních lokalit. Aby mohl být potenciál území dále vyváženě zhodnocován, musí se za tím účelem i adekvátně vybudovat potřebná zařízení.

Mezi základní předpoklady rozvoje cestovního ruchu patří přírodní předpoklady, jako asi nejvýznamnější složka předurčující možnosti využívání území, a kulturně-historické předpoklady. Ty v sobě skrývají široké spektrum atraktivit, tedy nejen obecně „kulturněhistorické“, ale i církevní, technické, vojenské a další. Mezi významné turistické, kulturně-historické atraktivity se zvláštním statutem ochrany od státu patří zejména městské památkové rezervace (MPR), která se na Pelhřimovsku nachází ve městě Pelhřimov a městské památkové zóny (MPZ), jež v regionu najdeme tři ve městech Počátky, Kamenice nad Lipou a v Červené Řečici.

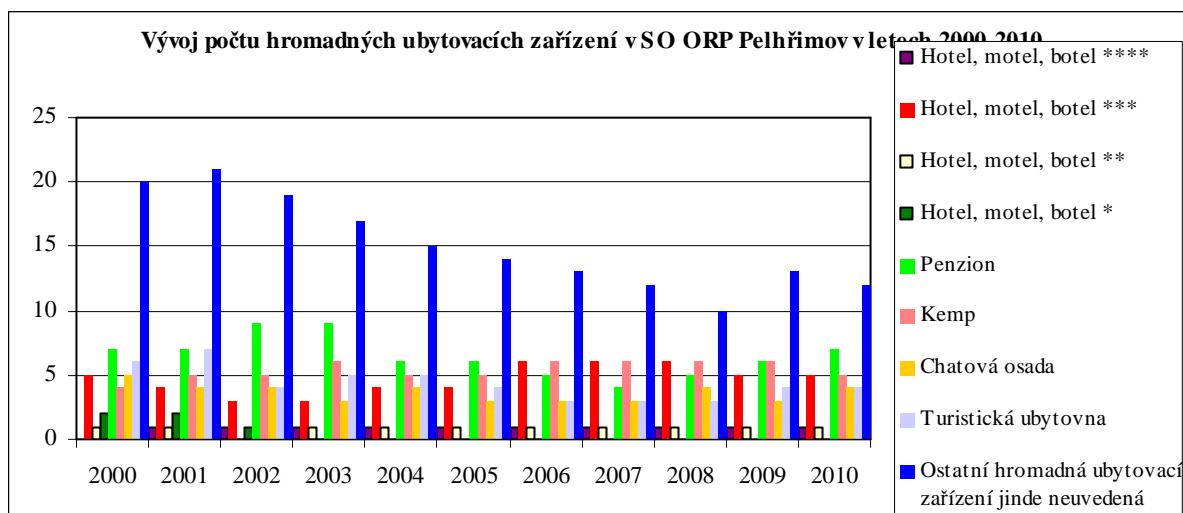
Součástí kulturní krajiny Pelhřimovska je také mnoho historických památek. Pro cestovní ruch resp. pro poznávací cestovní ruch jsou významné zejména hrady, zámky, zříceniny a tvrze. Mezi významné hrady a zámky na Pelhřimovsku patří Zámek Žirovnice, Zámek Pelhřimov a Zámek Kamenice nad Lipou.

Vedle kulturních a historických památek nabízí území správního obvodu ORP Pelhřimov celou řadu církevních památek, které jsou dokladem dlouhodobé náboženské, zejména křesťanské, ale i židovské kultury. Mezi nejnavštěvovanější patří kostel Sv. Bartoloměje v Pelhřimově a dále synagogy v Nové Cerekvi a Kamenici nad Lipou s přilehlými židovskými hřbitovy a také menší či větší židovské hřbitovy u obcí Košetice, Hořepečník, Pavlov a Horní Cerekev. (KUNC, J. et al., 2006)

6.2 Turistická infrastruktura

Turistická infrastruktura je nejdůležitější součástí materiálně-technické základny cestovního ruchu v daném území. V zásadě je možno ji členit na základní a doprovodnou. Patří mezi realizační předpoklady rozvoje cestovního ruchu, které mají rozhodující postavení pro konečnou fázi uskutečňování cestovního ruchu. Umožňují danou oblast dosáhnout a využít a tvoří svojí kapacitou nabídkový strop pro využití lokalizačních faktorů. Mezi základní turistickou infrastrukturu patří především ubytovací a stravovací zařízení a jejich kapacity. Stravovací zařízení, tedy různé formy restauračních a pohostinských zařízení nejsou naší oficiální statistikou sledovány. Proto se v této oblasti zaměřujeme na ubytovací kapacity, a to zejména v hromadných ubytovacích zařízeních (dále HUZ), a dále také na objekty druhého bydlení.

Disponibilní statistické informace poskytované ČSÚ umožňují v současnosti zjistit počty a lůžkové kapacity hromadných ubytovacích zařízení. Ve správním obvodu ORP Pelhřimov se k 31.12. nacházelo 39 hromadných ubytovacích zařízení, z čehož nejvíce dvanáct bylo patřilo do kategorie „Ostatní hromadná ubytovací zařízení jinde nevedená“. Dále zde bylo provozováno sedm penzionů, pět hotelů***, pět kempů, čtyři chatové osady, čtyři turistické ubytovny, jeden hotel**** a jeden hotel**.

Obr. 16 : Vývoj počtu hromadných ubytovacích zařízení ve správním obvodu ORP Pelhřimov v letech 2000 – 2010

Data: Veřejná databáze ČSÚ

Počet hromadných ubytovacích zařízení se od roku 2001 do roce 2008 postupně snižoval. V roce 2001 bylo ve správním obvodu ORP Pelhřimov provozováno celkem 104 HUZ, v roce 2008 to bylo pouze 72. V letech 2009 i 2010 se počet HUZ nepatrně zvýšil na 78.

Zařízení kategorie „Hotel, motel, hotel *“ úplně zanikla, ale kromě kategorie „Ostatní hromadná ubytovací zařízení jinde neuvedená“, se počet HUZ v jednotlivých kategoriích od roku 2000 do roku 2010 radikálně nezměnil. Penzionů bylo nejvíce v letech 2002 a 2003, naopak 3* hotelů od roku 2006 do roku 2008. Můžeme sledovat, že pokles počet turistických ubytoven a naopak mírně vzrostl počet kempů.

Doprovodnou turistickou infrastrukturu představuje zejména sportovně-rekreační a dopravní infrastruktura. Ve správním obvodu ORP Pelhřimov se nachází následující formy:

Naučné stezky – nejatraktivnější naučné stezky jsou po kulturně-historických a přírodních památkách, např. Stezka po stavebních slozích (Pelhřimov), Naučná stezka Městské sady (Pelhřimov), Naučná stezka Křemešník, Procházka Českou knihou rekordů (Pelhřimov), „Naučná stezka Vítězslava Nováka“ (Kamenice nad Lipou), „Cestou starých soukenických mistrů počáteckých“ (Počátky), Stezka Otakara Březiny (Počátky).

Cyklistické trasy: na území okresu Pelhřimov se nachází přírodní a kulturní atraktivity a terénní podmínky, které jsou významné pro rozvoj cykloturistiky. V současné době zde vede řada cyklistických tras a cyklostezek, např.: Z Pelhřimova kolem přehrad, Vyhlídková trasa z Pelhřimova do Černovic a zpět, Křemešnická trasa, Z Pelhřimova do Třeště a zpět.

Běžecské tratě a sjezdovky: během zimních měsíců je okres Pelhřimov pokryt dostatečnou sněhovou vrstvou k provozování zimních sportů. Na území okresu se nachází množství běžecských stop, ale žádná z nich není upravovaná rolbou. K lyžování jsou vhodná střediska Křemešník (765 m n. m), Proseč pod Křemešníkem (680 m n. m), Křešín (560 m n. m), Antonka u Kamenice nad Lipou (664 m n. m.) a Božejov (600 m n. m.).

Sportovně-rekreační zařízení – v Pelhřimově najdeme krytý plavecký bazén s vířivkami, sportovní halu, zimní stadion, Tenisový klub, čtyři sportovně-relaxační a fitness centra, dva bowlingové bary, PAINTBALL Club Vysočina. V dalších větších obcích se většinou nachází fotbalová hřiště, víceúčelová sportoviště, letní koupaliště a další.

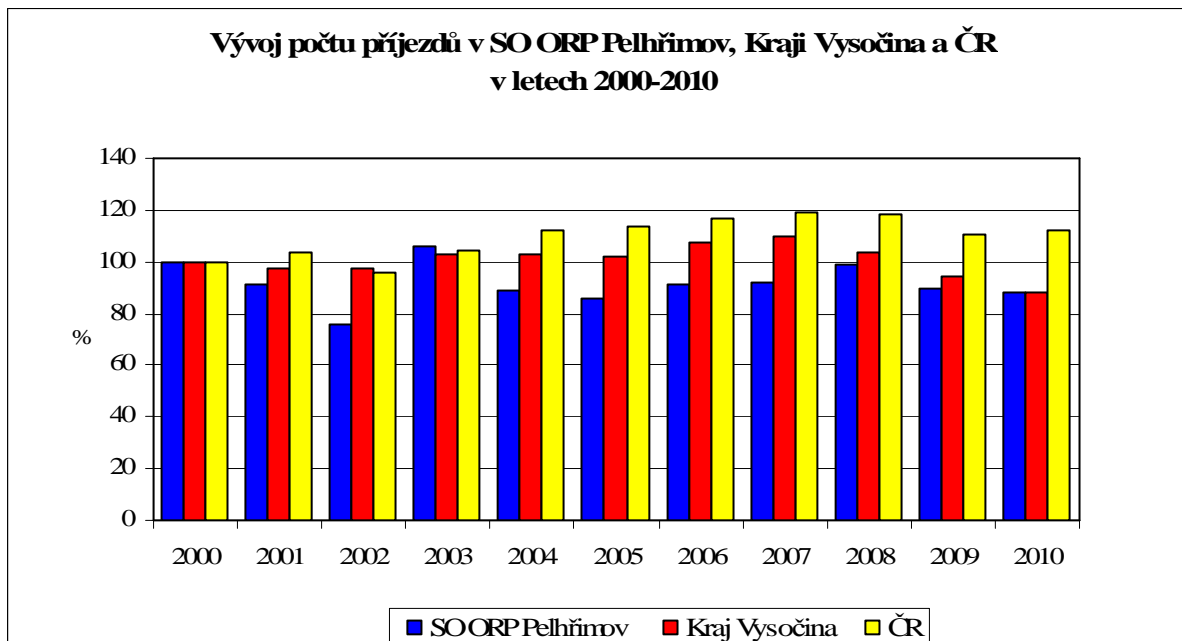
6.3 Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních

Český statistický úřad sleduje a publikuje kromě kapacit hromadných ubytovacích zařízení také jejich návštěvnost. Do statistického zjišťování jsou zahrnuta ubytovací zařízení sloužící cestovnímu ruchu, která jsou provozována na komerčním principu právníky nebo fyzickými osobami. Výsledky šetření o návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení jsou přímo ovlivňovány stavem registru ubytovacích zařízení – publikovaná data jsou tedy zpracovaných údajů ze získaných dotazníků a statisticky dopočtených dat za ubytovací zařízení, od kterých nebyl vyplněný dotazník získán.

Tab. 22: Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních ve správním obvodu ORP Pelhřimov v letech 2000 – 2010 (k 31.12.)

Rok	Počet příjezdů hostů	z toho		Průměrný počet přenocování	Průměrná doba pobytu	Čisté využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)	
		rezidenti	Počet přenocování					
2000	33 799	28 725	150 271	133 897	4,4	5,4	44,7	51,2
2001	30 764	24 533	115 756	101 465	3,8	4,8	39,8	43,6
2002	25 596	20 604	103 560	87 466	4,0	5,0	36,2	41,7
2003	35 702	29 726	169 995	148 125	4,8	5,8	21,7	26,8
2004	29 975	26 292	120 827	107 372	4,0	5,0	17,5	22,1
2005	29 096	23 937	96 433	79 781	3,3	4,3	21,5	25,7
2006	30 808	24 772	98 561	76 160	3,2	4,2	25,7	29,8
2007	31 204	24 677	95 255	68 578	3,1	4,1	28,6	31,7
2008	33 458	29 108	85 017	68 502	2,5	3,5	24,0	24,8
2009	30 217	25 612	80 560	64 960	2,7	3,7	19,8	22,0
2010	29 872	25 309	78 149	65 402	2,6	3,6	18,5	21,2

Data: Veřejná databáze ČSÚ

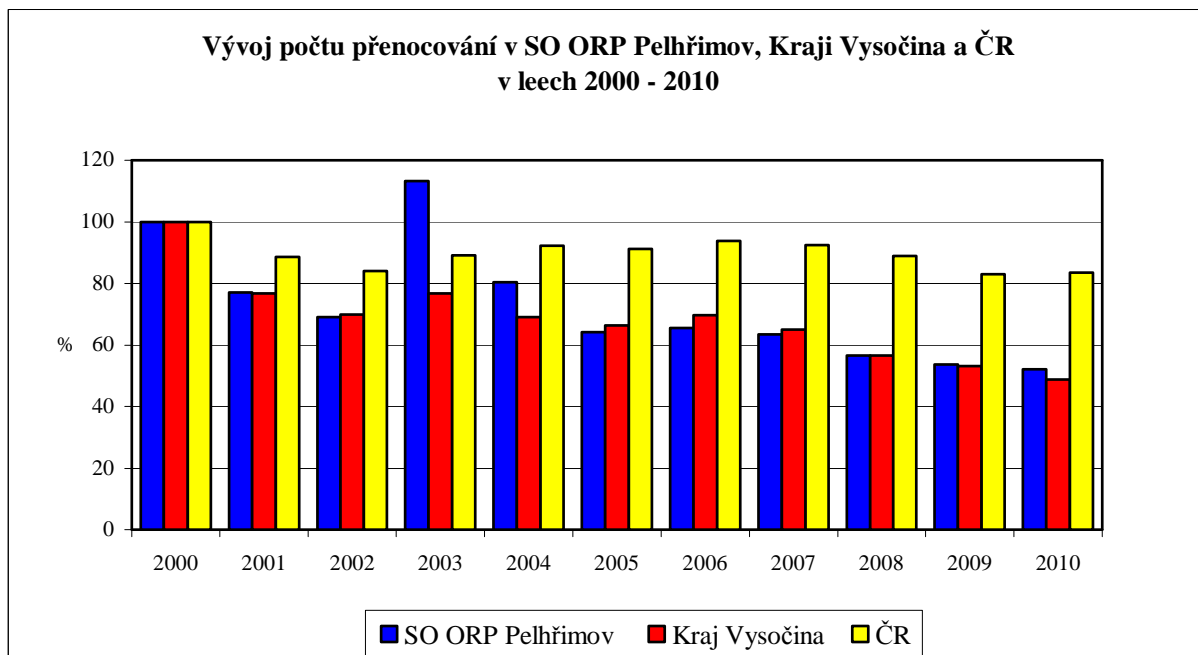

Obr. 17: Procentuální vývoj počtu příjezdů ve správním obvodu ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice v letech 2000 – 2010 (k 31.12.)

Data: Veřejná databáze ČSÚ

Pro lepší možnost srovnání různě velkých územních celků, jimiž jsou správní obvod ORP, kraj Vysočina a Česká republika musela být data zrelativizována přepočtem na procenta. Absolutní počet příjezdů v všech územních celcích v roce 2000 byl zvolen jako základ (100%) a od něj se odvíjely výpočty v dalších letech.

Správní obvod ORP Pelhřimov navštívilo nejvíce turistů v letech 2000, 2003 a 2008, naopak nejméně v letech 2002, 2005 a 2010. Do Kraje Vysočina přijelo největší množství návštěvníků v letech 2006, 2007 a 2008 a nejmenší množství v následujících rocích 2009 a 2010. Podobný vývoj můžeme sledovat i u České republiky, kam nejvíce turistů dorazilo v letech 2006, 2007 a 2008. Zde ale nejméně turistů nepřijelo v následujících letech ale v rocích 2000 a 2002.

Obr. 18: Procentuální vývoj počtu přenocování ve správním obvodu ORP Pelhřimov, Kraji Vysočina a České republice v letech 2000 – 2010 (k 31.12.)

Data: Veřejná databáze ČSÚ

Zjednodušeně můžeme popsat, že počty přenocování na území správního obvodu ORP Pelhřimov od roku 2000 do roku 2010 postupně klesaly, až na výkyv a velký nárůst počtu přenocování v letech 2003 a 2004. V roce 2010 počet přenocování tvořil méně jak polovinu z roku 2000. Podobný vývoj a postupný pokles počtu přenocování sledujeme i v Kraji Vysočina. I zde se objevil příznivější údaj v roce 2003 a počet přenocování se za sledované desetiletí snížil více jak o polovinu. V České republice přenocovalo nejvíce turistů v roce 2000 a pak v letech 2004 až 2007, ale to už bylo o téměř čtyři miliony méně lidí než na začátku sledovaného období. Nejméně lidé v naší republice přenocovalo v letech 2009 a 2010. V procentuálním vývoji můžeme sledovat v obr. č. 18 nejmenší výkyvy v počtu přenocování u České republiky a u kraje Vysočina a SO ORP Pelhřimov jsou výkyvy už mnohem větší.

7 OBČANSKÁ A TECHNICKÁ VYBAVENOST

7.1 Občanská vybavenost

Občanskou a technickou vybavenost obcí můžeme považovat spolu s dalšími za indikátor kvality života v určité obci. Mezi ukazatele občanské vybavenosti obcí byly vybrány veřejné knihovny a jejich pobočky, mateřské školy, nižší stupeň základní školy (1. – 4. třída), úplné ZŠ, střední školy, vyšší odborná škola, ordinace praktického lékaře, stomatologa a pediatra, pošty, sportoviště (hřiště, stadion, tělocvična), a jiná kulturní zařízení (muzeum, středisko volného času, divadlo, kino, galerie, ostatní).

Pro možnost srovnání občanské vybavenosti jednotlivých obcí jsme absolutní čísla získaná ve Veřejné databázi ČSÚ zrelativizovali. Byl vypočítán procentuální podíl jednotlivých obcí na celkovém počtu v celém SO ORP jednotlivého indikátoru a poté byla jednotlivá procentuální skóre sečtena.

V následující tabulce č. 23 můžeme sledovat nejlépe a nejhůře vybavené obce ve správním obvodu ORP Pelhřimov. Nejlépe na tom s občanskou vybaveností jsou největší města a městyse správního obvodu. Jako jediná obec s počtem obyvatel přes jeden tisíc zůstala za první desítkou Horní Cerekev, ale pouze o 0,3 bodu. Na nejhorších místech se neumístily pouze obce s nejmenším počtem obyvatel, ale občanská vybavenost je také závislá na poloze. Pokud obce leží v blízkosti měst nebo tzv. střediskových obcí, často je jejich vybavenost velmi omezená a je kompenzována dobrým spojením veřejné dopravy. V těchto obcích se nenachází ani jedna ze sledovaných služeb, pouze v Útěchovicích se skór 0,9 nalezneme jedno kulturní zařízení.

Tab. 23: Deset nejlépe a nejhůře hodnocených obcí z hlediska občanské vybavenosti ve správním obvodu ORP Pelhřimov k 31.12.2010 a ke školnímu roku 2010/2011

obec	skóre	obec	skóre
Pelhřimov	383,1	Útěchovice	0,9
Černovice	65,0	Arneštovice	0,0
Kamenice nad Lipou	63,9	Bácovice	0,0
Počátky	61,4	Bělá	0,0
Žirovnice	54,8	Bořetín	0,0
Božejov	49,3	Čelistná	0,0
Častrov	47,7	Chýstovice	0,0
Vyskytná	47,3	Pavlov	0,0
Nová Cerekev	37,5	Rovná	0,0
Nový Rychnov	36,5	Útěchovičky	0,0

Data: Veřejná databáze ČSÚ, Městská a obecní statistika

7.2 Technická vybavenost

Technická infrastruktura obcí je dána třemi základními sítěmi a to vodovodní, kanalizační a plynovodní. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách uvádí, že do 31.12.2010 bylo povinné napojení na čistírnu odpadních vod (ČOV) pro obce nad 2000 obyvatel. V případě SO ORP Pelhřimov do této kategorie patří obce Pelhřimov, Kamenice nad Lipou, Žirovnice a Počátky a všechna tato města mají již vybudovanou čističku odpadních vod.

Plynofikována je ve správním obvodu ORP Pelhřimov 22,5% obcí, přesto se plynofikace týká skoro tří čtvrtin obyvatelstva, což má výrazný přínos ke kvalitě ovzduší, který se však zřejmě bude snižovat v souvislosti s růstem ceny zemního plynu.

Naprostá většina obcí má vodovod a kanalizace chybí pouze u necelé čtvrtiny obcí. To se však týká především obcí menších, takže se na kanalizaci nemůže připojit pouze necelých 5% obyvatel celého správního území.

Tab. 24: Podíl obcí a podíl obyvatel správního obvodu ORP Pelhřimov, kteří mají určitou technickou vybavenost k 31.12.2009

síť	podíl obcí	podíl obyvatel
plynofikace	22,5	73,6
vodovod	97,2	99,7
kanalizace	78,9	95,8

Data: Aktualizace územně analytických podkladů SO ORP Pelhřimov, Rozbor udržitelného rozvoje území, Městský úřad Pelhřimov 2011

8 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Základem diplomové práce bylo provedení a následné analyzování dotazníkového šetření s představiteli obcí, zástupci největších podniků a vybraným obyvatelstvem správního obvodu ORP Pelhřimov.

8.1 Dotazníkové šetření s představiteli obcí

Šetření mělo být provedeno ve všech obcích zkoumaného území, ale obec Libkova Voda byla v době tohoto šetření bez zastupitelstva. Starosta Josef Vácha řídí Libkovu Vodu na Pelhřimovsku sám. Pět zbývajících členů zastupitelstva se ke konci loňského roku vzdalo mandátů. Důvodem je výsledek obecního referenda, v němž lidé odmítli záměr nizozemského investora postavit u vesnice bioplynovou stanici kvůli obavám ze zhoršení životního prostředí. Zastupitelé naopak tento plán podpořili. Nové volby by měly být zřejmě koncem května nebo začátkem června. (Pelhřimovský deník, 2.1.2012)

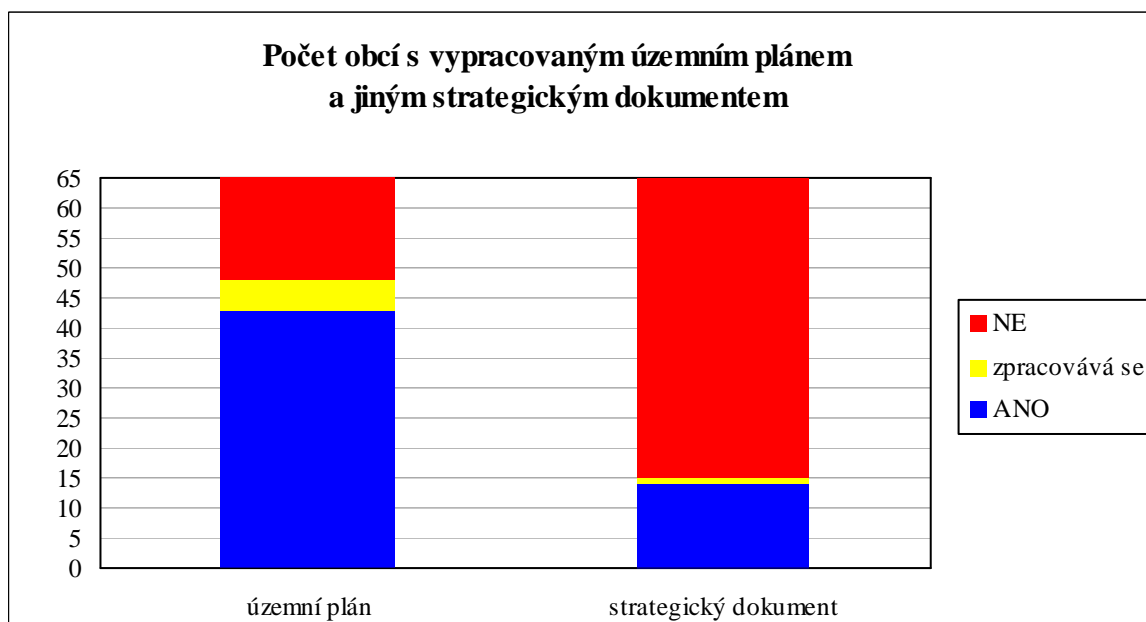
Dalších pět představitelů obcí nebylo k zastižení. Jde o obce Černov, Křeč, Leskovice, Mezná a Střítež pod Křemešníkem. Šetření probíhalo celkem téměř tři měsíce. Nejprve byli představitelé obcí osloveni pomocí elektronické pošty, tímto způsobem odpověděla přibližně třetina oslovených. Zastupitelé, kteří neodepsali, byli osloveni telefonicky. Někteří bohužel vůbec nepoužívají internet a dalších dvacet starostů po této výzvě dotazník elektronicky poslali. Zbýlých třicet obcí jsem navštívila s dotazníky osobně v úředních hodinách obecních úřadů. Tři zastupitelé obcí nebyli k zastižení a dva odmítli dotazník vyplnit.

Výsledky byly tak vyhodnoceny pouze pro 65 obcí ze 71. Výzkum byl zaměřen na rozvojové plány obcí, na zdroje dotací a na celkový názor na dotační politiku Evropské unie. Dále bylo zjišťováno, jestli jsou obce členem nějakého dobrovolného svazku obcí a jak tato spolupráce funguje.

Někteří zastupitelé obcí byli velice vstřícní a podělili se bez problémů o svoje názory, naopak někteří nechtěli některé otázky vůbec hodnotit a rozebírat. Kriticky musím konstatovat, že domluva a komunikace s některými starosty nebo místostarosty je velmi složitá.

Pro budoucí rozvoj obce je důležité mít vytvořený územní plán nebo jiný strategický plán rozvoje. Tyto nástroje slouží zastupitelům obce ke snazšímu řízení rozvoje obce a pomáhá k určení prioritních os rozvoje. Jak lze sledovat na obrázku č.15, 43 obcí má vytvoření územní plán. Jde hlavně o obce s vyšším počtem obyvatel a větší rozlohou. V dalších 5 obcích se územní plán právě vytváří a 17 obcí ho nemá vytvořený vůbec. Většina z nich, dle slov starostů, v nejbližší době tvorbu tohoto dokumentu plánuje. Obce mohou žádat Krajský úřad Kraje Vysočina o finanční příspěvek na vytvoření územního plánu.

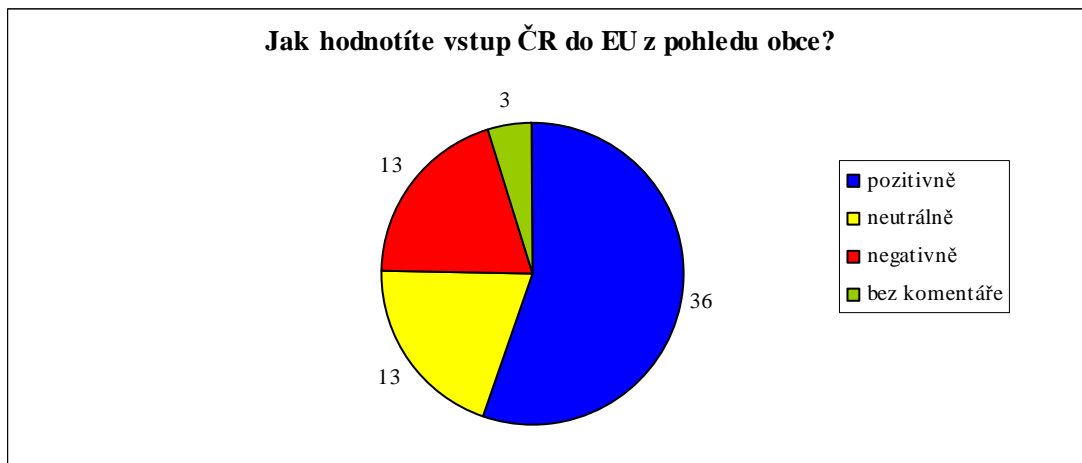
Strategickým dokumentem rozvoje obce disponuje 14 obcí, většinou jde o různé urbanistické studie, místní programy na obnovu venkova či strategické plány rozvoje obcí. V jedné obci se podobný dokument právě zpracovává a 50 obcí žádný takový dokument nemá.

Obr. 15: Počet obcí s vypracovaným územním plánem a jiným strategickým dokumentem

Zdroj: Dotazníkové šetření

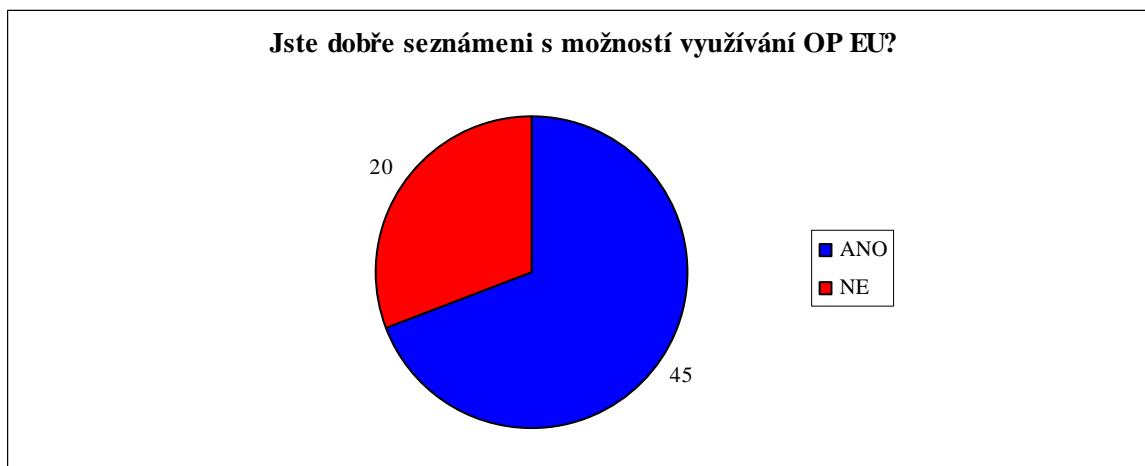
Celkem 36 starostů považuje vstup České republiky do Evropské unie z pohledu obce jako pozitivní. Hlavním důvodem ve většině případů byla právě možnost čerpání dotací tím nové finance do obecních pokladen. Negativně vnímá vstup do EU 13 starostů, většinou jim nevyhovuje nová byrokracie a podle nich i více práce. Stejný počet zastupitelů označil vstup do EU jako neutrální, protože zatím nepřinesl obci žádné výhody, ale ani na něm neshledali žádné nevýhody. Tři oslovení se k této otázce nechtěli vyjadřovat.

Obr. 16: Náзор představitelů obcí na vstup České republiky do Evropské unie.

Zdroj: Dotazníkové šetření

V další otázce jsme se zajímali o to, zda jsou představitelé obcí dobře seznámeni s operačními programy EU a s možností jejich čerpání. Více než dvě třetiny dotázaných odpovědělo, že ano, ale téměř každý měl nějaké výhrady. Převažovala ta, že sice krajský úřad nebo jiné organizace pořádají vzdělávací semináře, kterých se starostové účastní, takže vše znají teoreticky, ale v praxi je velice složité na dotaci dosáhnout a někteří to řeší sjednáním odborné firmy. Dvacet dotázaných odpovědělo, že nejsou dobře seznámeni s možností čerpání dotací EU, opět kvůli složitosti a také nedostatku času, protože neuvolnění starostové se nemohou účastnit všech seminářů.

Obr. 17: Odpovědi na otázku, zda jsou představitelé obce dobře seznámeni s možností využívání Operačních programů Evropské unie

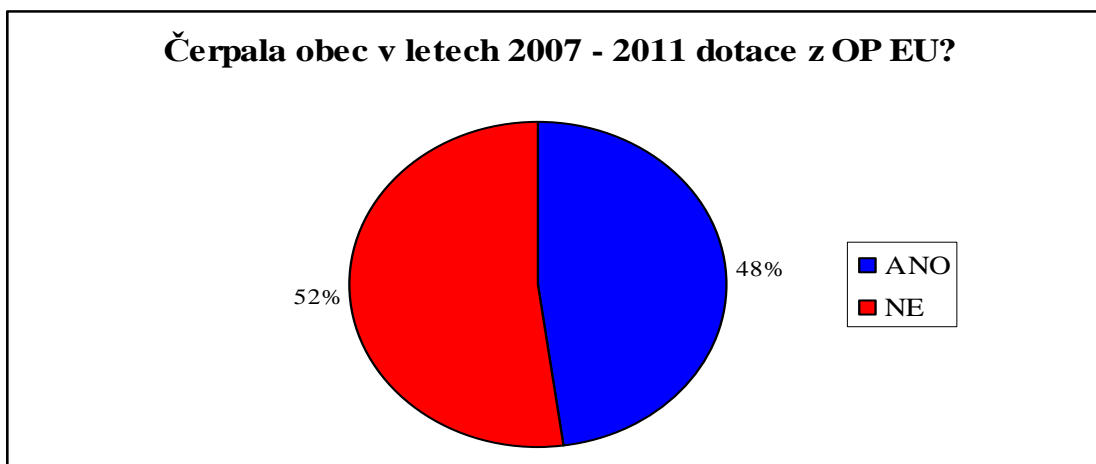
Zdroj: Dotazníkové šetření

V dalších třech otázkách bylo zjišťováno, z jakého zdroje získaly obce nejvyšší dotaci, jaký operační program byl pro obce nejdůležitější a jestli čerpaly finance z Programu rozvoje venkova. Všechny tyto otázky byly vztaženy k rokům 2007 až 2011.

Obr. 18: Vyhodnocení otázky, který finanční zdroj byl pro obec v letech 2007 – 2011 nejdůležitější.

Zdroj: Dotazníkové šetření

Obr. 19: Podíl obcí, které čerpaly dotace z OP EU

Zdroj: Dotazníkové šetření

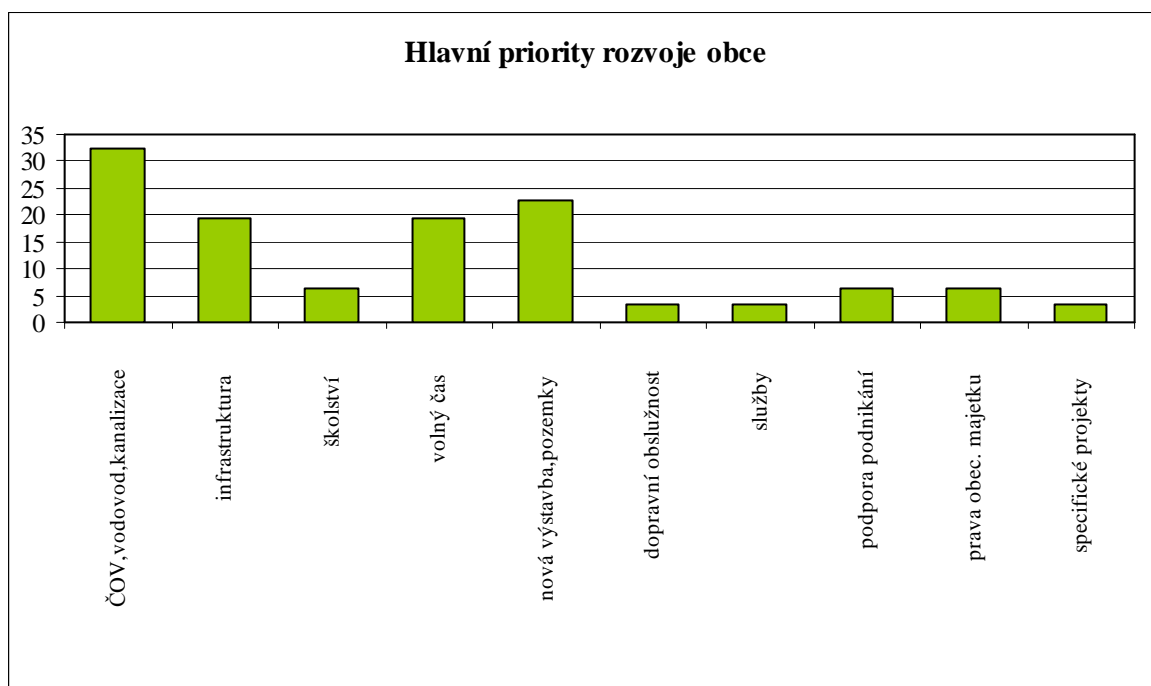
Většina obcí čerpala více financí z rozpočtu Kraje Vysočina než z Operačních programů EU. Nejvíce využívaly obce Program obnovy venkova a Fond Vysočiny. Ze evropských zdrojů bylo čerpáno hlavně z Programu rozvoje venkova, Operačního programu životní prostředí a Regionálního operačního programu Jihovýchod.

Téměř každá obec čerpala dotaci na „Zakládání nových kontaktních míst Czech POINT“ z Integrovaného operačního programu. Předmětem projektu Zakládání nových kontaktních míst Czech Point je elektronizace veřejné správy, vyřizování úředních dokumentů (výpis z obchodního rejstříku, rejstříku trestů, výpis bodového konta řidičů apod.) na jednom místě a vybavení kontaktních míst moderními informačními technologiemi. Malé obce mohou čerpat z tohoto programu 79 837Kč a větší obce 58 259Kč. Problémem je, že i obce, které dotaci na Czech Point získaly, uvedly v dotazníku, že žádnou dotaci z EU nedostaly a ani o ni nežádaly. Po rozsáhlejším přezkoumání této dotace bylo zjištěno, že tato dotace byla přidělena Ministerstvem vnitra každé obci, která Czech Point založila. Obce tak o dotaci nemusely žádat a pouze poslaly potvrzení o založení Czech Pointu.

V příloze č. 10 je uvedeno také srovnání čerpaných dotací z Kraje Vysočina a EU přepočtené na jednoho obyvatele obcí. Nejvíce peněz na obyvatele od Kraje Vysočina dostala v letech 2007 až 2011 obec Lidmaň a to 26 209Kč. Za ní se umístily obce, které získaly od 10 do 16 000Kč. Je poměrně zajímavé, že všechny tyto obce mají méně než 100 obyvatel. Naopak nejméně z krajských dotací (od 101 do 1000Kč na obyvatele) dostaly největší obce správního obvodu jako je Pelhřimov, Kamenice nad Lipou, Žirovnice, Počátky, Černovice a Nový Rychnov. Hlavním zdrojem dotací z krajského úřadu je Program obnovy venkova, který mohou využívat pouze obce s méně než 1 500 obyvateli. Větší obce a města tak čerpají krajské dotace pouze z Fondu Vysočiny nebo z dalších programů jako je Program obnovy kulturních památek, Drobné vodohospodářské akce, Územně plán. dokumentace, Ochrana obecního majetku, Ochrana před povodněmi, Výstavba a obnova vodovodů, Významná výročí obcí a Válečné hroby a pietní místa. Pro menší obce, ale tvoří dotační tituly Kraje Vysočina významný finanční zdroj. Průměrně bylo ve správním obvodu z krajských dotací čerpáno 2 151Kč na obyvatele.

Z dotací EU čerpaly nejvíce Kč na obyvatele obce Lhota-Vlasenice, Báčovice a Žirov. Obec Lhota-Vlasenice čerpala z Operačního programu Životní prostředí částku 349 085Kč na "Vyhledání nového vodního zdroje pro obec Lhota-Vlasenice, místní část Vlasenice", obec Báčovice čerpala 1 969 008 z Programu rozvoje venkova a obec Žirov 1 555 335Kč také z PRV. Devět obcí (Chýstovice, Hojovice, Nová Buková, Černov, Dubovice, Libkova Voda, Kojčice, Olešná a Jankov) nečerpalo z EU žádné dotace.

V otázce na hlavní priority rozvoje obce do budoucnosti podal někdo pouze jednu odpověď, někdo naopak napsal více věcí. U poloviny obcí patří mezi priority výstavba čističky odpadních vod, vybudování kanalizace či vodovodu. Mezi největší počty odpovědí byla zařazena také oprava infrastruktury, hlavně dopravních komunikací a chodníků, a výstavba nebo oprava volnočasových zařízení (dětská hřiště, koupaliště, sportoviště nebo kulturní domy). Mnoho starostů považuje za důležité udržet v obci mladé rodiny nebo i přilákat nové. Chtějí toho dosáhnout pomocí nových stavebních pozemků nebo investic do výstavby domů. Dalším nástrojem na udržení nebo zvýšení počtu obyvatel jsou dle dotázaných podpora podnikání, volnočasových aktivit, udržení nebo vznik nových mateřských a základních škol, dostatečná občanská vybavenost a dopravní obslužnost. Mezi odpověďmi se objevily také specifické priority, jako je vznik kompostárny v Pelhřimově, rozšíření vytápění biomasou v Nové Cerekvi či naopak zastavení jednání o vzniku bioplynové stanice u obce Rynárec.

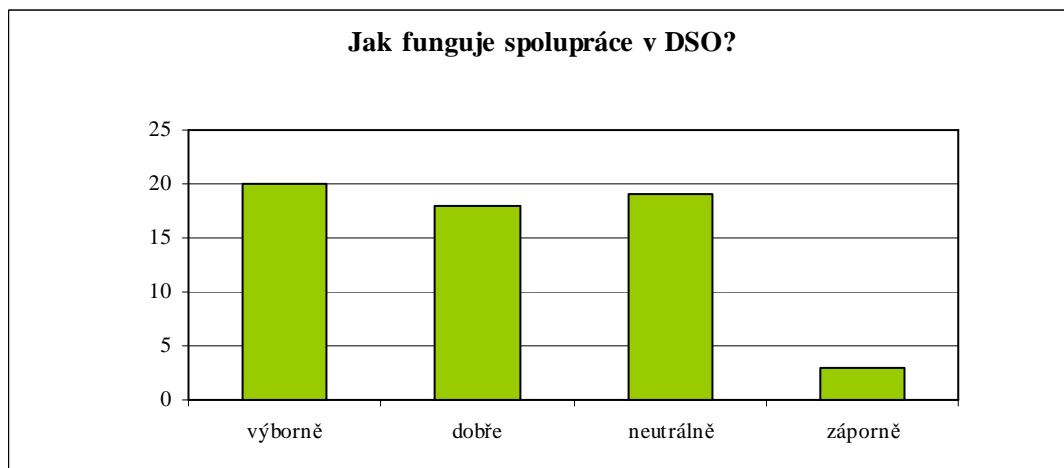

Obr. 20: Hlavní priority rozvoje obcí

Zdroj: Dotazníkové šetření

Na otázku, jak funguje spolupráce obcí v dobrovolném svazku obcí, kterého jsou členem, 20 zástupců obcí odpovědělo, že výborně, a 18 zástupců, že dobře. Lze konstatovat, že velká většina, 38 z 60, je se spoluprací spokojena. Dalších 19 starostů hodnotí spolupráci neutrálně, většinou proto, že jim nepřinesla ještě žádný užitek. Třem starostům spolupráce

nevyhovuje vůbec. Jako konkrétní důvody uvedli shodně, že ostatní DSO fungují lépe, protože v jejich vedení jsou ctizádostivější lidé, kteří vymýšlí nové projekty, propagaci spolku atd.

Obr. 21: Názor starostů na spolupráci v dobrovolném svazku obcí

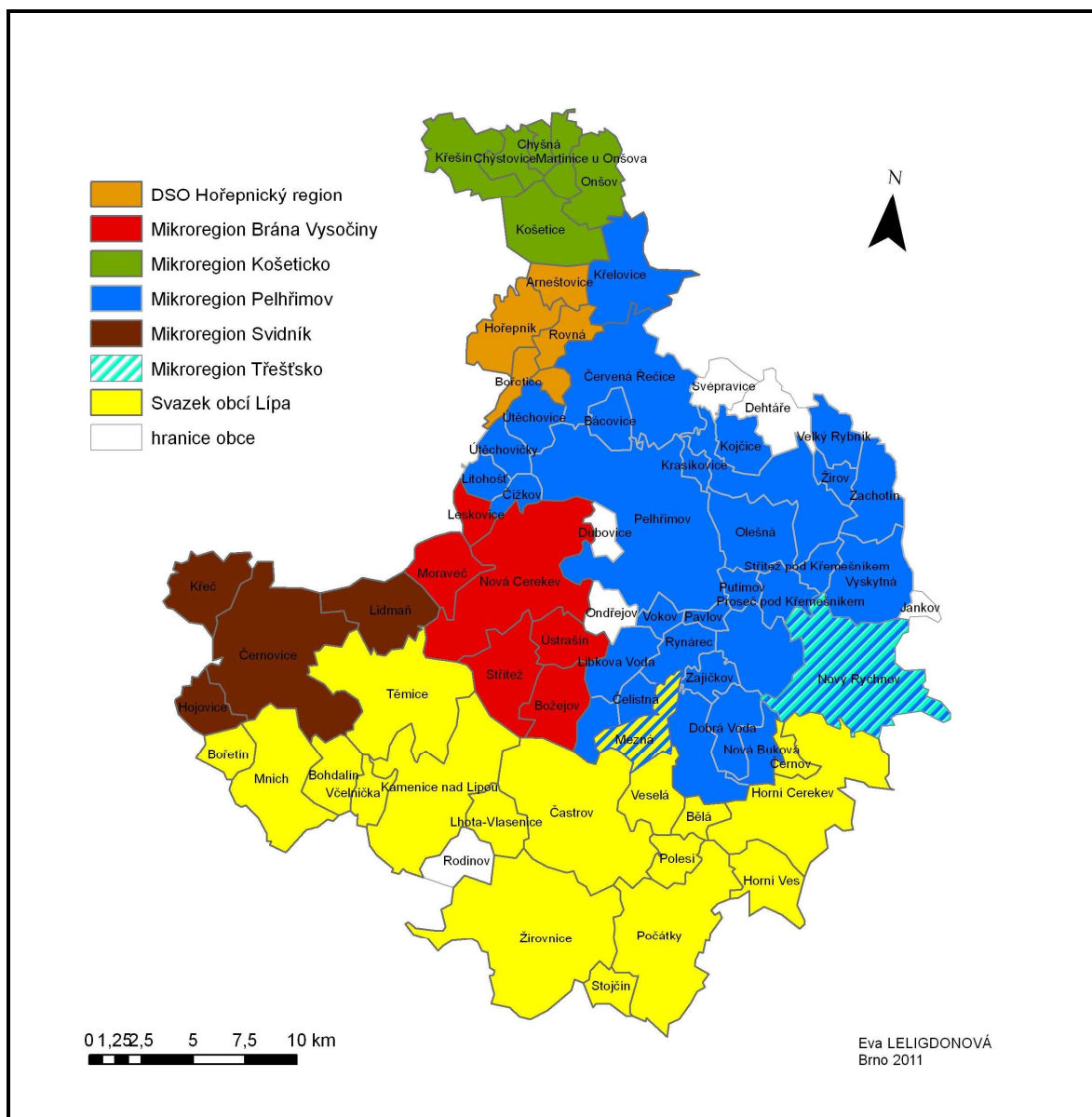
Zdroj: Dotazníkové šetření

Svazky obcí a sdružení

Mikroregiony a svazky obcí jsou sdružení několika obcí za účelem dosažení společného cíle. Typickým rysem takového svazku je vznik z vlastní iniciativy, nikoliv příkazem nadřízeného orgánu nebo ze zákona. Spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí podle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích nebo zakládáním právnických osob podle Obchodního zákoníku dvěma nebo více obcemi.

Mezi mikroregiony se započítávají jak svazky obcí podle zákona číslo 128/2000 Sb., tak sdružení, která byla založena podle Občanského zákoníku (některé mikroregiony jsou stále ještě založeny podle staršího zákona č. 367/1990 Sb.). (Centrum pro regionální rozvoj ČR)

Na území správního obvodu ORP Pelhřimov se nachází nebo částečně zasahuje sedm svazků a sdružení obcí. Do některého z nich jsou zapojeny téměř všechny obce kromě obcí Dehtáře, Dubovice, Jankov, Ondřejov, Rodinov a Svěpravice. Obce Mezná a Nový Rychnov jsou členy dvou svazků obcí.

Obr. 22: Dobrovolné svazky obcí ve správním obvodu ORP Pelhřimov

Zdroj: Kraj Vysočina (www.kr-vysocina.cz), ArcCR 500

Sdružení mikroregionu Pelhřimov

Sdružení mikroregionu Pelhřimov je největším sdružením nacházejícím se na území správního obvodu ORP Pelhřimov. Mikroregion sdružuje čtyřadvacet členských obcí a dvě společnosti města Pelhřimova, má za sebou pět let existence a na jeho území žije téměř 23 tisíc obyvatel.

Předmětem činnosti sdružení je zejména koordinace postupů při řešení problémů týkajících se aktivizace regionu a jeho přetváření v moderní evropský region.

Region vznikl na základě Zakladatelské smlouvy dne 17. 2. 2000. Zakládajícími členy byly obce Kojčice, Vokov, Báčovice, Útěchovičky, Krasíkovice, Pavlov, Čížkov, Rynárec a Město Pelhřimov. V průběhu tří let se k mikroregionu přidaly další členské obce: Červená Řečice, Dobrá Voda, Křelovice, Libkova Voda, Litohošť, Nová Buková, Nový Rychnov, Olešná, Putimov, Útěchovice, Velký Rybník, Vyskytná, Zachotín, Zajíčkov, Žirov, Městská správa lesů Pelhřimov spol. s r. o. a Poutní Hotel Křemešník spol. s r. o.

Sdružení si klade za hlavní úkol své činnosti vzájemnou spolupráci při rozvoji celé oblasti, ale i jednotlivých obcí. Za pomoci Regionální rozvojové agentury (RRA) Vysočina byl zpracován projekt „Strategie rozvoje mikroregionu Pelhřimov“ (2000; aktualizovaný v r. 2002), jehož součástí je řešení technické a dopravní infrastruktury, podpora podnikání, rozvoj malého a středního podnikání, kvalita života, sociální rozvoj obcí, rozvoj cestovního ruchu a ochrana životního prostředí. Dále byl v roce 2004 RRA Vysočina vypracován projekt „Zpracování projektu a realizace cyklotrasy Pelhřimov - Červená Řečice (2003). Od roku 2008 poskytuje Sdružení mikroregionu Pelhřimov svým členským obcím příspěvek v hodnotě 10 000 Kč na zpracování žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 (PRV). Tato finanční podpora byla poskytnuta obcím dle podmínek PRV, tedy obcím do 500 obyvatel.

Zástupci Sdružení mikroregionu Pelhřimov se pravidelně setkávají na zasedáních valné hromady konaných dvakrát do roka, kde se společně věnují plnění úkolů a řešením problematiky, týkající se Sdružení mikroregionu Pelhřimov. (Sdružení mikroregionu Pelhřimov, www.mikroregion-pel.cz)

Dle dotazníkového šetření je většina obcí se spoluprací v tomto sdružení spokojena. Pouze tři starostové menších obcí mají výhrady k tomu, že „město nemá příliš zájem podporovat vesnice v okolí a zatěžovat se činností, jež přímo nevede k zviditelnění města a nepřináší finance“.

Svazek obcí Lípa

Svazek obcí Lípa vznikl ustavující valnou hromadou dne 5. 12. 2005 v Kamenici nad Lipou jako nástupce zájmového sdružení právnických osob Pelhřimovsko-jih. Hlavním cílem činnosti a předmětem zájmu svazku je všestranný rozvoj regionu při vzájemné spolupráci všech zúčastněných subjektů. Svazek obcí sdružuje 15 obcí a 4 města. Svazek

sdužuje obce a města Bělá, Bohdalín, Bořetín, Častrov, Černov, Horní Dubenky, Horní Ves, Lhota-Vlasenice, Mezná, Mnich, Polesí, Stojčín, Těmice, Včelnička, Veselá, Horní Cerekev, Kamenice nad Lipou, Počátky, Žirovnice čítající celkem 15 376 obyvatel. Rozloha zájmového území činí 297 km² s hustotou osídlení 52 obyvatel/km². (Svazek obcí Lípa, www.svazeklipa.cz)

S fungováním Svazku obcí Lípa jsou jeho členové spokojeni, ale někteří mají výhrady k vedení svazku: „Ve vedení musí být lidé, kteří jsou zapálení pro vytváření nových věcí a zároveň musí pro různé projekty získat většinu členských obcí, což je v dnešní době velice náročné na získání a obětování svého osobního volna“ nebo „je zapotřebí zlepšit organizaci, zaměstnat lidi znalé problematiky“.

Mikroregion Brána Vysočiny

Mikroregion Brána Vysočiny byl založen v roce 2000. Jedná se o sdružení šesti obcí a dvou družstev (Městys Božejov, městys Nová Cerekev, obce Moraveč, Leskovice, Ústrašín a Střítež, Výrobně obchodní družstvo Nová Cerekev a Zemědělské obchodní družstvo Božejov). Území mikroregionu se nachází jihozápadně od Pelhřimova, na rozloze 7680 ha a žije zde cca 2500 obyvatel. Mikroregion byl založen za účelem bližší spolupráce obcí a dalších právnických osob, které společně řeší například dopravní obslužnost, školství, budování cyklostezek, údržbu krajiny i lesních porostů. Okrajem mikroregionem Brána Vysočiny prochází stezka „Greenway“ - řemesel a vyznání“, která vede z Telče přes Jindřichův Hradec, Kamenici nad Lipou, Novou Cerekev, Moraveč a dále na Pelhřimov. (Mikroregion Brána Vysočiny, www.branavysociny.cz)

K Mikroregionu Brána Vysočiny neměl konkrétní výhrady žádný z členů. Naopak byly zaznamenány pouze odpovědi, že „mikroregion funguje skvěle“ atd.

(Mikroregion Brána Vysočiny)

Mikroregion Košeticko

Mikroregion Košeticko vznikl 28.12.2001 transformací zájmového sdružení právnických osob „Prospěch“ na dobrovolný svazek pěti samostatných obcí. Od 1. 1. 2007 přistoupila obec Onšov. Důvodem vzniku byla snaha o zlepšení spolupráce za účelem většího rozvoje

a prosperity obcí spádového území na samé severozápadní hranici kraje Vysočina s krajem Středočeským. Rozloha území mikroregionu je 4 670 ha a žije zde 1 303 obyvatel. Svazek sdružuje obce Košetice, Chyšnou, Chýstovice, Křešín, Martinice u Onšova a Onšov. Největší obcí jsou Košetice, podle nichž nese mikroregion i název. Prvním významným a finančně náročným počinem mikroregionu Košeticko byla přístavba dvoutřídní mateřské školy u ZŠ Košetice. Protože se mikroregion Košeticko nachází v malebné přírodě s čistým ovzduším, zaměřil jeho činnost na vybudování a rekonstrukci cyklostezek s odpočinkovými mobiliáři pro zvýšení a zlepšení turistického ruchu v této lokalitě. (Mikroregion Košeticko, www.koseticko.cz)

K fungování Mikroregionu Košeticko se členové vyjadřovaly pozitivně nebo neutrálně. Byla zaznamenána pouze jedna výtka a to, že „ve vedení by mělo být více mladších a ctižádostivějších lidí“.

Dobrovolný svazek obcí Hořepnický region

Dobrovolný svazek obcí Hořepnický region vznikl v roce 10. 1. 2001. Jeho zakladateli a do této doby i členy jsou obce Arneštovice, Bořetice, Rovná a Hořepník. Mikroregion vznikl jako přirozený celek spádového vnitřně konzistentního území. Členy spojují historické a kulturní tradice, ale také společné problémy. Hlavním předmětem činnosti sdružení je zejména: rozvoj sociálního a ekonomického prostředí nebo doprava. Nejvýraznější aktivitou je přírodní parket v Hořepníku, který je provozován obcemi mikroregionu s výjimkou obce Rovná. Členské obce mikroregionu spadají pod správní obvod ORP Pelhřimov, i když nejbližším městem je Pacov. Celkový počet obyvatel se pohybuje okolo 860 a katastrální rozloha je 2 689 ha. Cílem dobrovolného svazku obcí je zlepšování kvality života v jednotlivých obcích. (DSO Hořepnický region, www.horepnicko.cz)

Sdružení Svidník

Sdružení Svidník je zájmové sdružení právnických osob, jeho sídlem jsou Černovice a jeho cílem je rozvoj regionu. Sdružuje celkem 7 obcí a bylo založeno v roce 2000. Z obcí spadajících pod SO ORP Pelhřimov sem patří město Černovice, a obce Hojovice, Křeč a Lidmaň. (Sdružení Svidník, www.svidnik.cz)

Mikroregion Třešťsko

Mikroregion Třešťsko se rozprostírá ve střední části Českomoravské vrchoviny, byl založený 3. ledna 2001 v Třešti, sdružuje v současné době 18 obcí s celkovým počtem 37 místních částí. Do SO OPR Pelhřimov patří pouze město Nový Rychnov. Ostatní spadají pod jiné SO ORP. (Mikroregion Třešťsko, www.trestsko.net)

MAS Via Rustica

Podnět k založení sdružení Via rustica ve formě tzv. „místní akční skupiny" (MAS), tj. dobrovolného společenství subjektů s vyrovnaným zastoupením veřejné, podnikatelské a občanské sféry, vzešel z úspěšně se vyvíjející spolupráce zástupců mikroregionů Stražiště a Svidník a aktivních místních občanů a občanských sdružení, institucí a podnikatelů, kteří se shodli na potřebě společné snahy o všestranný dlouhodobý udržitelný rozvoj zájmového území. Dle pravidel pro vznik místních akčních skupin je nutno zachovat minimální počet členů ze soukromého sektoru ve výši alespoň 50 % členů.

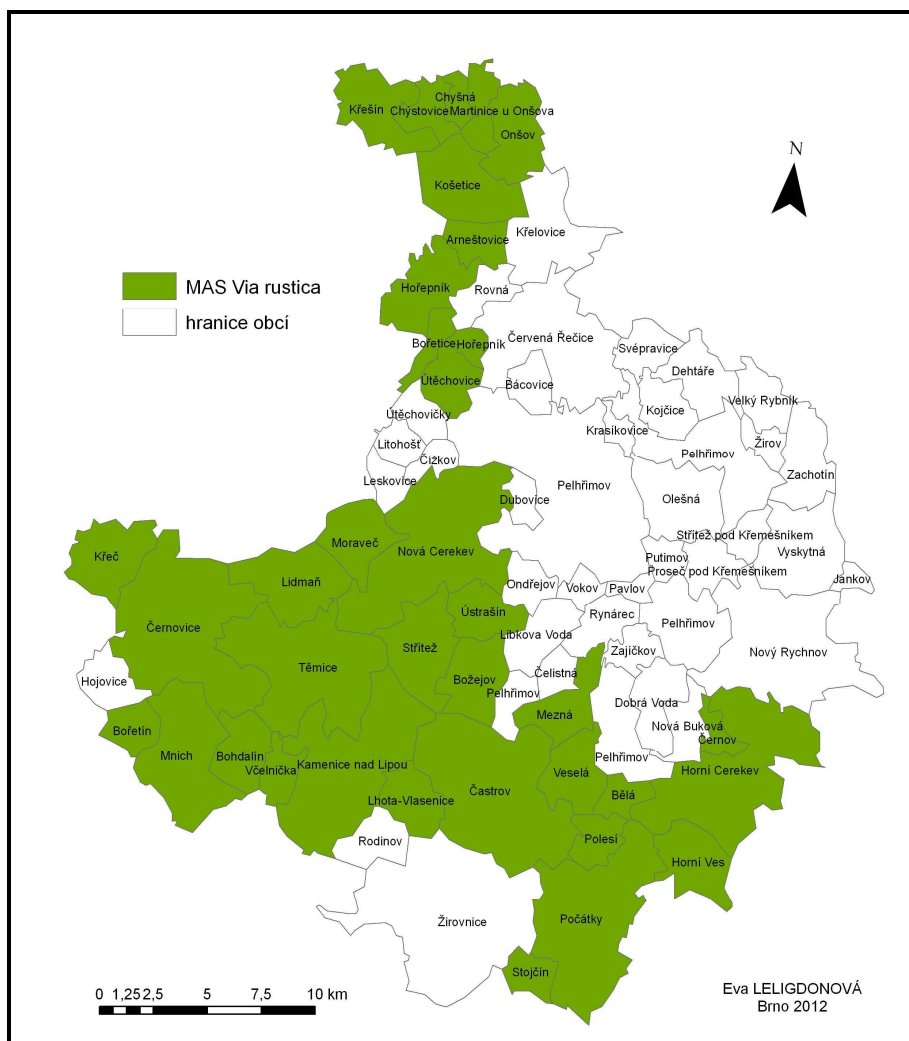
Místní akční skupina je složena celkem ze 22 členů, přičemž tento seznam se dle pravidel pro místní akční skupiny dělí na členy soukromého sektoru a na členy veřejného sektoru. Z veřejného sektoru sem patří Svazek obcí Brána Vysočiny, Svazek obcí Mikroregion Košeticko, Dobrovolný svazek obcí Hořepnický region, Svazek obcí Lípa, Sdružení Svidník, Svazek obcí mikroregionu Stražiště a Ústav sociální péče Lidmaň.

Soukromý sektor členů místní akční skupiny je složen z občanského sektoru (Český svaz ochránců přírody Pacov a Občanské sdružení Dobromysl Pacov), podnikatelského sektoru (čtyři zemědělské podniky) a fyzických osob (osm převážně představitelů členských obcí). Cílem sdružení je přispívat k udržitelnému všestrannému rozvoji regionu a uchování jeho historických, kulturních a přírodních hodnot a podporovat vzájemnou spolupráci občanů a občanských sdružení, obcí, podnikatelů a dalších subjektů z veřejného i soukromého sektoru vedoucí k naplňování tohoto cíle.

Za tímto účelem se sdružení věnuje nebo chystá věnovat zejména plánování, přípravě, a koordinaci rozvojových aktivit v regionu, vytváření strategických integrovaných dokumentů, získávání prostředků z veřejných i soukromých zdrojů, poradenství v oblasti regionálního rozvoje a souvisejících dotačních programů, vytváření podmínek pro zvýšení

informovanosti a spolupráci se širokou veřejností a její zapojování do rozhodovacích procesů na místní a regionální úrovni, obnovu a rozvoj historického, kulturního a přírodního bohatství regionu, propagaci regionu a spolupráci s dalšími tuzemskými i zahraničními subjekty zabývajícími se rozvojem venkova.

(MAS Via Rustica, www.viarustica.cz)

Obr. 23: Členské obce MAS Via rustica

Data: Via rustica (www.viarustica.cz), ArcCR 500

8.2 Dotazníkové šetření s vybranými podniky

Dotazníkové šetření bylo provedeno v deseti firmách sídlících na území správního obvodu ORP Pelhřimov. Byly vybrány podniky s větším počtem zaměstnanců a také s dlouhou tradicí. Šetření bylo zaměřeno na počet zaměstnanců a jeho vývoj, obrat firmy, majetkové vztahy a také na využívání dotací EU.

Tab. 25: Výsledky dotazníkové šetření s vybranými podniky sídlícími na území SO ORP Pelhřimov

název	rok vzniku	počet zaměstnanců	Vývoj počtu zaměstnanců	Roční obrát(Kč)	majitel	pobočky	dotace	Operační program
AGROSTROJ a.s.	1990	1300	roste	2,1 mld.	český	Počátky	ANO	Podnikání a inovace
ADÉLKA a.s.	1990	232	nemění se	0,2 mld.	český	Humpolec, Pacov, Kostelec, Tábor, Jindřichův Hradec, Havl.Brod, Zruč n. S.	NE	-
AGOS stavební a.s.	1992	220	roste	0,4 mld.	český	NE	NE	-
CIRET, s.r.o.	1990	200	roste	0,4 mld.	německý	České Budějovice	NE	-
DUP - družstvo Pelhřimov	1988	180	klesá	0,1 mld.	český	Nový Rychnov	NE	-
Lesy Pelhřimov a.s.	1992	60	nemění se	0,4 mld.	český	Kamenice n. L., Nová Cerekev	ANO	OP Životní prostředí
Madeta a.s., závod Pelhřimov	1991	135	klesá	0,5 mld.	český	NE	ANO	Lidské zdroje a zaměstnanost
Spojené Kartáčovny a.s.	1991	750	nemění se	0,8 mld.	český	NE	ANO	Lidské zdroje a zaměstnanost
UNICLEAN spol. s.r.o	1996	250	klesá	43 mil.	český	Havl.Brod, Olomouc, Český Krumlov, Praha, Litoměřice	NE	-
ZZN Pelhřimov a.s.	1992	153	roste	2,5 mld.	český	Pacov, Kuřim, Humpolec, Šebířov, Jarošov n. N.	ANO	SZIF

Zdroj: Dotazníkové šetření

Jak můžeme sledovat v tabulce č. 25 většina podniků uvádí rok vzniku na počátku 90. let 20. století. Tyto podniky vznikly privatizací již fungujících společností. Největším podnikem dle počtu zaměstnanců je firma AGROSTROJ a.s., zabývající se výrobou

zemědělských strojů, s 1 300 zaměstnanci. Za ní následují Spojené kartáčovny a.s. se 750 zaměstnanci. Tato firma je největším výrobcem kartáčnických výrobků v Evropě. V dalších dotazovaných společnostech se počet zaměstnanců pohybuje od 100 do 200. Nejmenším podnikem jsou Lesy Pelhřimov a.s. se 60 zaměstnanci. Vývoj počtu zaměstnanců se odvíjel od úspěšnosti podniků odolat nebo se rychle zotavit z následků ekonomické krize. U většiny podniků klesl v roce 2009 počet zaměstnanců. U třech podniků (DUP - družstvo Pelhřimov, Madeta a.s. a UNICLEAN spol. s.r.o.) pokles pokračoval i letech 2010 a 2011, u čtyřech podniků se situace zlepšila a v roce 2011 počet pracovníků roste a tři podniky uvedly, že se jejich počet nijak výrazně nemění. Největší roční obrat uvedly podniky ZZN Pelhřimov a.s. a AGROSTROJ a.s. a je přes 2 miliardy Kč. Ostatní firmy mají obrat pod 1 mld. Kč. Devět z deseti dotázaných podniků má českého majitele. Pouze společnost CIRET s.r.o. patří pod mezinárodní korporaci, která má německé majitele a jednatele. Nejvíce poboček mimo město Pelhřimov má ADÉLKA a.s., zde se ale nejedná o výrobní závody, ale pouze o prodejny produktů vyrobených v Pelhřimově. Podobné je to i s úklidovou firmou UNICLEAN spol. s.r.o., která má v uvedených městech kanceláře.

Operační programy EU využívá pět podniků. Nejvíce jich využil AGROSTROJ a.s., který čerpal dotace z OP Podnikání a inovace na výrobu nového stroje „Mulčovač 2008“, na výstavbu školicího střediska a na „Inovace výrobní linky speciální výroby“. Spojené kartáčovny a.s. a Madeta a.s. využily OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Spojené kartáčovny a.s. na projekt „Rozvoj lidských zdrojů společnosti Spojené kartáčovny“ a Madeta a.s. na projekt „Zvýšení adaptability zaměstnanců firmy Madeta“. Lesy Pelhřimov a.s. čerpají dotace na různé projekty z OP Životní prostředí a ZZN Pelhřimov a.s. dostává od Státního zemědělského intervenčního fondu přímé platby na obdělávanou půdu.

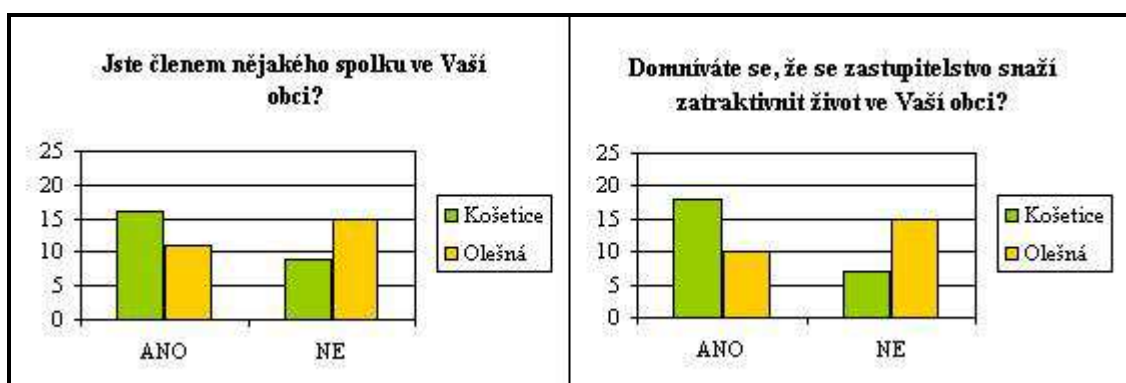
8.3 Dotazníkové šetření s obyvateli obcí

Vzhledem k počtu členských obcí nebylo reálné provést dotazníkové šetření s obyvateli všech obcí spadajících pod správní obvod ORP Pelhřimov. Po domluvě s vedoucím práce byly vybrány dvě obce s rozdílnou polohou a velikostí. Obec Olešná měla k 26.3.2011 594 obyvatel. Tato obec je vzdálena 3 km od Pelhřimova a leží na frekventované silnici směrem na Jihlavu. Obec Košetice má 708 obyvatel a leží 20 km od Pelhřimova. Je to

bývalá „středisková“ obec a na rozdíl od Olešné zde najedeme dobrou občanskou vybavenost.

Anketní šetření bylo provedeno s 25 obyvateli z každé obce. Přičemž byli vybráni respondenti různých věkových skupin (nejčastěji 26 – 50 let) a také s různým ekonomickým statutem (nejčastěji zaměstnanci, příp. důchodci a studenti). Poměr mužů a žen byl téměř vyrovnaný (27 žen, 23 mužů).

První otázky byly zaměřeny na spokojenost s prací zastupitelstva obce a na členství obyvatel v různých spolcích či organizacích.

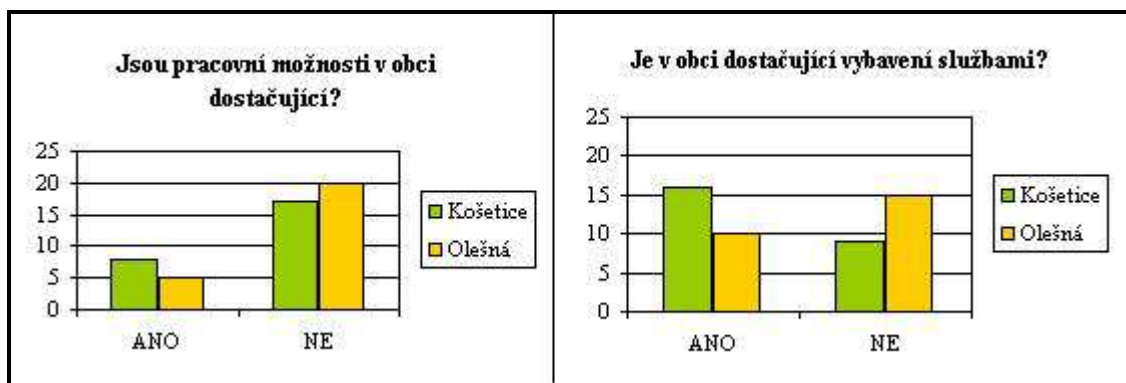

Obr. 24: Odpovědi na otázky zda jsou obyvatelé Košetice a Olešné členy nějakého spolku či organizace a zda se domnívají, že se zastupitelstvo snaží zatraktivnit život v obci

Zdroj: Dotazníkové šetření

Jak můžeme sledovat na obrázku č. 22, se snahou zastupitelů a lidí v obci zlešit či nějak zpříjemnit život v obci jsou spokojeni více obyvatelé Košetice, kteří se ve většině přiklání ke kladné odpovědi. Naopak v Olešné 15 z 25 lidí odpovědělo záporně.

Podobně byla vyhodnocena i otázka, zda jsou obyvatelé členy nějakého spolku či organizace v obci. V obou obcích funguje na dobré úrovni Sbor dobrovolných hasičů, do kterého se mohou přihlásit jak nejmenší děti, tak senioři či ženy. V Košeticích má navíc dlouhou tradici místní fotbalový klub a střelecký klub. Paní starostka založila také „Český svaz žen Košetice“ a Pionýrkou skupinu „Radost“, které se zaměřují hlavně na ženy a děti a pořádají různé kroužky či tábory.

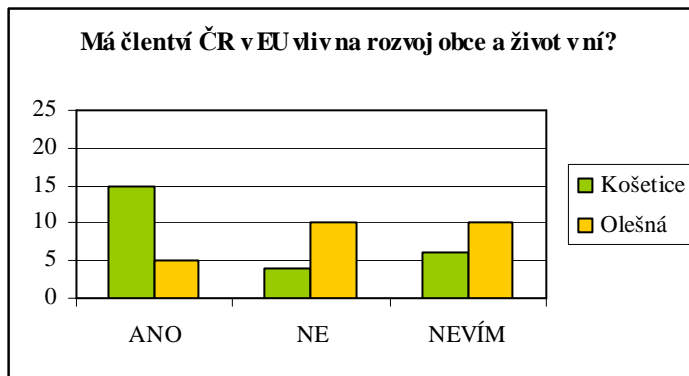

Obr. 25: Odpovědi na možnosti získání zaměstnání a vybavenost službami v obcích Košetice a Olešná

Zdroj: Dotazníkové šetření

Ani v jedné obci nejsou obyvatelé spokojeni s nabídkou pracovních možností a většina dotázaných musí za prací dojíždět do měst v regionu – z Olešné nejvíce lidí dojíždí do Pelhřimova a čtyři dotázaní do Jihlavy, z Košetic dojíždí obyvatelé do Pacova, Pelhřimova, ale také do Benešova či Prahy. Co se týká vybavení službami, tak se názor lišil hlavně v závislosti na věku respondentů. Starší obyvatelé byli s vybaveností službami spokojeni a odpovídali, že potřebují pouze obchod s potravinami a poštu, a naopak dotazovaní mladšího věku odpovídali záporně.

Z Olešné dojíždí nejvíce lidí do Pelhřimova za službami každý den. Hlavním důvodem jsou nákupy, návštěvy lékaře nebo lékárny a u mladších lidí návštěvy kina, restaurací a různých kulturních akcí. Z Košetic jezdí do centra regionu nejvíce dotázaných průměrně jednou za měsíc nebo jednou za dva týdny. Důvodem jsou většinou nákupy nepotravinového zboží, návštěva lékařů – specialistů, návštěvy přátel či rodiny. Na běžné nákupy jezdí obyvatelé Košetic spíše do bližšího města Pacov. Nejčastějším dopravním prostředkem, který k těmto cestám dotazovaní využívají je vlastní automobil.

Obr. 26: Odpovědi respondentů na otázku, zda má členství České republiky v Evropské unii vliv na rozvoj obcí Košetice a Olešná a život v nich

Zdroj: Dotazníkové šetření

V obci Olešná odpověděl shodný počet dotázaných, že členství České republiky v Evropské unii vliv na rozvoj obce a život v ni záporně nebo zaškrtili možnost „nevím“. Kladně odpověděla pouze pětina respondentů. Naopak obyvatelé Košetice odpovídali převážně kladně. Důvodem je hlavně to, že v obci Olešná nejsou obyvatelé informováni o tom, jestli obec čerpá dotace z EU. V Košetících v místním zpravodaji vychází články a úspěšných projektech obce a o snaze získat nějaké finance z Operačních programů EU a obyvatelé mají tak k členství v EU kladnější postoj.

9 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (ang: Strengths) a slabé (ang: Weaknesses) stránky, příležitosti (ang: Opportunities) a hrozby (ang: Threats). SWOT analýza je velmi dobře využitelná při strategickém plánování. Základ metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do 4 výše uvedených základních skupin. Vzájemnou interakcí faktorů silných a slabých stránek na jedné straně vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé lze získat nové kvalitativní informace, které charakterizují a hodnotí úroveň jejich vzájemného střetu. (Odbor pro strategii Masarykovy univerzity, 2008)

Silné stránky

- Kladný přirozený přírůstek
- Pokles úmrtnosti
- Nízká rozvodovost
- Růst vzdělanosti
- Nízká míra nezaměstnanosti
- Výborná kvalita ovzduší
- Vysoká úroveň koeficientu ekologické stability
- Kvalitní dopravní spojení (blízkost dálnice D1, silnice I19, železnice)
- Dobré podmínky pro podnikání
- Relativně velké množství malých a středních podniků
- Schválený územní plán u většiny obcí
- Dostatek zastavitelných ploch pro bydlení
- Dostatek zastavitelných ploch pro výrobu
- Vysoká intenzita bytové výstavby
- Dostatek zastavitelných ploch pro občanskou vybavenost
- Dostupná lékařská péče v obcích
- Napojení na vodovod a kanalizaci
- Dobrá vzájemná spolupráce obcí – seskupování obcí do dobrovolných svazků
- Dostačující ubytovací kapacity
- Silná vazba na centrum regionu – město Pelhřimov
- Malé množství brownfieldů
- Městské památkové zóny a Přírodní památkové zóny

Slabé stránky

- Nízká hustota zalidnění
- Dlouhodobý pokles počtu obyvatel
- Záporné migrační saldo
- Záporný celkový přírůstek SO ORP
- Špatná věková struktura obyvatelstva
- Pokles počtu obyvatel ve věku 0 – 14 let
- Stárnutí populace
- Pokles počtu sňatků
- Nízká úroveň nejvyššího ukončeného vzdělání v malých a periferních obcích
- Vysoký podíl ekonomicky neaktivních obyvatel ve většině obcí
- Vysoký podíl zaměstnanosti v priméru (zemědělství, lesnictví)
- Nízká zaměstnanost v terciéru a kvartéru
- Vysoká zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu (náhlý na ekonomické výkyvy)
- Nedostatečná nabídka pracovních příležitostí v obcích (lidé musí za prací dojíždět)
- Poměrně řídká železniční síť
- Silnice II. třídy zatěžuje exhalacemi zastavěné území
- Zhoršená dopravní obslužnost některých obcí
- Stálý pokles počtu trvale bydlících obyvatel v malých obcích a růst počtu chatařů a chalupářů (nevýhodné pro obecní pokladny)
- Nízká občanská vybavenost v menších obcích
- Absence základních škol v obcích
- Nedostatečná plynofikace
- Zastavěné území zasahuje do záplavového území
- Nepřítomnost nerostných surovin
- Neznalost představitelů obcí o možnostech získání financí z EU

Příležitosti

- Možný rozvoj cestovního ruchu daný přítomností nemovitých kulturních památek
- Rozvoj služeb zaměřených na seniory
- Vysoký turistický a rekreační potenciál
- Rozvoj služeb zaměřených na děti a rodiny
- Vysoký potenciál individuální rekreace
- Rozvoj investiční výstavby vzhledem k vyšší hladině cen pozemků
- Rozšíření průmyslových zón ve větších obcích
- Příchod nových investorů do regionu
- Další rozšíření výrobních kapacit ve firmě AGROSTOJ a.s. (největší zaměstnavatel)
- Využití trendu druhého bydlení v menších obcích
- Rozvoj v oblasti věda a výzkum
- Čerpání dotací pro LFA
- Čerpání dotací z OP EU do roku 2013 (hlavně z PRV pro malé obce a dalších)
- Rozvoj ekologického zemědělství, agroturistiky
- Vznik bioplynových stanic a kotlů na biomasu
- Vznik nových spolků a sdružení pro obyvatele obcí – volnočasové aktivity

Hrozby

- Pokles počtu obyvatel
- Záporné migrační saldo
- Stárnutí populace
- Úplné „vymření“ některých obcí (žádní trvale bydlící občané)
- Omezení kvality bydlení vzhledem k malému rozvoji občanské vybavenosti
- Omezení tvorby pracovních příležitostí vzhledem k malému množství zastavitelných ploch pro výrobu
- Ohrožení zastavěného území záplavami
- Omezení kvality bydlení vzhledem k malému rozvoji občanské vybavenosti
- Narušení sociální struktury obce vzhledem k vysokému podílu objektů individuální rekreace
- Nedostatečné kapacity v sociálních zařízeních pro seniory
- Odchod mladých a vzdělaných obyvatel za prací do jiných regionů
- Příchod další ekonomické krize a propouštění zaměstnanců
- Zánik tradičních výrobních podniků na Pelhřimovsku
- Nedostatek financí ve veřejné dopravě v souvislosti s nárůstem dopravy individuální
- Další zástavba zemědělských ploch
- Vznik brownfieldů z bývalých zemědělských podniků
- Stavby nových domů na okrajích obcí – zánik pospolitosti v obci – problémy mezi starousedlíky a nově příchozími obyvateli
- Nedodržení smluv u projektů financovaných z dotací – nutnost vrácení finančních prostředků
- Nedostatek financí a následný zánik MŠ a ZŠ v menších obcích

10 NÁVRH ROZVOJE

K vytvoření návrhu rozvoje správního obvodu ORP Pelhřimov byla využita data z geografické analýzy, ale hlavně vlastní šetření v obcích zkoumaného území.

Hlavním aktérem rozvoje venkovského regionu jsou obce (jejich starosta či starostka a zastupitelstvo). Ti mohou prostřednictvím tvorby územního plánu či jiných strategických dokumentů určovat budoucí vývoj obce.

Důležitým prvkem jsou finanční možnosti obcí. Za hlavní příjem lze označit daňové příjmy. Problémem je nevhodný systém rozdělování daní, při kterém jsou znevýhodněny obce s menším počtem obyvatel. Počet trvale bydlících obyvatel nejmenších obcí stále klesá na úkor rozvoje tzv. druhého bydlení. Některé obce tak začínají plnit pouze rekreační funkci. Krajský úřad se tuto skutečnost snaží kompenzovat Programem obnovy venkova. Možnost získání financí z tohoto programu využívají téměř všechny obce SO ORP Pelhřimov. Další možností jsou Operační programy Evropské unie, hlavně Program rozvoje venkova, který ale v letech 2007 – 2011 využilo pouze 25 obcí.

Vedení obcí v SO ORP Pelhřimov by mělo využít výhodné polohy mikroregionu (vzhledem k dálnici D1 a dojezdnosti do velkých měst ČR) a pokusit se zvýšit podnikatelskou aktivitu, např. přilákáním domácích nebo zahraničních investorů. Předpokladem je vybudovaná infrastruktura, kvalitní dopravní spojení a také dostatek pracovní síly (kvalifikované či nekvalifikované). Vznik podniků by podmínil nejen příchod nových obyvatel, ale také další finance do obecní pokladny. Problémem by mohl být názor občanů, trvale žijících v obci. Příkladem je obec Libkova Voda, u které chtěl nizozemský investor postavit bioplynovou stanici. Investor přislíbil finanční příspěvky okolním obcím (Rynárec a Libkova Voda) a také vytvoření nových pracovních míst. Starostové obcí podepsali s investorem smlouvu, ale neinformovali o tom veřejnost. Následně se mezi lidmi rozšířila informace, že má jít o největší bioplynovou stanici v Evropě a má zde být spalován odpad z Německa (což podle vyjádření zastupitelů není pravda). Obyvatelé jsou proti, bylo vyhlášeno i referendum a vše skončilo odstoupením zastupitelstva obce Libkova Voda a žalobou investora.

Pokud se obecní zastupitelstvo pokusí přilákat investora a vyřešit tím zadluženost obce, mělo by o tom včas a rozvážně informovat občany. Jen tak je možné předejít případným problémům, referendům nebo žalobám.

Výhodou zkoumaného území je, že téměř všechny obce jsou členy dobrovolných svazků obcí a dle jejich vyjádření, spolupráce v těchto svazcích funguje dobře. Plusem pro obce může být především získávání dotací, vznik společného strategického dokumentu, větší informovanost obce a v neposlední řadě také výměna zkušeností. V souvislosti se společností zemědělskou politikou EU jsou nejdůležitější organizací místní akční skupiny. V případě Pelhřimovska MAS Via rustica o.s. Místní akční skupiny mohou žádat o dotace v rámci IV. osy Programu rozvoje venkova – osy LEADER. Zásadní v tomto případě je, aby MAS měla schopného manažera a vedení. Jejich hlavní náplní je nejen příprava projektové dokumentace a získávání dotačních prostředků, ale i zkvalitňování spolupráce všech členů. Obce patřící do Sdružení mikroregionu Pelhřimov, nejsou členy MAS Via rustica. Sdružení má svého projektového manažera (zaměstnanec Městského úřadu v Pelhřimově), který vyřizuje dotace pro město Pelhřimov i pro mikroregion a tato spolupráce podle dotázaných starostů zatím funguje dobře.

Rozvojové plány obcí jsou odlišné úměrně jejich velikosti. Jiné potřeby má obec Jankov s 38 obyvateli a jiné město Pelhřimov. Některé obce se snaží o příchod nových obyvatel či udržení stávajících. Hlavními nástroji je zvyšování občanské vybavenosti obce, zakládání různých spolků, pořádání akcí a celkově růst možností volnočasových aktivit obyvatel obce. Ti pak nemají potřebu stěhování do většího města a jsou ochotni tam pouze dojíždět do zaměstnání. Tato strategie se dle mého názoru vyplácí např. obci Košetice.

Hlavní možností rozvoje obcí je v této době využívání národních dotací (Kraj Vysočina, MMR, Mze, MŽP a další) a dotací z Operačních programů EU. Program rozvoje venkova má platnost do roku 2013 a proto by ho obce měly využít co nejdříve. Podobně je to s dotacemi na specifické projekty, jako je výstavba čističky odpadních vod, kanalizace, oprava obecního majetku a infrastruktury a další. Rokem 2014 začne nové programové období EU a je předpokladem, že se finanční tok do České republiky sníží a možnosti získat dotace budou nižší.

11 ZÁVĚR

Správním obvod obcí s rozšířenou působností Pelhřimov je typickým venkovským regionem s nízkou hustotou zalidnění a velkým počtem malých obcí (do 1 000 obyvatel). Potýká se s problémy venkovských regionů jako je vylidňování obcí, stárnutí populace, malý počet ekonomicky aktivních obyvatel, nízká vzdělanost, odchod mladých lidí do větších měst, nedostatečná občanská vybavenost a další. Představitelé obcí se snaží tyto problémy nějakým způsobem řešit, ale záleží pouze na výši jejich aktivity a přístupu.

Možným nástrojem jsou národní dotace a dotace z Evropské unie. Starostové některých obcí čerpají dotace z Programu rozvoje venkova či jiných programů každý rok a někteří se o to vůbec nepokouší. Argumentují složitou byrokracií a nedostatkem času, který je problémem hlavně u neuvolněných starostů a starostek. Některé obce mají se získáváním dotací špatnou zkušenost, protože si najaly odbornou firmu na zpracování projektu, ale dotaci nezískaly a zvýšila se pouze jejich zadluženost. Jiné spolupracují s projektovými manažery pravidelně a podle jejich slov se jim to vyplácí. Výhodou obcí je podávání žádostí přes MAS Via rustica a spolupráce v dobrovolných svazcích obcí.

Pozitivem je, že počet žádostí o dotace roste a přispívá tak k rozvoji obcí a celého zkoumaného území. Stoupá také zájem představitelů obcí o regionální rozvoj. Většina obcí má již vypracovaný územní plán a zvyšuje se i počet strategických dokumentů. Ty jsou vypracovány samostatně pro každou obec či společně pro dobrovolný svazek obcí.

Do rozvoje některých obcí zasahuje vliv suburbanizace, který mění jak strukturu obyvatel tak vztahy v obci. Do obcí přicházejí většinou mladí lidé, kteří mají vyšší dosažené vzdělání i sociální postavení. Snižují tak pozitivně stárnutí populace a vzdělanostní strukturu obcí. Těmto obcím vzrůstá jak migrační, tak přirozený přírůstek, protože zde nově příchozí obyvatelé zakládají rodiny. Nevýhodou pro rozvoj celého regionu je, že suburbanizace se týká hlavně obcí v okolí měst (z velké většiny pouze v okolí Pelhřimova). Zvyšují se tak nerovnosti s obcemi ležícími na okrajích regionu. Dalším problémem je začlenění nových obyvatel mezi starousedlíky a celkové vytvoření dobrých vztahů v obci.

12 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Tištěné publikace

Aktualizace územně analytických podkladů SO ORP Pelhřimov: Rozbor udržitelného rozvoje území. Pelhřimov: Městský úřad, 2010.

ANDĚRA, M; ZBYTOVSKÝ, P. *Savci Pelhřimovska.* Praha: Lynx, 2002. 33 s.

BIČÍK, I., JANČÁK, V. *Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990.* Praha: Univerzita Karlova, 2005. 103 s.

BINEK, J., VĚŽNÍK, A. *Strukturovaný model synergetického působení rozvojových nástrojů a opatření.* Brno: GaREP, 2009. 70 s.

BINEK, J. A KOL. *Venkovský prostor a jeho oživení.* In *Venkovský prostor a jeho oživení.* Brno: Georgetown, 2006. 145 s.

BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D.: *Teorie regionálního rozvoje, nástin, kritika, klasifikace.* Praha: Karolinum, 2002, 211 s., ISBN 80-246-0384-5

BOČKOVÁ, H. *Historie a současnost Pelhřimovska.* Pelhřimov: Okresní muzeum, 1981. 62s.

BOHÁČ, Z.: *Postup osídlení a demografický vývoj v českých zemích do 15. století.* In *Historická demografie.* 1987, 12, s. 59-87.

BRADSHAW, M. *A World Regional Geography: The new global order.* McGraw-Hill Companies, 1997. 594 s. ISBN 0697216926.

CLAVAL, P. *An Introduction to Regional Geography.* Oxford: Blackwell Publishers, 1998. 299 s. ISBN 155786733.

ČÁBERA, A. *Fytogeografické studie květeny Pelhřimovska.* Malý Budíkov, 1969. 691 s.

DÄNIKEN, E. von. 1994 . *Prorok minulosti*. Přel. R. Řežábek. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1994. 220 s. ISBN 80-206-0434-0.

DAVÍDEK, V. A KOL. *Retrospektivní lexikon obcí ČSSR*. Praha: Federativní statistický úřad, 1978.

DEMEK, J. A KOL. *Geomorfologie českých zemí*. Praha: ČSAV, 1965. 335 s.

DOBIÁŠ, J.: *Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí*. Praha, 1927 – 1970.

HLADÍLEK, M. A KOL. *Socializace zemědělství na Pelhřimovsku*. Pelhřimov: Okresní zemědělská zpráva, 1975. 357 s.

ILBERY, B. *The Geography of rural change*. Essex: Longman, 1998. 265 s. ISBN 0582277248.

KODEDOVÁ, O. *Brambořářství a potravinářský průmysl na Českomoravské vysočině v období 1880 – 1914*. In *Hospodářské dějiny*, roč. 9, 1982. s. 247 – 281.

KOLLÁR, D., SPIŠIAK, P. *Vztah obyvatelstva ku vlastnej obci a ku skúmanému okoliu*. Trenčín: STUŽ, 1994. 34 s.

KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ HYDROLOGICKÉ SLUŽBY ČHMÚ. *Hydrologické poměry ČSSR, I.* díl. Praha: Hydrometeorologický ústav, 1965. 414 s.

KREJČÍ, T. A KOL. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. Brno: Mendelova univerzita, 2011. 155 s. ISBN 9788073754143.

KUBÍČEK, H.: *Z historie kartáčnického průmyslu v Pelhřimově*. In *Vlastivědný sborník Pelhřimovska*, č.5, 1994. s. 57-72.

KUČA, K.: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Díl V., Praha: Libri, 2000. ISBN 80-859-8316-8.

MACKOVČIN, P. ; SEDLÁČEK, M. *Chráněná území ČR: Okres Pelhřimov*. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2002. 48 s.

MAJERČÁKOVÁ, V. a kol.: *Český venkov 2006: sociální mobilita a kvalita života venkovské populace*, ČZU v Praze, Praha, 2006, 130 s. ISBN 978-80-213-1631-7

MAUR, E. A KOL. *Dějiny obyvatelstva českých zemí*. Praha: Mladá fronta, 1998. 400 s.

PAVLÍK, Z., RYCHTAŘÍKOVÁ, J., ŠUBRTOVÁ, A. *Základy demografie*. Praha: Academia, 1986. 728 s.

PILEČEK, J., MÜLLER, J. *Regionální disparity ve vývoji nezaměstnanosti v období hospodářské krize*. Ostrava, 2010.

POLESNÝ, K., WIRTH, Z. *Pelhřimov*. Pelhřimov, 1911.

QUITT, E.: *Mapa klimatických oblastí ČSSR 1 : 500 000*. Praha: Kartografické nakladatelství pro geografický ústav ČSAV, 1965.

Řemesla a řemeslníci na Pelhřimovsku do poloviny 20. století. Pelhřimov: Státní okresní archiv, 1999.

STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. *E+M Ekonomie a Management*, XIII., 3., od s. 153-153, 1 s. ISSN 1212-3609. 2010.

SVOBODA, J. *Geologická mapa ČSRR 1 : 200 000*. Praha: Ústřední ústav geologický, 1990. ISBN 80-707-5039-1.

VAŇATA, J. *Brambořářství na Pelhřimovsku*. In *Vlastivědný sborník českého jihovýchodu* 8, 1929/1930. s. 33-35, 76-78.

VĚŽNÍK, A., HUBL, R., BRYNDA, R. *Možnosti rozvoje zemědělství v regionu NUTS II Jihovýchod po vstupu do EU*. In *Geografické aspekty středoevropského prostoru*. Brno: Pedagogická fakulta, MU Brno, 2005. s. 350 - 358, 8 s. ISBN 80-210-3759-8.

WICHSOVÁ, M. 2005. Venkov jeho proměny a územní plánování. In *Urbanismus a územní rozvoj*. 1. vyd. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005, 62 s.

WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J., DAMBORSKÝ, M., BLAŽEK, J., a kolek.:
*REGIONÁLNÍ ROZVOJ východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie,
strategie a programování*, Linde Praha a.s., Praha, 2008, 475 s.

WOODS, M. *Rural geography : processes, responses and experiences in rural
restructuring*. London: Sage Publications, 2005. 330 s. ISBN 0761947612.

Internetové zdroje

Český statistický úřad [online]. [cit. 2011-11-12]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://www.czso.cz> >

Český statistický úřad: *Historický lexikon obcí ČR 1869-2005*. [online]. [cit. 2011-11-12]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>

Český statistický úřad: *Malý lexikon obcí ČR 2008*. [online]. [cit. 2011-11-12]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/1302-08>>

Český statistický úřad: *Městská a obecní statistika*. 2012. [online]. [cit. 2011-11-12]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://vdb.czso.cz/xml/mos.html> >

Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2001*. [online]. [cit. 2011-11-12]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://www.czso.cz/slodb/slodb2001.nsf/index>>

Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011*. [online]. [cit. 2011-01-05]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://vdb.czso.cz/slodbvo/>>

Český statistický úřad: *Veřejná databáze*. 2012. [online]. [cit. 2011-11-12]. Český statistický úřad, Praha. Dostupné z <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>>

FISCHER, J. *Sdělení Českého statistického úřadu o zavedení Klasifikace ekonomických činností*. [online]. [cit. 2011-12-15]. Český statistický úřad, Praha. 2007. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/sdeleni_%28cz_nace%29/\\$File/sdelen%C3%AD_CZ-NACE.pdf](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/sdeleni_%28cz_nace%29/$File/sdelen%C3%AD_CZ-NACE.pdf) >

Hořepnický region: Dobrovolný svazek obcí. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://www.horepnicko.cz/>>

IDOS: Jízdní řády. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>>

Integrovaný portál MPSV: statistiky nezaměstnanosti. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>>

Kraj Vysočina: Analytické a statistické služby. [online]. [cit. 2011-12-15]. Kraj Vysočina, Jihlava. Dostupné z <<http://analytika.kr-vysocina.cz/>>

KUNC, J.; ŠAUER, M.; VYSTOUPIL, K. *Analyza cestovního ruchu na Vysočině* [online]. 2006 [cit. 2011-12-16]. Dostupné z <http://extranet.kr-vysocina.cz/download/orr/cest_ruch/Analyza_cestovniho_ruchu_v_kraji_Vysocina.pdf>

Mikroregion Brána Vysočiny. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://branavysociny.cz/>>

Mikroregion Košeticko. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://www.koseticko.cz/>>

Mikroregion Třešťsko. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://www.trestsko.cz/>>

Ministerstvo pro místní rozvoj. [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.mmr.cz/>>

Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.mpo.cz/>>

Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.mvcr.cz/>>

Návod na SWOT analýzu: Swot analýza a její využití při sebehodnocení. Masarykova univerzita: Odbor pro strategii [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://strategie.rect.muni.cz/?cs/Hodnoceni-studijnich-oboru/Jak-psat-SWOT-analyzu>>

Online databáze firem. [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.hbi.cz/>>

Portál eAgri – resortní portál Ministerstva zemědělství. [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z <<http://eagri.cz/public/web/mze/>>

Regionální informační servis: Dotace. [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.risy.cz/cs/dotace?nutsType=4&nuts3=CZ063>>

RRA Vysočina: partner v oblasti dotací a regionálního rozvoje. [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.rrav.cz/>>

Ředitelství silnic a dálnic ČR: Přehledy z informačního systému o silniční a dálniční síti ČR KRAJ VYSOČINA. [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.rsd.cz/Silnicni-a-dalnicni-sit>>

Sdružení mikroregionu Pelhřimov. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://www.mikroregion.pel.cz/index.php?cat=2>>

Sdružení Svidník. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://svidnik.cz/>>

Státní zemědělský intervenční fond: Seznam příjemců dotací. [online]. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/spd>>

Strukturální fondy EU: Programy 2007 – 2013. [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>

Svazek obcí Lípa. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://www.svazeklipa.cz/>>

Územně analytické podklady SO ORP Pelhřimov. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <http://pelhřimov.advice.cz/user_data/uap/index.html>

Via Rustica o.s. [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <<http://viarustica.cz/>>

VRANÝ, J. Libkovodští zastupitelé rezignovali. Pelhřimovský deník [online]. 2011. [cit. 2011-12-27]. Dostupné z <http://pelhřimovsky.denik.cz/zpravy_region/20111216libkovodsti-zastupitele-rezignovali.html>

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příl. 1: Poloha správního obvodu ORP Pelhřimov v rámci České republiky a mapa obcí SO ORP Pelhřimov

Příl.2: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP Pelhřimov v období 1869 – 2011

Příl. 3: Věková struktura a index stáří v obcích SO ORP Pelhřimov k 31.12.2010

Příl. 4: Vzdělanostní struktura a index vzdělanosti obcí SO ORP Pelhřimov k 26.3.2011

Příl. 5: Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání, ekonomicky aktivní obyvatelstvo, míra nezaměstnanosti a volná pracovní místa v obcích SO ORP Pelhřimov k 1.1. 2011

Příl. 6: Vyjíždějící do zaměstnání, vyjíždějící do zaměstnání z obce, ekonomicky aktivní počet obyvatel a podíl vyjíždějících na ekonomicky aktivních v obcích SO ORP Pelhřimov k 1.3.2001

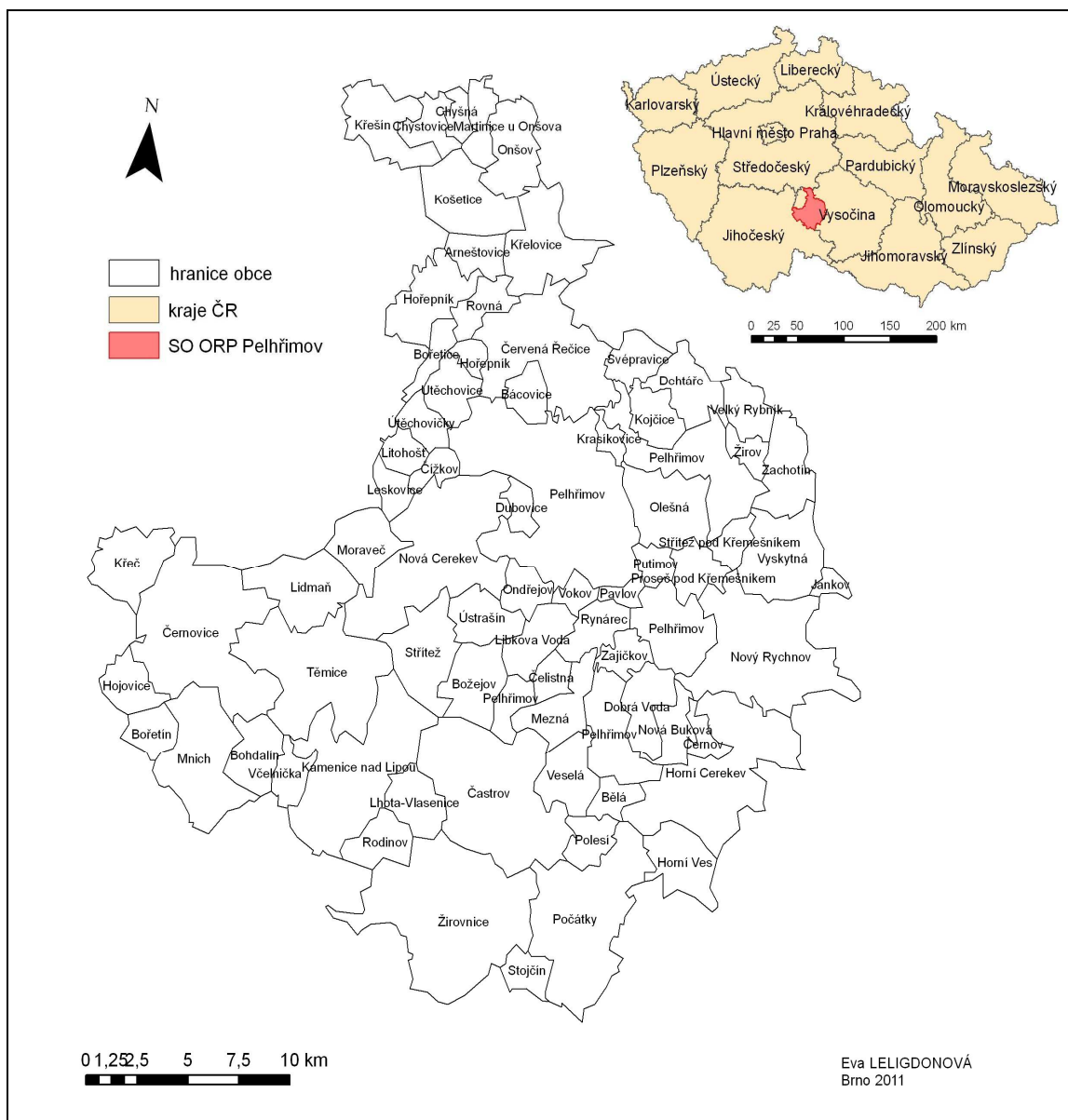
Příl. 7: Půdní fond ve správním obvodu ORP Pelhřimov k 31.12.2010

Příl. 8: Cena půdy a oblast LFA v obcích správního obvodu ORP Pelhřimov

Příl. 9: Čerpané dotace z Kraje Vysočina, Operačních programů EU a Programu rozvoje venkova obcemi v letech 2007 – 2011

Příl. 10: Čerpané dotace z Kraje Vysočina a z Operačních programů v obcích v letech 2007 - 2011 celkem v Kč a přepočtené na Kč na 1 obyvatele

Příl. 1: Poloha správního obvodu ORP Pelhřimov v rámci České republiky a mapa obcí SO ORP Pelhřimov

Zdroj: ArcČR 500

Příl.2: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP Pelhřimov
v období 1869 – 2011

název obce	1869	1890	1900	1910	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Arnešovice	237	247	245	259	217	180	165	154	101	88	81	90
Bácovice	215	197	216	220	177	125	97	95	82	65	65	76
Bělá	215	197	202	203	170	133	115	85	60	44	47	57
Bohdalín	457	482	540	540	447	311	321	290	279	229	228	193
Bořetice	187	221	187	194	162	120	126	123	103	85	70	70
Bořetín	399	387	388	379	329	237	204	171	148	127	106	106
Božejov	768	724	702	712	647	519	522	505	618	652	654	650
Častrov	1777	1890	1762	1873	1514	1103	999	911	771	635	513	550
Čelistná	131	161	151	135	116	74	114	101	122	125	104	106
Černov	221	207	218	218	181	140	149	133	124	123	115	110
Černovice	3697	3657	3529	3411	3023	2549	2335	2135	2003	1901	1846	1811
Červená Řečice	2039	1936	1873	1947	1510	1210	1320	1310	1272	1073	987	963
Čížkov	316	311	295	265	220	201	183	205	148	116	125	135
Dehtáře	449	377	360	358	301	198	211	184	135	116	101	119
Dobrá Voda	485	443	432	412	410	288	308	299	259	254	214	184
Dubovice	144	156	146	139	137	98	95	88	78	61	63	75
Hojovice	525	484	439	416	355	277	257	181	141	87	87	71
Horní Cerekev	2716	2798	2798	2694	2652	2246	2253	2102	1961	1877	1845	1855
Horní Ves	633	686	653	683	645	485	510	455	395	382	359	285
Hořepník	1551	1619	1512	1381	1227	906	966	869	701	613	631	618
Chýstovice	327	305	269	322	274	192	145	127	93	70	53	27
Chyšná	209	227	246	202	190	141	144	139	136	105	102	102
Jankov	164	158	141	149	158	96	110	84	59	41	38	33
Kamenice nad Lipou	3663	3329	3265	3369	2948	2958	3149	3451	3951	4202	4220	3964
Kojčice	357	418	422	405	336	258	250	223	232	263	280	314
Košetice	1257	1209	1151	1047	943	768	751	671	722	757	715	708
Krasíkovice	106	114	110	106	103	79	78	70	78	88	112	112
Křeč	735	703	610	568	525	390	367	327	313	249	247	220
Křelovice	892	952	898	953	900	635	625	576	479	387	350	345
Křešín	908	821	745	800	727	470	451	360	282	203	166	155
Leskovice	184	237	257	237	242	166	216	183	151	101	96	94
Lhota- Vlasenice	350	347	366	360	278	216	211	157	120	82	84	81
Libkova Voda	459	509	491	467	388	304	304	261	226	187	188	223
Lidmaň	995	964	914	816	733	436	414	327	272	278	285	281
Litohošť	189	219	202	204	176	104	95	83	88	80	51	63
Martinice u Onšova	220	211	207	200	162	124	89	82	78	62	53	53
Mezná	418	447	428	395	337	224	245	183	159	126	119	141
Mnich	1262	1376	1399	1406	1208	907	842	663	552	488	412	398
Moraveč	510	519	551	578	497	342	320	314	242	212	193	205
Nová Buková	302	313	258	262	252	190	153	136	114	82	86	96
Nová Cerekev	2407	2471	2344	2302	2094	1730	1685	1494	1403	1213	1183	1121

Nový Rychnov	2079	2088	1953	1907	1590	1266	1318	1136	1061	1014	957	1031
Olešná	754	759	729	798	753	586	543	514	477	477	533	594
Ondřejov	211	198	204	219	217	175	175	173	157	133	125	145
Onšov	749	724	726	694	558	425	432	392	357	307	244	248
Pavlov	236	261	273	267	195	149	165	153	141	142	136	133
Pelhřimov	8387	8738	8894	9938	10259	9198	9754	11559	14239	16480	16590	16336
Počátky	3717	3942	3738	3744	3228	2736	2701	2633	3048	2856	2755	2614
Polesí	270	300	307	270	260	190	174	153	135	104	85	84
Proseč p. K.	322	316	268	300	262	175	161	143	106	75	78	86
Putimov	264	291	249	270	287	209	167	150	166	195	226	265
Rodinov	375	338	349	331	299	213	195	184	200	201	204	212
Rovná	258	209	194	232	216	150	148	126	96	70	72	57
Rynárec	414	454	410	474	383	368	384	413	488	464	498	590
Stojčín	115	196	234	266	290	225	211	189	154	121	125	123
Střítež	541	541	555	506	459	311	290	233	161	120	107	110
Střítež p.K.	205	223	225	198	207	151	130	98	78	56	42	50
Svépravice	358	232	332	306	285	190	201	175	138	123	124	124
Těmice	1269	1388	1284	1315	1175	816	837	673	561	432	401	403
Ústrašín	374	336	353	359	319	261	267	230	208	192	180	225
Útěchovice	272	311	313	313	264	158	166	129	101	71	85	77
Útěchovičky	235	223	211	196	199	147	128	114	102	92	77	76
Včelnička	380	524	573	401	349	298	334	296	215	186	196	174
Velký Rybník	307	365	309	318	270	175	200	159	177	181	165	172
Veselá	440	478	452	427	335	246	246	244	267	258	243	224
Vokov	143	136	160	169	152	115	109	96	71	51	68	111
Vyskytná	1037	1060	995	1033	903	702	715	642	618	622	621	706
Zachotín	425	426	420	427	412	303	297	258	259	227	221	246
Zajíčkov	273	269	274	279	248	205	212	190	190	190	195	228
Žirov	297	226	250	218	192	148	161	130	92	71	62	78
Žirovnice	3200	3936	3908	4530	4231	3354	3298	3282	3384	3127	3056	2995

Data: ČSÚ, Historický lexikon obcí ČR 1869-2005, Sčítání lidu, bytů a domů 2011 (předběžné výsledky)

Příl. 3: Věková struktura a index stáří v obcích SO ORP Pelhřimov k 31.12.2010

Obec	Počet obyvatel	v tom ve věku			Index stáří
		0 - 14	15 - 64	65 a více let	
Arnešovice	92	10	59	23	230
Bácovice	69	16	41	12	75
Bělá	48	9	26	13	144
Bohdalín	209	25	145	39	156
Bořetice	73	9	46	18	200
Bořetín	108	18	72	18	100
Božejov	678	97	481	100	103
Častrov	555	87	359	109	125
Čelistná	109	24	71	14	58
Černov	108	7	79	22	314
Černovice	1 833	239	1 256	338	141
Červená Řečice	972	125	646	201	161
Čížkov	127	25	75	27	108
Dehtáře	114	23	70	21	91
Dobrá Voda	185	20	135	30	150
Dubovice	76	15	50	11	73
Hojovice	61	3	30	28	933
Horní Cerekev	1 914	300	1 312	302	101
Horní Ves	294	35	210	49	140
Hořepník	620	81	434	105	130
Chýstovice	27	1	17	9	900
Chyšná	103	15	74	14	93
Jankov	36	2	28	6	300
Kamenice n.Lipou	3 994	554	2 785	655	118
Kojčice	316	67	214	35	52
Košetice	743	120	521	102	85
Krasíkovice	113	21	83	9	43
Křeč	228	20	158	50	250
Křelovice	338	39	221	78	200
Křešín	146	18	83	45	250
Leskovice	89	9	54	26	289
Lhota-Vlasenice	85	8	54	23	288
Libkova Voda	245	42	174	29	69
Lidmaň	270	18	220	32	178
Litohošť	60	6	48	6	100
Martinice u Onšova	47	5	35	7	140
Mezná	122	18	82	22	122
Mnich	379	47	251	81	172
Moraveč	212	35	140	37	106
Nová Buková	92	7	73	12	171
Nová Cerekev	1 064	138	710	216	157
Nový Rychnov	958	144	669	145	101
Olešná	554	95	383	76	80
Ondřejov	143	22	92	29	132
Onšov	237	33	139	65	197
Pavlov	131	18	93	20	111
Pelhřimov	16 656	2 313	11 782	2 561	111

Počátky	2 642	373	1 787	482	129
Polesí	79	11	49	19	173
Proseč p. Křemešním	88	9	66	13	144
Putimov	265	36	200	29	81
Rodinov	207	41	134	32	78
Rovná	66	15	40	11	73
Rynárec	604	110	434	60	55
Stojčín	120	19	80	21	111
Střítež	107	10	69	28	280
Střítež p. Křemešním	46	3	36	7	233
Svépravice	121	11	93	17	155
Těmice	407	44	272	91	207
Ústrašín	226	30	149	47	157
Útěchovice	63	10	44	9	90
Útěchovičky	77	12	49	16	133
Včelnička	177	22	121	34	155
Velký Rybník	169	30	117	22	73
Veselá	217	20	155	42	210
Vokov	112	23	76	13	57
Vyskytná	711	123	485	103	84
Zachotín	240	28	176	36	129
Zajíčkov	229	40	155	34	85
Žirov	76	12	48	16	133
Žirovnice	3 077	412	2 093	572	139

Příl. 4: Vzdělanostní struktura a index vzdělanosti obcí SO ORP Pelhřimov k 26.3.2011

obec	Počet obyvatel	z toho podle stupně ukončeného vzdělání				index vzdělanosti
		základní a neukončené základní	vyučení a stř. odborné bez maturity	úplné stř. s maturitou + VOŠ	vysokoškolské	
Vokov	89	11	31	40	7	2,48
Pelhřimov	14 076	2 034	4 334	5 288	1 891	2,42
Kojčice	246	37	88	96	23	2,41
Útěchovičky	66	13	17	29	6	2,39
Bořetice	62	12	21	22	7	2,39
Ústrašín	191	23	80	65	19	2,38
Lhota-Vlasenice	74	15	25	22	11	2,36
Zachotín	215	44	78	84	14	2,36
Rynárec	479	76	177	166	50	2,35
Nová Buková	88	14	34	31	8	2,35
Putimov	225	32	93	77	20	2,35
Božejov	560	86	217	201	46	2,33
Dubovice	61	12	21	16	10	2,33
Dehtáře	95	14	39	32	8	2,32
Olešná	485	74	195	165	40	2,31
Zajíčkov	183	32	75	63	12	2,29
Polesí	71	14	22	24	8	2,28
Velký Rybník	142	15	72	39	12	2,28
Mezná	117	15	56	33	10	2,27
Dobrá Voda	165	33	64	59	9	2,27
Arneštovice	81	16	35	19	10	2,26
Libkova Voda	187	30	83	58	13	2,26
Černov	102	22	37	30	11	2,25
Čelistná	81	17	29	30	4	2,23
Kamenice n.L.	3 436	664	1 308	1 056	298	2,22
Ondřejov	122	24	55	35	8	2,22
Krasíkovice	91	11	38	29	7	2,22
Košetice	597	87	258	172	51	2,22
Vyskytná	576	101	235	171	47	2,21
Horní Cerekev	1 577	289	648	452	133	2,20
Červená Řečice	836	164	349	241	64	2,20
Počátky	2 241	429	947	654	157	2,19
Bořetín	89	23	32	24	9	2,19
Veselá	200	31	90	51	18	2,18
Střítež p. K.	45	7	25	11	2	2,18
Nový Rychnov	869	166	314	277	66	2,17
Horní Ves	243	52	107	75	9	2,17
Moraveč	171	27	79	51	8	2,16
Litohošť	55	11	28	12	4	2,16
Svépravice	111	23	49	25	11	2,16
Žirov	65	12	36	8	8	2,15
Těmice	352	72	159	90	24	2,15
Nová Cerekev	973	179	412	265	68	2,13
Pavlov	112	25	41	29	11	2,13
Čížkov	102	21	37	35	4	2,12
Žirovnice	2 604	537	1 098	689	178	2,12

Chýstovice	26	5	14	6	1	2,12
Černovice	1 578	331	574	433	137	2,11
Včelnička	151	24	89	32	5	2,11
Častrov	451	106	171	122	33	2,10
Křelovice	305	66	130	77	20	2,09
Proseč p. K.	75	22	24	22	5	2,08
Bohdalín	167	40	75	38	10	2,06
Hořepník	540	139	206	142	33	2,05
Bácovice	59	17	24	12	5	2,05
Stojčín	101	22	43	25	6	2,05
Mnich	350	86	156	82	18	2,05
Leskovice	83	20	32	16	9	2,02
Střítež	98	25	30	28	6	1,97
Křeč	201	57	84	47	7	1,96
Rodinov	168	43	80	32	7	1,95
Onšov	214	69	76	52	9	1,93
Útěchovice	67	21	27	11	5	1,91
Chyšná	85	19	35	19	4	1,91
Jankov	31	8	16	5	1	1,90
Martinice u Onšova	45	13	22	8	1	1,89
Hojovice	66	19	31	13	1	1,88
Rovná	49	15	23	5	4	1,88
Křešín	135	44	49	27	7	1,86
Bělá	43	17	19	6	0	1,70
Lidmaň	260	37	71	47	4	1,29

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Příl. 5: Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání, ekonomicky aktivní obyvatelstvo, míra nezaměstnanosti a volná pracovní místa v obcích SO ORP Pelhřimov k 1.1. 2011

Obec	DUCH	EAO	MN (%)	VPM
Bořetice	0	34	0,0	0
Vokov	0	62	0,0	0
Dubovice	1	37	2,7	0
Bácovice	1	35	2,9	0
Křešín	2	64	3,1	0
Krasíkovice	2	59	3,4	0
Kojčice	7	167	4,2	0
Rynárec	17	323	5,3	0
Útěchovičky	2	38	5,3	0
Polesí	2	36	5,6	0
Rodinov	5	89	5,6	0
Nová Buková	3	53	5,7	0
Onšov	6	99	6,1	0
Zajíčkov	7	114	6,1	0
Dobrá Voda	6	96	6,3	0
Křeč	6	95	6,3	0
Leskovice	3	47	6,4	0
Velký Rybník	6	91	6,6	0
Žirovnice	99	1466	6,8	7
Stojčín	4	59	6,8	0
Olešná	20	294	6,8	0
Pelhřimov	580	8361	6,9	93
Křelovice	12	168	7,1	0
Martinice u Onšova	2	28	7,1	0
Košetice	26	359	7,2	0
Božejov	26	345	7,5	0
Litohošť	3	39	7,7	0
Svépravice	5	64	7,8	0
Ústrašín	9	114	7,9	0
Žirov	3	38	7,9	0
Počátky	101	1274	7,9	3
Lidmaň	10	126	7,9	0
Ondřejov	6	73	8,2	0
Chýstovice	1	12	8,3	0
Putimov	12	144	8,3	0
Černovice	73	838	8,7	0
Bohdalín	8	90	8,9	0
Těmice	18	190	9,5	0
Lhota-Vlasenice	4	42	9,5	0
Horní Cerekev	90	929	9,7	1
Kamenice nad Lipou	194	1987	9,8	18
Nový Rychnov	51	510	10,0	0
Mezná	7	69	10,1	0
Mnich	20	187	10,7	3
Veselá	12	110	10,9	0
Hořepník	33	296	11,1	0
Častrov	28	248	11,3	1
Červená Řečice	54	476	11,3	1

Libkova Voda	13	109	11,9	0
Černov	8	67	11,9	0
Hojovice	3	25	12,0	0
Útěchovice	4	33	12,1	0
Nová Cerekev	64	517	12,4	2
Střítež pod Křemešníkem	4	32	12,5	0
Chyšná	6	47	12,8	0
Dehtáře	8	62	12,9	0
Vyskytná	45	340	13,2	2
Zachotín	17	125	13,6	2
Proseč pod Křemešníkem	6	43	14,0	0
Včelnička	11	78	14,1	0
Čížkov	7	49	14,3	0
Arnešovice	7	47	14,9	0
Horní Ves	22	147	15,0	2
Střítež	7	42	16,7	0
Pavlov	12	68	17,6	2
Bořetín	9	51	17,6	2
Moraveč	17	95	17,9	0
Rovná	5	24	20,8	1
Čelistná	9	42	21,4	0
Jankov	5	20	25,0	0
Bělá	7	21	33,3	0

Vysvětlivky:

DUCH = počet dosažitelných uchazečů

EAO = počet ekonomicky aktivních obyvatel (k 26.3.2011)

MN = míra nezaměstnanosti v %

VPM = počet volných pracovních míst

Data: Integrovaný portál MPSV (poratl.mpsv.cz)

Příl. 6: Vyjíždějící do zaměstnání, vyjíždějící do zaměstnání z obce, ekonomicky aktivní počet obyvatel a podíl vyjíždějících na ekonomicky aktivních v obcích SO ORP Pelhřimov k 1.3.2001

obec	vyjíždějící do zaměstnání	vyjíždějící z obce	ekonomicky aktivní	podíl vyjíždějících na EA
Arnešovice	32	31	36	86,1
Bácovice	26	26	30	86,7
Bělá	11	9	12	75,0
Bohdalín	83	73	101	72,3
Třetice	28	27	30	90,0
Bořetín	35	24	43	55,8
Božejov	333	254	352	72,2
Ostrov	236	112	260	43,1
Čelistná	47	47	56	83,9
Černov	50	33	56	58,9
Černovice	774	337	909	37,1
Červená Řečice	406	248	485	51,1
Čížkov	52	42	55	76,4
Dehtáře	41	37	45	82,2
Dobrá Voda	92	69	104	66,3
Dubovice	26	26	33	78,8
Hojovice	19	19	30	63,3
Horní Cerekev	770	472	915	51,6
Horní Ves	137	115	162	71,0
Hořepník	250	140	293	47,8
Chýstovice	16	16	19	84,2
Chyšná	40	21	50	42,0
Jankov	14	14	15	93,3
Kamenice nad Lipou	1880	735	2158	34,1
Kojčice	131	89	142	62,7
Košetice	324	207	368	56,3
Krasíkovice	49	33	60	55,0
Křeč	124	110	135	81,5
Křelovice	146	123	162	75,9
Křešín	49	31	64	48,4
Leskovice	39	37	45	82,2
Lhota-Vlasenice	26	24	33	72,7
Libkova Voda	86	73	100	73,0
Lidmaň	95	52	103	50,5
Litohošť	20	14	28	50,0
Martinice u Onšova	22	22	27	81,5
Mezná	53	45	61	73,8
Mnich	158	127	196	64,8
Moraveč	81	67	95	70,5
Nová Buková	37	37	41	90,2
Nová Cerekev	460	330	555	59,5
Nový Rychnov	408	264	484	54,5
Olešná	214	173	263	65,8
Ondřejov	39	38	56	67,9
Onšov	79	58	101	57,4

Pavlov	57	54	70	77,1
Pelhřimov	7669	1415	8853	16,0
Počátky	1201	476	1392	34,2
Polesí	27	22	33	66,7
Proseč pod Křemešníkem	21	21	34	61,8
Putimov	103	84	119	70,6
Rodinov	96	76	109	69,7
Rovná	25	25	27	92,6
Rynárec	220	184	260	70,8
Stojčín	55	49	72	68,1
Střítež	38	36	47	76,6
Střítež pod Křemešníkem	17	16	23	69,6
Svépravice	60	50	62	80,6
Těmice	169	130	200	65,0
Ústrašná	83	69	87	79,3
Útěchovice	28	12	35	34,3
Útěchovičky	36	28	38	73,7
Včelnička	94	58	101	57,4
Velký Rybník	88	86	98	87,8
Veselá	103	82	112	73,2
Vokov	23	17	31	54,8
Vyskytná	274	221	326	67,8
Zachotín	86	83	103	80,6
Zajíčkov	91	84	103	81,6
Žirov	21	20	23	87,0
Žirovnice	1272	579	1511	38,3
ORP Pelhřimov	19995	8858	23237	38,1

Data: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Příl. 7: Půdní fond ve správním obvodu ORP Pelhřimov k 31.12.2010

Obec	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy (%)	Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry (%)	Podíl vodních ploch z celkové výměry (%)	Podíl lesních pozemků z celkové výměry (%)
Arnešovice	70,8	84,3	14,5	4,5	0,8	23,8
Bácovice	66,6	82,3	16,2	4,4	0,4	28,6
Bělá	64,2	72,4	25,7	3,2	0,7	31,8
Bohdalín	53,3	73,1	25,0	4,7	1,7	40,2
Bořetice	65,2	77,8	19,8	5,4	0,5	28,9
Bořetín	71,1	80,2	17,2	3,9	0,8	24,1
Božejov	46,9	77,0	19,4	10,6	2,0	40,5
Častrov	52,5	69,8	28,8	4,2	1,7	41,6
Čelistná	73,1	79,4	19,9	6,5	0,8	19,6
Černov	70,1	59,4	37,7	10,9	1,3	17,6
Černovice	61,0	81,9	14,7	6,7	0,8	31,5
Červená Řečice	61,6	83,0	14,2	6,4	0,6	31,4
Čížkov	45,4	79,8	14,8	6,5	0,3	47,8
Dehtáře	58,3	77,8	21,2	7,5	2,2	32,1
Dobrá Voda	58,1	52,1	45,6	6,5	1,0	34,4
Dubovice	65,4	73,7	23,2	8,8	1,9	23,8
Hojovice	55,9	83,1	14,3	4,0	0,7	39,4
Horní Cerekev	64,8	71,9	25,6	7,2	3,5	24,4
Horní Ves	66,2	72,1	26,0	6,5	1,2	26,0
Hořepník	76,3	81,8	16,5	7,8	1,5	14,4
Chýstovice	74,8	86,1	12,8	6,1	0,9	18,1
Chyšná	60,9	82,4	14,5	6,5	0,4	32,2
Jankov	80,3	70,9	26,7	4,9	0,0	14,8
Kamenice nad Lipou	52,4	73,4	23,3	9,4	3,1	35,2
Kojčice	74,5	77,3	21,5	8,8	2,4	14,3
Košetice	57,6	83,4	13,1	6,4	0,5	35,5
Krasíkovice	72,3	66,3	31,6	11,1	4,0	12,6
Křeč	65,1	76,8	21,4	4,3	0,2	30,4
Křelovice	64,5	78,1	20,3	4,7	1,2	29,6
Křešín	74,9	82,9	15,1	5,8	0,7	18,6
Leskovice	67,5	72,1	25,6	11,9	0,7	19,8
Lhota-Vlasenice	61,9	64,1	34,2	5,0	1,5	31,6
Libkova Voda	83,7	80,2	18,9	4,8	0,9	10,5
Lidmaň	64,3	74,1	24,5	5,4	1,4	28,9
Litohošť	71,0	73,6	25,6	7,2	0,7	21,0
Martinice u Onšova	68,4	81,8	17,5	4,7	2,1	24,8
Mezná	55,8	68,5	29,8	5,4	1,2	37,6

Mnich	56,0	73,6	23,3	5,1	1,4	37,5
Moraveč	63,6	73,9	24,6	7,0	1,3	28,0
Nová Buková	62,9	63,3	35,0	5,7	2,0	29,4
Nová Cerekev	64,0	78,7	19,2	6,4	1,6	28,0
Nový Rychnov	50,1	67,5	30,8	6,4	1,0	42,5
Olešná	75,1	76,2	22,7	7,5	0,9	16,6
Ondřejov	68,4	75,6	22,1	11,3	0,8	19,5
Onšov	67,5	74,6	23,8	7,4	1,1	24,0
Pavlov	82,5	80,0	17,7	9,2	2,9	5,4
Pelhřimov	65,0	75,9	21,0	10,5	1,4	23,1
Počátky	70,2	76,5	21,6	8,2	2,9	18,7
Polesí	64,4	66,3	32,2	8,1	3,5	24,0
Proseč pod Křem.	62,5	63,9	34,7	4,7	0,7	32,1
Putimov	79,1	77,5	19,9	8,3	1,0	11,7
Rodinov	68,4	81,8	16,7	6,5	1,5	23,6
Rovná	67,4	76,7	22,2	5,7	0,2	26,7
Rynárec	66,6	68,0	29,3	11,8	1,7	19,9
Stojčín	55,4	75,0	22,2	13,7	2,6	28,4
Střítež	50,8	72,1	26,4	3,9	0,6	44,6
Střítež pod Křem.	63,0	55,6	42,7	4,3	0,8	32,0
Svépravice	67,1	83,3	15,6	5,5	1,5	25,9
Těmice	39,6	71,5	26,7	3,8	0,5	56,2
Ústrašín	63,9	74,1	24,7	5,1	2,4	28,6
Útěchovice	69,1	86,5	12,7	4,5	0,5	26,0
Útěchovičky	59,9	72,9	25,9	7,1	1,3	31,7
Včelnička	53,0	66,0	29,4	8,6	1,5	36,8
Velký Rybník	52,6	82,8	15,5	4,7	1,4	41,4
Veselá	46,8	74,7	23,7	4,1	1,3	47,8
Vokov	82,6	77,5	20,3	8,2	1,0	8,3
Vyskytná	58,6	75,1	23,1	6,4	0,7	34,3
Zachotín	60,7	74,9	24,0	4,6	6,5	28,2
Zajíčkov	68,1	72,3	25,4	7,5	1,1	23,3
Žirov	68,4	77,9	20,3	7,2	1,0	23,4
Žirovnice	65,7	74,1	23,9	6,1	2,5	25,7
SO ORP	61,9	75,4	22,4	6,8	1,5	29,7

Data: Analytické podklady ČSÚ

Příl. 8: Cena půdy a oblast LFA v obcích správního obvodu ORP Pelhřimov

obec	Cena půdy	LFA
Arnešovice	5,00	OA
Bácovice	4,06	OA
Bělá	2,58	HA
Bohdalín	3,02	HA
Bořetice	4,24	OA
Bořetín	3,70	OA
Božejov	2,67	HA
Častrov	3,27	HA
Čelistná	2,49	HA
Černov	3,01	HA
Černovice	3,75	HA
Červená Řečice	4,62	OA
Čížkov	6,34	HA
Dehtáře	3,86	OA
Dobrá Voda	2,51	HA
Dubovice	4,02	OA
Hojovice	5,43	OA
Horní Cerekev	2,83	HA
Horní Ves	2,71	HA
Hořepník	4,95	OA
Chýstovice	5,25	OA
Chyšná	4,80	OA
Jankov	2,85	HA
Kamenice nad Lipou	4,11	OA
Kojčice	3,93	OA
Košetice	5,53	OB
Krasíkovice	3,86	OA
Křeč	2,90	HA
Křelovice	4,99	OA
Křešín	5,44	OA
Leskovice	5,76	HA
Lhota-Vlasenice	2,98	HA
Libkova Voda	3,90	OA
Lidmaň	2,88	HA
Litohošť	4,83	OA
Martinice u Onšova	4,85	OA
Mezná	2,76	HA
Mnich	3,99	HA
Moraveč	3,51	HA
Nová Buková	2,98	HA
Nová Cerekev	5,01	OA
Nový Rychnov	2,48	HA
Olešná	3,81	OA
Ondřejov	4,93	OA
Onšov	4,39	OA
Pavlov	3,79	OA
Pelhřimov	4,75	OA
Počátky	3,31	HA

Polesí	3,09	HA
Proseč pod Křemešníkem	3,15	HA
Putimov	4,86	OA
Rodinov	4,27	OA
Rovná	3,59	OA
Rynárec	3,90	OA
Stojčín	3,00	HA
Střítež	2,73	HA
Střítež pod Křemešníkem	4,68	OA
Svépravice	4,84	OA
Těmice	3,49	HA
Ústrašín	4,22	OA
Útěchovice	4,93	OA
Útěchovičky	4,78	OA
Včelnička	2,70	OA
Velký Rybník	3,85	OA
Veselá	2,36	HA
Vokov	4,99	OA
Vyskytná	2,73	HA
Zachotín	3,85	OA
Zajíčkov	3,57	OA
Žirov	4,81	OA
Žirovnice	4,38	OA

Vysvětlivky: HA – horské oblasti

OA, OB – ostatní méně příznivé oblasti

Data: Mze (eagri.cz, 412/2008 Sb., 241/2004Sb.)

Příl. 9: Čerpané dotace z Kraje Vysočina, Operačních programů EU a Programu rozvoje venkova obcemi v letech 2007 – 2011

celkem	EU					
	PRV	IOP	OPŽP	ROP Jihovýchod	OP LZZ	OP VPK
Arneštovice	-	79 837	-	-	-	-
Bácovice	1 969 008	79 837	-	-	-	-
Bělá	-	79 837	-	-	-	-
Bohdalín	941 211	79 837	-	-	-	-
Bořetice	-	79 837	-	-	-	-
Bořetín	-	79 837	-	-	-	-
Božejov	1 464 751	79 837	4 579 325	-	-	-
Častrov	1 039 322	58 259	3 144 139	-	-	-
Čelistná	162 195	79 837	-	-	-	-
Černovice	-	58 259	987 428	-	-	-
Červená Řečice	-	58 259	987 428	-	-	-
Čížkov	562 688	79 837	-	-	-	-
Dehtáře	-	79 837	-	-	-	-
Dobrá Voda	-	79 837	313 612	-	-	-
Horní Cerekev	-	58 259	-	-	-	-
Horní Ves	-	79 837	-	-	-	-
Hořepník	-	58 259	-	-	-	-
Chyšná	-	79 837	-	-	-	-
Kamenice n.L.	-	58 259	760 167	8 225 492	-	-
Košetice	-	58 259	-	2 917 444	-	-
Krasíkovice	-	79 837	-	-	-	-
Křeč	2 519 475	58 259	-	-	-	-
Křelovice	673 214	79 837	-	-	-	-
Křešín	1 460 362	79 837	-	-	-	-
Leskovice	1 282 762	79 837	-	-	-	-
Lhota-Vlasenice	2 396 292	79 837	349 085	-	-	-
Lidmaň	-	79 837	-	-	-	-
Litohošť	-	79 837	-	-	-	-
Martinice u O.	-	79 837	-	-	-	-
Mezná	-	79 837	-	-	-	-
Mnich	-	79 837	-	-	-	-
Moraveč	2 604 937	79 837	-	-	-	-
Nová Cerekev	58 796	58 259	248 200	-	-	-
Nový Rychnov	-	58 259	-	-	-	-
Ondřejov	-	79 837	2 683 213	-	-	-
Onšov	-	79 837	19 159 457	-	-	-
Pavlov	-	79 837	-	-	-	-
Pelhřimov	-	1 939 649	42 904 073	2 712 721	1 076 414	1 872 609
Počátky	280 055	58 259	-	43 609 809	-	-
Polesí	-	79 837	-	-	-	-
Proseč p.K.	-	79 837	-	-	-	-
Putimov	-	79 837	-	-	-	-
Rodinov	1678 922	79 837	-	-	-	-
Rovná	54 675	79 837	-	-	-	-
Rynárec	-	79 837	-	-	-	-
Stojčín	-	79 837	-	-	-	-

Střítež	-	79 837	-	-	-	-
Střítež p.K.	-	79 837	-	-	-	-
Svépravice	520 046	79 837	-	-	-	-
Těmice	2 927 561	79 837	-	-	-	-
Ústrašín	51 690	79 837	-	-	-	-
Útěchovice	388 773	79 837	-	-	-	-
Útěchovičky	-	79 837	-	-	-	-
Včelnička	-	79 837	-	-	-	-
Velký Rybník	-	79 837	-	-	-	-
Veselá	1 081 324	79 837	3 112 905	-	-	-
Vokov	-	79 837	-	-	-	-
Vyskytná	-	58 259	-	-	-	-
Zachotín	678 075	-	-	-	-	-
Zajíčkov	1 089 243	79 837	-	-	-	-
Žirov	1 555 335	79 837	-	-	-	-
Žirovnice	942 970	58 259	15 551 747	24307763	-	-
SO ORP	28 383 682	6 449 355	30 034 037	38 163 420	1 076 414	1 872 609

Vysvětlivky:

PRV – Program rozvoje venkova

IOP – Integrovaný operační program

OPŽP – Operační program životní prostředí

ROP Jihovýchod – Regionální operační program NUTS II Jihovýchod

OP LZZ – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

OP VPK – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Zdroj: Kraj Vysočina (kr-vysocina.cz), Strukturální fondy (www.strukturální-fondy.cz), RISY (www.risy.cz)

Příl. 10: Čerpané dotace z Kraje Vysočina a z Operačních programů v obcích v letech 2007 - 2011 celkem v Kč a přepočtené na Kč na 1 obyvatele

obec	Kraj Vysočina		EU	
	celkem v Kč	Kč na obyvatele	celkem v Kč	Kč na obyvatele
Arnešovice	628 400	6 982	79 837	887
Bácovice	722 020	10 618	2 048 845	30 130
Bělá	480 000	10 000	79 837	1 663
Bohdalín	591 750	2 845	1 021 048	4 909
Bořetice	480 000	6 667	79 837	1 109
Bořetín	682 448	6 562	79 837	768
Božejov	1 174 780	1 725	6 123 913	8 993
Častrov	1 069 261	1 923	4 241 720	7 629
Čelistná	598 150	5 590	242 032	2 262
Černov	456 500	4 113	-	-
Černovice	184 958	101	1 045 687	571
Červená Řečice	1 932 100	1 978	1 045 687	1 070
Čížkov	565 696	4 637	642 525	5 267
Dehtáře	435 150	3 851	79 837	707
Dobrá Voda	482 400	2 566	393 449	2 093
Dubovice	253 000	3 563	-	-
Hojovice	487 100	7 494	-	-
Horní Cerekev	3 942 649	2 026	58 259	30
Horní Ves	608 500	1 963	79 837	258
Hořepník	1 541 645	2 483	58 259	94
Chýstovice	282 000	10 071	-	-
Chyšná	627 215	6 466	79 837	823
Jankov	48 000	1 263	-	-
Kamenice nad Lipou	1 767 623	438	9 043 918	2 239
Kojčice	679 080	2 177	-	-
Košetice	6 132 382	8 265	2 975 703	4 010
Krasíkovice	566 250	5 011	79 837	707
Křeč	1 018 800	4 410	2 577 734	11 159
Křelovice	515 000	1 519	753 051	2 221
Křešín	480 000	3 243	1 540 199	10 407
Leskovice	1 427 365	15 185	1 362 599	14 496
Lhota-Vlasenice	694 192	7 713	2 825 214	31 391
Libkova Voda	521 000	2 189	-	-
Lidmaň	7 259 806	26 209	79 837	288
Litohošť	519 242	8 242	79 837	1 267
Martinice u Onšova	691 750	14 411	79 837	1 663
Mezná	587 475	5 064	79 837	688
Mnich	3 100 645	8 225	79 837	212
Moraveč	625 417	2 950	2 684 774	12 664
Nová Buková	592 500	6 371	-	-
Nová Cerekev	1 911 782	1 787	365 255	341
Nový Rychnov	825 314	846	58 259	60
Olešná	730 000	1 322	-	-
Ondřejov	466 000	3 282	79 837	562
Onšov	668 500	2 857	79 837	341
Pavlov	494 400	3 924	79 837	634
Pelhřimov	10 574 774	633	7 601 393	455

Počátky	734 901	277	338 314	127
Polesí	480 000	6 154	79 837	1 024
Proseč p. K.	480 000	5 581	79 837	928
Putimov	632 590	2 405	79 837	304
Rodinov	727 200	3 513	1 758 759	8 496
Rovná	553 702	8 652	134 512	2 102
Rynárec	577 215	964	79 837	133
Stojčín	480 000	3 934	79 837	654
Střítež	565 750	5 493	79 837	775
Střítež p. K.	551 500	11 989	79 837	1 736
Svépravice	574 007	4 783	599 883	4 999
Těmice	528 300	1 273	3 007 398	7 247
Ústrašín	524 400	2 384	131 527	598
Útěchovice	523 679	7 935	468 610	7 100
Útěchovičky	548 400	7 216	79 837	1 050
Včelnička	480 000	2 609	79 837	434
Velký Rybník	569 000	3 407	79 837	478
Veselá	982 102	4 547	4 274 066	19 787
Vokov	346 000	3 642	79 837	840
Vyskytná	1 138 430	1 608	58 259	82
Zachotín	505 435	2 124	678 075	2 849
Zajíčkov	516 550	2 276	1 169 080	5 150
Žirov	428 500	5 951	1 635 172	22 711
Žirovnice	1 780 252	580	40 860 738	13 310
SO ORP	76 350 932	1 594	10 5979 518	2 213

Zdroj: Kraj Vysočina (kr-vysocina.cz), Strukturální fondy (www.strukturální-fondy.cz), RISY (www.risy.cz)